

శ్రీ రస్తు

వృసింహపురాణము.

ఎఱ్ఱాప్రగడ ప్రణీతము

చెన్నపురి :

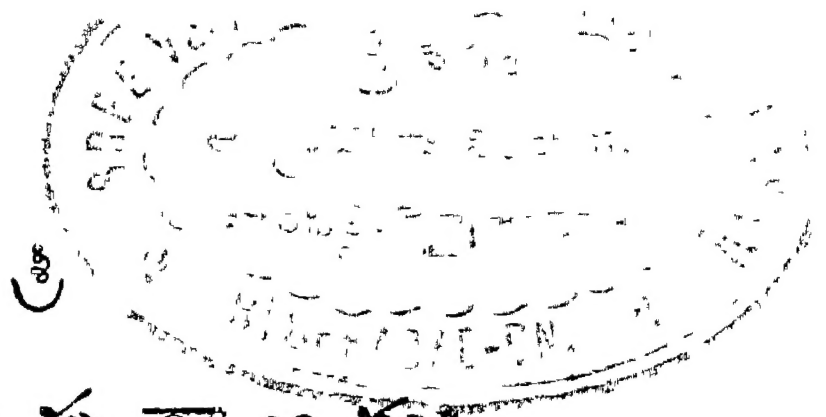
వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రులు అండ్ సన్స్ వారిచే

ప్రకటితము.

1924.

All Rights Reserved.

PRINTED
AT THE 'VAVILLA' PRESS
MADRAS.-1924

నృసింహపురాణము.

పీఠిక.

కి నిరంతరంబు కడుఁ జెన్నెసలారెడురాగలీల ను
తేకముఁ బొంది యొప్పు తనచిత్తము చూపెడుమాడ్కి నిత్యర
మౌక్యతి యైన కాస్తుభము నక్కుపయిం బచరించును త్తమ
శ్లోకుఁ డహహాబలేశుఁ డతిలోకుఁడు లోకముఁ గాంచుఁ గావుతన్. 1

ఉ. చందనచారుషత్రకము సంస్తుతకాస్తుభకర్ణికంబు న
స్యందితలారఁచనభ్రమరసంగమనోజ్ఞము నైనయట్టిగో
విందునురస్తలంబ యరవింధముగా నొగియించి యున్నయ
య్యిందిర నూచు గాతఁ గృప నింపగుచూపుల భక్తసంతతిన్. 2

ఉ. గద్దెయ యైనతమ్మివిరికమ్మనితావికిఁ గ్రమ్ముతేటు లే
ప్రాద్దును మ్రోయుచందమునఁ బ్రోడలు చట్టులు గూడి చుట్టులన్
బెద్దయెలంగునం జరువఁ బేర్చెయెల్లరంగ నొప్పువేలుపుం
బెద్ద నయంపుమత్కృతి కభీష్టచిరస్థితిదాయి గావుతన్. 3

చ. నలులు జటాటవిం గుసుమవల్లరులై చదలేటినీటి నె
త్తలుల జనించుకొన్నరువుతండములై తలసుట్టుఁబాము మే
నలువుఁడుఁ గుప్పుసంపుఁబొరలై చెలువార సితేండుచంద్రికల్
నెఱయఁగఁ బ్రోచు మస్తుభమునీషితకావ్యకళాకుముద్వతిన్. 4

చ. తనరంగ గ్రుచ్చి యంబిక ముదంబునఁ గొఁగిటఁ జేర్చుచో ఘన
స్తనయుగకుంభయుగ్తములు దార్కొని యొప్పునకై యసూయమైఁ
జెనకిపెనంగ నొండొకటిఁ జేరినలాగున నుల్లసిల్లఁ బెం
పెనసినవానిఁ బ్రీతి నుతియించెద నేనికమోమువేలుపున్. 5

చ. కిరకమలం బొసంగఁ బటికంపుఁగమండలుపెరిటికాంతి భా
సుర మగుమాక్తికంపుజపసూత్రము బాల్చుట బ్రహ్మవాదమై

- పరఃగినహంసముం బిలిచి బాలమృణాళముఁ జూపుచంద మై
సిరి తిరికింప నొప్పుబుధసేవితమూర్తిఁ దలంతు భారతిన్. 6
- ఉ. వీనుల తేనె యై కురియ వింతగఁ గావ్యరసంబు గ్రోలి య
మానసకోటికిం బశుసమానత చూనఁగఁ జేసె నెవ్వఁ డె
వ్వానికి నీడు లేరు మనివర్గములోపల నమ్మహాత్ము మే
ధానిధి నాద్యు రాఘవకథానిధికి ర్తిధురీణుఁ గొల్చెదన్. 7
- ఉ. వేదము నచ్చుకట్టి శ్రుతిపీఠులతత్వముఁ బట్టి చూచి య
వేదముకంపునింపునకు వెగ్గలమై నిగుడంగఁ బాటు నా
మోదము తెల్లఁ గొల్పి యనుమోదితకీర్తుల మిన్నుదాఁకు న
య్యాదిమపండితుం గొలుతు నద్యుతమూర్తిఁ బరాశరాత్మజున్. 8
- ఉ. భాసురభారతార్థములభంగులు నిక్క- మెఱుంగ నేరమిన్
గాసట వీసటే చదివి గాధలు ద్రవ్యతెనుంగువారికిన్
వ్యాసమునిప్రణీతపరమాత్మము తెల్లఁగఁ జేసినట్టి యు
జ్జ్వాసనకల్పలం దలఁతు నాద్యుల నన్నయతిక్క-నాద్యులన్. 9
- క. వెండియుఁ దొల్లిఁటి యిప్పటి, పండితుల మహాకవిత్వపదవిగరిమా
ఖండితుల నతులతేజో, పండితులఁ దలంతు నిందుమనమున నెఱుడున్. 10
- ఉ. యామము లెన్నిదింట నియతాకృతిఁ బ్రత్యయమున్ శివార్చనా
రామత యొప్పు నిత్యశివరాత్రి ప్రతీతింబుగఁ బూని భవ్యయో
గామృతత్ప ప్తి మైఁ ద్రిజగదర్చితలీలఁ దనర్చుశంకర
స్వామి మునీంద్రభక్తజనవత్సలు మద్గురు నాశ్రయించెదన్. 11
- ప. అని యీక్రమంబునఁ బ్రధానదేవతాసంకీర్తనంబును మహాకవిజనప్రార్థనంబును
సద్గురుచరణానుస్మరణకీర్తనంబును సమర్థించి కృతార్థతం బొంది కతిపయాత్మరపరి
గ్రహజనితం బైననైసర్గికచాపలంబుకతంబున. 12
- ఉ. మించిన వేడ్క వీనులకు మిక్కుటమై మధునృప్తి గ్రమ్మ రా
యంచలు కూయఁ గ్రొంచమును నావలఁ గూయఁ గడంగుభంగిఁ బ్ర
ధాంచితశబ్దసారులు మహాకవు లాద్యులు కావ్యశయ్య గీ
లించిన కీర్తిసంగసుఖలీలకు నేనును గాంక్షఁ జేసితిన్. 13
- ప. అట్లు మహాప్రబంధకల్పనాకుతూహలా యుత్తం బగుచిత్తంబుతో నొక్కనాఁడు
తదనుసంధానానుబంధసమాధినిమిలితేక్షణుండ నై త్తణం బున్నసమయంబున. 14
- సీ. ప్రజ్ఞాపవిత్రుఁ డాపస్తంబనూత్రుండు శ్రీనత్సగోత్రుఁ డూర్జితచరిత్రుఁ
డగుబొల్లనకుఁ బోలమాంబకుఁ బుత్రుండు వెలనాటివోడనిలన మిగుల

- మన్నన గన్నభీమనకుంత్రిపాత్రుండు పేరమాంబామనఃప్రియుఁడు పోత
మాంబికావిభు సూరనార్య మజ్జనకుని బొల్లధీనిధికిని బోలమకును
గీ. జన్ననకు ననుజన్తునిఁ గన్నతండ్రి, వేఁగినాటఁ గరావ ర్తిన్పుత్తిసుంతుఁ
డనఘుఁ డెఱపోత సూరికంసారిచరణ, కమలమధుకరపతిసారవిమలయశుఁడు. 15
- వ. మదీయభావంబున నావిగ్రాభనంబునొంది సదయానందమధురవాక్యంబుల నన్ను నిల్ల
ని యనుగ్రహించె. 16
- ఉ. ఉన్నతసంస్కృతాదిచతురోక్తిపదంబులఁ గావ్యకర్త వై
యొన్నికమైఁ బ్రబంధపరమేశుఁ డనంగ నరణ్యపర్వశే
పోన్నయ మంద్రభాష సుజనోత్సవ మొప్పుఁగ నిర్వహించి తా
నన్నయభట్టతిక్క కవినాథుల కెక్కినభక్తిపెంపునన్. 17
- క. గిరిశపదభక్తిరసత, త్పరభావము కలిమి శంభుదాసుం డనఁగా
బరఁగిన గోవిందగుణా, దరసంభృతసౌమనస్యధన్యుఁడ వెందున్. 18
- క. గురుభజనపరాయణుఁడవు, సుసంబహుపురాణార్చనశాస్త్రకథావి
స్తరవేదివి వినయోదిత, శరీతుఁడ నతులానుభావభవుఁడవు మహిన్. 19
- క. కావునఁ బ్రబంధరచనా, ప్రావీణ్యత నీకు సహజకరిణతనిర్ధం
బై వెలసినయాది యొకకృతి, గావింప జగద్ధితంబుగా నేఁ బుతున్. 20
- ఉ. శ్రీమదహోబలేశనరసింహుఁడు నాప్రియదైవతంబు ను
త్సాహి తదీయతీర్థవిభవంబును దన్తహితావతారమున్
నీమధురోక్తిగుంఠన మనీషులు మెచ్చఁగఁ బ్రస్తుతింపు నీ
కమెయి సంభవించు నభిలేప్పితపుణ్యఫలోదయోన్నతుల్. 21
- తే. అనినఁ బులకలు మై జూచుకొనఁగ నపుడు, మనసు వికసిల్లఁ గనువిచ్చి మహితలీల
నశ్చతానందరసమూర్తి నై తలంపు, తద్గతంబుగ ధన్యత తలకొనంగ. 22
- క. ఇది యీశ్వరానుశాసన, ముదయోన్ముఖ మయ్యె నాకు నూర్జితశుభసం
పద నొనరింతుఁ బ్రబంధము, సదయన్యసింహావతారసంస్తవసరణిన్. 23
- చ. ననుఁ దనపేరివాఁ డని మనంబున నెప్పుడు నాదరించుటన్
బనిచె గుణప్రసిద్ధియును భవ్యసమ్మద్ధియుఁ జేయుపుణ్యపుం
బని యట మత్పితామహుఁడు ప్రాక్తనసంయమితుల్యవార్తనుం
డనఘుయుశుండు పూర్ణపురుషాయుషజీవితధన్యుఁ డిస్తుహిన్. 24
- తే. అస్తుహాత్తుఁడు నిత్యదయార్ద్రహృదయుఁ, డతులితానందజలధి నోలాడుఁగాత
విష్ణుధర్మప్రశంసాపవిత్ర మైన, యన్నదీయప్రబంధసామగ్రివలన. 25
- శా. ప్రాజ్ఞప్రస్తుతభవ్యభోగ విశేషస్ఫూర్తఁ డారాధ్యస

ర్వక్షం డప్రతిమాద్భుతోభయకవిత్వప్రాధిశబ్దార్థయో

గాజ్ఞాసిద్ధిఘనుండు మజ్జనకుఁ డుద్యత్కిర్తి శ్రీసూర్యఁ డీ

విజ్ఞానాత్మకనాజ్ఞయంబున ముదావేశోజ్జ్వలం డయ్యెడున్.

26

వ. ఈనిశ్చయం విట్టిది కావున బ్రహ్మాండాదిపురాణోక్తం బయినశ్రీనరసింహావతారం
బనుపురాణంబుఁ దెనుంగుబాసఁ బ్రకటింపవలయు నమృతహాస్రబంధంబునకు నస్తత్త్వి
తామహాహృదయగుహావిహారమహాసింహం బగు శ్రీమదహోబలనరసింహదేవుం డధి
శ్వరుండగుటఁజేసి యవ్వాక్యరత్నరచనోపహారంబుల నమృతదైవతంబు నారాధించి.

చ. కృతికివిభుండు శ్రీవిభుఁడు కీర్తనపావన మైన తద్గుణ

స్తుతికృతివిష్ణుదాసులు యశోనిధు లూర్జితపుణ్య లుత్తముల్

కృతిఁ గొనియాడువారు కృతకృత్యఁడనెతి మదియవాంఛిత

ప్రతతికిఁ జెందఁ గల్గుతరువాకము శ్రీకర కావ్యరూపతన్.

28

వ. అని యుత్సాహంబు మిగులం జిత్తంబును వాగ్విప్రత్తంబును నుత్తమశ్లోకసంకీర్తనర
చనాయత్తంబును నగుచుండ నత్యుదాత్తశక్తిప్రయుక్తోల్లాసభాసితుండ నై కృతిఁ
జేయం వొడంగి

29

అథా పవ్యంతములు అథా

క. శ్రీమదహోబః తీర్థ, స్వామికి శరణాగతప్రసన్నునకుఁ గృపా

ధామునకున్ శ్రీణమజ్జన, కామితఫలదునకుఁ బరమకర్మాణునకున్

30

క. లక్ష్మీనల్లభునకు శుభ, లక్ష్మోజ్జ్వలవత్సునకు నలభ్యాప్తవచ

స్సూక్ష్మార్థరూపునకు భవ, యత్తునిగసనైక నిరుపమాపథమునకున్.

31

క. నిత్యవివేకాపేక్షుని, రత్యయతత్త్వనకు నిరుపమానశ్చ్యునకున్

నిత్యప్రహ్లాదవచః, సత్యయసిద్ధునకుఁ బరమకరిశుద్ధునకున్.

32

క. ప్రసభసభాస్తంభారణి, విస్మయరతేజోగ్నిహుహవిర్భాగకథా

రసికానురపశుయజనోల్లసనసుసంతర్పితాఖిలనిలింపునకున్.

33

క. కంసారికి నాత్మేచ్ఛా, సంసారికి మానిమానసస్ఫుటకేలీ

హంసమునకు దైవకలో, త్తంసమునకు దళితకలికి దండితబలికిన్.

34

క. ఆధారపీఠిః ధికా, రాధితున క గాఢమధ్యరంభసుధాధా

రాధౌతప్రసృమరధా, రాధరధామాంగునకు ధరాధరణునకున్.

35

క. భీమానుజవరదునకును, రామానుజవరదునకు శరణ్యునకును సు

త్రామానుప్రభువునకును, రామానుప్రభవునకుఁ బురాతనమునికీన్.

36

వీ రీ క.

- క. భవనాశనీమహాన, ద్యవగాహనవిమలబుధజనాంతఃకరణ
వ్యవసితసులభున మరుతర, భవనజసింహత్వదళితభవకలభునకున్.
- క. గరుడాచలాంచకోజ్జ్వల, గరుడాసీనునకు సిద్ధగరుడామరుకున్
నరసఖమిభునోద్ధతివి, స్ఫురదపదానునకు నిత్యశుభధానునకున్.
- క. సారాన్వయధీవిద్యా, సారలసత్పుత్రపౌత్రసంపద్ధణసం
భారమదీయహితార్థో, దారపరిజ్ఞాతకల్పతరుఫలమునకున్.
- క. జ్ఞానబలశౌర్యసుఖసం, తానైశ్వర్యాదివిభవదాయదయావి
ద్యానిత్యశ్రీఘ్ననునకు, శ్రీనరసింహునకు భక్తచింతామణికిన్.

ప్రథమాశ్వాసము.

కథా ప్రారంభము.

న ఏను విన్నపంబు సేయంగల లక్ష్మీనరసింహవతారం బనుపురాణకథనుఁ బ్రారంభం బెట్టి
దనిన నిఖిలభువనపాలనం బైన నైమికాకాశ్యాంబునఁ బుణ్యాత్ము లగునుగూర్తులు హర్షో
త్కర్షంబున రోమహర్షణుం డనుషారాణికునినలన నఖిలపురాణేతి హాసంబులు
పరిపాటి వినుచుండి బ్రహ్మాండపురాణంబునఁ దీర్థభాగ శ్రవణంబు సేయుసమయంబున
నతికుతూహలతోన్చి లితమానసు లై యతని కిట్లనిరి. 1

క. ఏతీర్థము కలియుగమున, భూతాధిపానచతురపుశోన్మతి ను
దోయితించు మునులు దివిజులు, నేతీర్థమునందుఁ బాదు రెన్నఁడు నెలమిన్. 2

శా. ఏతీర్థంబున సర్వకాలమును సర్వేశుండు సర్వాగమా
మ్నాతస్థితయశుండు శ్రీవిభుఁడు ప్రేమస్థేమమై దాను న
బాతావాసయు నిత్యవాసరుచియై భాసిల్లు నొం డెచ్చటన్
జేతోన్మతి గణింపనొల్లక జగజ్జగీయమానస్థితిన్. 3

శా. ఏతీర్థంబుఁ దలంచువారు వినువా రీక్షించువా రెప్పుడున్
శ్రీతిం గూడి భజించువారు దురితాపేతాత్తులై యెయ్యెడన్
వీతాతంకనుతిం దనర్తురు జగద్విఖ్యాతకీర్త్యజ్జ్వలం
బేతీర్థంబు పురాణయోగివిదితం బేతీర్థ మూహింపఁగన్ 4

శా. ఏతీర్థంబు సమస్తతీర్థతిలకం బిష్టానన్దిప్రదం
బేతీర్థంబు సమగ్రవై భవశుభోపేతప్రభూతోదయం
బేతీర్థంబు విముక్తిసాధనగృహం బేతీర్థ మింపారఁగా
నాతీర్థం బెఱిఁగింపు మాకుఁ బరమోదాత్త ప్రబంధోక్తులన్. 5

క. అని ప్రార్థించిన మునులకు, వినయావనతాంగుఁ డగుచు విశ్రుతవాణీ
ఘనుఁ డధికబోధనుం డిట్లను బుధహర్షణుఁడు రోమహర్షణుఁ డెలమిన్. 6

ఉ. ఈగుణతోటియంతయును నెక్కడ నెక్కడఁ గల్గిదుర్లభం
బాగనుసిద్ధమై యునిగణార్చిత మైనరహస్య మేను వి

- ద్యాగురుఁ డైన మద్గురుముఖాంబురుహంబునఁ గంటి నిష్ఠ త
ద్యాగభిరూపితార్థము భవద్వచనంబుల కు త్తరం బగున్. 7
- సీ. ప్రోగులై యెందును బోఁ గేర్పడక యున్న శ్రుతు లన్నియును నోజ నూ త్రపఱచె
ముఖ్యశాస్త్రంబుల మునికోటిఁ జనివించి యెల్లఁగోటుల వెలయింపఁ బనిచె
నాదిపురాణంబు లయ్యెమతంబులపేళ్లు వెట్టియు నిరూపించి నిలిపెఁ
బంచమవేదమై పఠఁగు మహాభారతముఁ జేసి పురుషార్థసమితిఁ బ్రోచెఁ
- గీ. బుట్టినప్పడె సంస్కృతిచాలముఁ గప్ప, నట్టియెఱుకను బుట్టినపట్టిఁ గనియె
నెవ్వఁ డట్టిమద్గురు నుతియించి భక్తి, విష్ణుమాహాత్మ్యకథ లెల్ల విస్తరింతు. 8
- వ. సమాహితహృదయుల రై వినుండు. 9
- ఉ. సంతతపుణ్యవర్తనుఁడు సద్గుణసంఘతకీర్తనుండు ని
శ్చింతమనస్సరోరుహవశీకృతకృష్ణుఁడు వీతకృష్ణుఁ డా
క్రాంతనియత్యపేలవుఁడు గాలవుఁ డన్నని తీర్థసేవనా
త్యంతికభక్తి మేదినిఁ బ్రదక్షిణవృత్తిఁ జరించె నెల్లెడన్. 10
- సీ. ఇర్థి గంగద్వార మాడెఁ బుష్కరములు గనియె హరిత్రేత్రమునఁ జరించెఁ
గౌళికఁ గొనియాడెఁ గాళి వసించెఁ బ్రయాగంబు సొచ్చె గయావటమున
నిలిచె గంగాపయోనిధిసంగమముఁ జూచె శ్రీపురుషోత్తమసేనఁ జేసె
సింహాచలం బుపాసించె గోదావరీకృతగాహనం డయ్యెఁ గృష్ణవేణిఁ
- గీ. దఱిసె శ్రీవేంకటాచలస్థాయిఁ గొలిచె, సహ్యాజావేణిఁ దోఁగెఁ దత్సవిధసీమ
సప్తసాలాంతరశయాను సునిజాక్షు, రంగనాథుని నెఱఁగె శుభాంగుఁ డగుచు 11
- వ. ఇట్లు పరిపాటిం బ్రసిద్ధంబు లగు తీర్థంబు లాడుమ మఱియును. 12
- క. గోకర్ణము సహ్యాగిరియు, శ్రీకుల్యముఁ బుష్పనగము సిద్ధాచలమున్
లోకనుతుఁడు చూచుచు లక్ష్మీకలిత మహాబలంబుఁ జేరెం బ్రీతిన్. 13
- క. అందు భవనాశనీనది, నందనదళితారవిందనవమకరంద
స్యందమదపదిందిందిరఁ, జందనచంద్రాంకువిశదసలిల భజించెన్. 14
- వ. తదనంతరంబ. 15
- ఉ. ఆమునినాయకుండు వినయానతుఁడై కొలిచెం జగత్ప్రియ
స్వామిఁ బ్రసన్నభక్తినయవాఙ్మయుఁ గామితభక్తలోకర
క్షామణి సర్వదైవతశిఖామణి శ్రీనిధి సత్కృపానిధిన్
శ్రీమదహోబలేశ్వరుఁ బ్రసిద్ధమహత్త్వజితాఖిలేశ్వరున్. 16
- వ. ఇవ్విధంబున శ్రీనరసింహసందర్శనం బొనరించి కృతార్థుం డై యచట ననేకముని
మహర్షి మధ్యంబున మధ్యందినదినకరానుకారియై తేజరిల్లువాని శ్రీమన్నారాయణచ
రణై కభావు దేవశ్రవుం డగుమునిపుంపుం గనుంగొని నమస్కరించి యాతనిచేత

- సంభావనంబు వడసి యాసీనుం డై గాలవుండు నమ్మహాత్ముండు వివరించునచ్యుతమ
హిమాత్మ కంబు లగుపుణ్యకథనంబు లాకర్ణించుచుఁ గృతాంజలియై యి ట్లనియె.
- క. చూచితి న నేకతీర్థము, లీచందముపుణ్యతీర్థ మే నెఱుంగ మునీం
ద్ర! చిత్తము తెలివొందెను, గోచరమె యహోబలంబు కొనియాడంగన్. 18
- క. ఇచ్చటఁ దొల్లిజనార్దనుఁ, ఉచ్చపువాలారుగోళ్ల నసురవరేణ్యున్
వ్రచ్చె నన నతనిసూనుని, మెచ్చె ననఁగ నేను విందు మితకథనములన్. 19
- సీ అఖిలలోకేశ్వరుం డగురమాధిపుతోడ విడువనివైకంబు దొడరునట్టి
మోటక మేటికో మొలచె దైత్యునిబుద్ధి నెబ్బంగి నిష్ట దై త్యేంద్రసుతుఁడు
శ్రీవత్సవత్సు మెచ్చించె శ్రీనరసింహమూర్తి యేకారణమున జనిందె
విభుఁ డహోబలనాథవిఖ్యాతి నెట్లొందె నీతీర్థ వరమున నిందుఁ గలుగు
- గీ. పుణ్యతీర్థంబు లెయ్యవి భూరిపుణ్య!, యింతయు సవిస్తరంబుగా నింపు మిగుల
నానతిచ్చి కృతార్థుఁ జేయంగవలయు, నన్ను నిమ్మును లెల్ల నానంద మొంద. 20
- క. అని పలికిన గాలవుపలు, కనుమోదించుచు మునీంద్రు లందఱుఁ డమ నె
మ్మనములు చెవులకు సొమ్ముగ, నొనరించి కుతూహలాధికోల్లాసితులై. 21
- క. తననదనమునన చూడ్కులు, నినుపఁగ దేవశ్రవుండు నిరుపమవిద్యా
భునుఁ డిట్లనియెను గాలవుఁ, గనుఁగొని గంభీరవాక్ప్రకాశప్రాధిన్. 22
- క. నీ వడిగిన యర్థము ముని, నేవితము సమగ్రబోధిసిద్ధిప్రద మి
ష్టావాప్తికరము శ్రుతిసం, భావితము ప్రశస్తనిత్యపాండిత్యనిధీ!. 23
- క. ఏనును బెద్దలచే మును, వీను లురఁ దరతరంబ విన్నవిధంబున్
మానసమున నున్నతెఱఁగుఁ, గానుపునం గన్నక్రమముఁ గథన మొనర్తున్. 24
- వ. అనిపలికి దేవశ్రవుం డిట్లని చెప్పం దొడంగె. 25
- సీ. అఖిలలోకానందఁ డగుచంద్రుఁ డెందేని గలిగె నుజ్జ్వలఫేనకణముమాడ్కి
నైరావణాదిమహాకరు లెందేని ప్రభవించె మకరశాబములపగిడిఁ
గమనీయసురతరుసముద యం బెందేని జనియించె శైవాలచయము భంగి
భుజనైకమాత మాధవుపత్ని యెందేని పొడమె మాణిక్యంపుబొమ్మపోల్కి
- గీ. నాదిమత్స్యహర్తములవిహారలీలఁ, దనరు నెందేని ప్రకృతి సత్యములకరణి
నట్టి కుంభోధి యొప్పారు నద్భుతై క, సారమహనీయమహిమ కాధార మగుచు. ' 6
- క. తాన లవణాబ్ధి యనినను, దాన మధురజలధి యనిన దాన యమృతసా
ధోనిధి యనినను సకలా, నూనగుణస్తుతికి నాత్మ యొకఁడ యుదధికిన్. 27
- క. కావున దుగ్ధాంభోనిధి, శ్రీవిభవము నల్లనంబు చేసెద సాక్షా
చ్ఛ్రీనిల్ల భిమూర్తి యగుటఁ, భావనములు తగ్గుణానుభావ స్థనముల్. 28

ఉ. ఒక్కొక్కవేళ శీతకిరణోదయవేళలఁ బొంగి నింగికిన్

నిక్కి మహాబివేచికలు నిర్మలదివ్యవిమానపంక్తిపైఁ

చిక్కటిలంగఁ గొన్నురువు వెట్టినయంతయుఁ జూడనొప్పు న

ల్దిక్కుల శాశదాభ్రలవదీప్తివిభాగత నొందుచాడునన్.

29

ఉ. ఎక్కుడువేడఁ గ్రోలికొని యెండక యున్నపయోధి పల్కఱున్

గ్రక్కెడునో సుధాకిరణకాంతిచయంబు లనంగ నెంతయున్

మిక్కిలి యుల్లసిల్లు నునుమిందుల దేరెడుముత్తియంబు లిం

పెక్కినమ్రాతలన్ దరఁగ లెందుఁ దలంబులఁ బ్రోవువెట్టఁగన్.

30

సీ. బిగి యుల్లసిల్లెడుపగడంపుఁగెమ్మై విచేలువంపుబింకంబు చిగురులాత్తఁ

దనరారుపులిననితంబబింబమున నాకులిత మై ఘనదుకూల మమరఁ

గ్రమ్ముముక్తాఘరార్థాంబుకణములు చెదరి యెంతయు సౌఖ్యపదవి నొసఁగ

సెసఁగునుద్యృతిమీ నేక్షణరోచులపాలపంబు లాయ్యాఠములు దలిగ్న

తే. లలితభంగుల నొప్పువేలావధూటి, కమ్రభంగభుజంబులఁ గొఁగిలించి

ఘనరసోల్లాసలీలలఁ గ్రాలి క్రాలి, యుదధి తోతెంచుఁ జంద్రోదయోత్సవమున. 31

ఉ. ప్రేపులు రేలుఁ బెద్దయును బేర్చి సమీపనగేంద్రచంద్రకాం

తోపలతోయదంబు నద లొక్క మొగిం జనుదెంచి యాదటన్

బైపడఁ దాను నుల్లసితభాతిఁ దదీయనదాభిసారమున్

దీపెసలాఠఁ గైకొని మదించు నదీఁతికోర్కి వింతగన్.

32

చ. తటరుహవిద్రుమద్రుమవితానము లొప్పుఁ బయోధి కింక ను

త్కటచటులొర్చి హస్తముల గర్వియున న్వేడలంగఁ ద్రొచినం

బటుతరిభావ మేది బహుభంగి వికీర్ణత నొంది క్రింద న

చ్చట నచటన్ బొనుంగువడి స్రగినబాడబకీలలో యనన్.

33

తే. కడలిచేతు లార్చుచు ఘనఘనతరాట్ట, హాసరుచితోఁ బ్రవాళజటాలి విద్రిచి

యార్వశిఖిఫాలలొచనం బనఁగ సింధు, ఐమరతాండవ మాడెడుహరునిఁ బోలి. 34

చ. పాలుపుగ నెల్ల నాఁడు నుడివోవక పెల్లుగఁ బూచు తీఁగెలం

దెలుపులు మీటి తోయనిధితీరవనంబులు జూడ్కి కెప్పుడున్

ఎలమి యొనర్చు వేల్పు లచలేంద్రునిఁ గవ్వయుఁ జేసి తెచ్చుచోఁ

జలికిన నాఁటి యయ్యమృతశీకరసేకము పాముదో యనన్.

35

ఉ. టిక్కలతోడ కొండల నెఱిం దనలోన నడంచికొన్న నీ

సెక్కి బలారి వంచె నొకొ యీజలపూంముపేర్చి యంతయుం

దక్కువ సేయ నన్నక్రియ దందడి నొందును బేర్చి పెల్లుగా

నొక్కట నీరుగ్రోలెడుఁ బయోధగముచ్చయముల్ పయోనిధిన్.

36

- సీ. సిరిపుట్టినిల్లు రాజీవలోచనుసెజ్జ పట్టు మహికాంతకట్టుఁజీర
గిరులు డాఁగెడుగొంది గిరిభేదపగలుకు బలుకోలు బడసాగ్ని బ్రతుకుచోటు
పటుపయోధశములపాలిప్రపాసీమ యమృతాంశుపొడవున కనుగలంబు
మగ్యాదలకు గుఱి మహిమలకంఠువ యఖిలరత్నములకు నాకరంబు
- గీ. సుతధానంబు వాహినీసుందరులకుఁ, గూర్చినిల్కడ గంభీరగుణము నెలవు
తనరునొప్పిదముల కెల్లఁ దానకంబు, వనధిఁ గొనియాడఁ జతురాననునకు వశమె. 37
- వ. ఇట్లవారవిభవోదారం బగుమగ్ధసారావారంబునకు నలంకారం బగుదుఁ దదీయ
మధ్యప్రదేశంబున ననేకశతసహస్రకోటియోజనవిస్తారవిపులరూపం బై శ్వేతద్వీ
పంబు దీపించుచుండు. 38
- క. ఆచియు మహిమయు నేర్పడ, నాదిపురుషుఁ డొకఁడ యెఱుఁగు నన్యులకెఱుఁగం
గాఁ దరము గాదు కమలభ, వాదిదివిజవంద్య మది మహాద్భుతము మహిన్. 39
- సీ. క్షీరాబ్ధితరంగలపేరణిఁ గూడిన ఘనసంహతి చిక్కఁ బేరె నొక్కొ
రాకాసుధాకరప్రభలు ప్రోవిడి బ్రహ్మ వెరవున గట్టి గావించె నొక్కొ
హరిపురాంతకుతోడిపురుషున రజతాద్రి కెనగాఁగ నిది సృజియించె నొక్కొ
దనుజారిపాన్పయ్యుఁ దనియక వెండియు నురగేంద్రుఁ డీమూర్తి నొందె నొక్కొ
- గీ. యుదరమున ముత్తియంబు లొయ్యెయ్యమూగి, తెట్టువలు సేరిపెనుమిట్టుగఁబై నొక్కొ
యనఁగఁ జందనకుంజేందుహారరుచిర, దీప్తివితతులు నచట సంధిల్లు దీవి. 40
- శా. శ్వేతద్వీపనివాసు లందఱు శరజ్జీమూతరేఖాసిత
స్థితాకారులు ఘోరనుర్భరజరాపేతు ల్హరిధ్యానసం
జాతానందనిరూఢత లూర్జితయశస్సంభావ్యు లంభోజసం
భూతేంద్రాదిసమస్తదేవపరిపత్నాజానమస్యోచితుల్.
- 41
- క. హరిభక్తి తేపగా దు, స్తరసంసారాబ్ధిఁ గడచుసాధుజనులకుం
గఠయై దివిజగణనిరం, తరనిత్యానందమ యపదస్థితి నెసఁగున్.
- 42
- వ. అమృతాద్వీపంబున డుమఁ బ్రచండమార్తాండమండలసహస్రదుర్నిరీక్ష్యసహజతేజోవి
రాజితంబును, వివిధమణికిరణపటలజటిల్లఘనకనకప్రాకారప్రకరపరిక్షిప్తంబును, దరభ
పతాకాపల్లవితకేతుననవిలసితంబును, సముత్తుంగమంగళమణిభర్తనిర్జితనిర్జలహర్ష్య
శిఖరవిలిఖితగగనభాగంబును, బహుయోజనసహస్రదుర్నిరీక్ష్యాత్యాయతవిశాలసన్ని
వేశంబును, రమణీయరమ్యసహస్రముఖసంచారచతురప్రాకారంబును, సంభృతాఖిల
దిబ్బుఖద్వాభతోరణస్ఫురణాభూషితంబును నయి వైకుంఠనామధేయం బగుమహాపు
రంబు భూరిమహిమాభిరామం బగుచుండు. 43
- క. నాలుగుకోలులవానికి, నాలుక లిరువేలు గల ఘనస్థిరమతికిన్
బోలునె వినుతింపఁగ ననఁ, బోలికలకు మిగిలి యొప్పుఁ బురియొప్పిదముల్.
- 44

సీ. నారాయణునిదివ్యనామసంకీర్తనం బనిశంబుఁ జేయుమహాత్ములకును
బద్ధాక్షుశ్రీపాదపద్మంబు లత్యంతభక్తిమైఁ బూజించుప్రాజ్ఞులకును
విశ్వరూపునిమూర్తివిభవంబు నేకాగ్రబుద్ధి భావించుసత్పురుషులకును
లక్ష్మీశ్వరునిసముల్లాసహేతువు లగువ్రతములు సల్పుసద్వర్తనులకు

గీ. భవము దీటినతుది నచ్చి భవ్యసుఖము, లనుభవింపంగఁ దగు నెల నగుటఁ జేసి
యఖిలవస్తుసంపదలకు నాకరంబు, గుణవిధావిభాసురము వై కుండపురము. 45

చ. శ్రుతిమతధర్మయోగములు చోద్యపుమూల్యము లప్పురంబునం
జతురతఁ బుణ్యవస్తువులు సారవిషుక్తిపదమ్ము లమ్మువా
రతులితవిష్ణుశాసనసమాహితు లై నమహాత్ము లంచితో
ద్ధతిఁ గొనువారు భూరివిహితవ్రతపారగు లై నబోధనుల్.

46

సీ. తమవాఁడిమాడ్కి- కందర్పున కేపని యైన సాధించుదివ్యాస్త్ర మనఁగఁ
దమతియ్యపలుకులు ప్రమదరాగాంబుధిఁ దనరారుమవ్వంపుఁదరఁగ లనఁగఁ
దమవితచెయ్యులు కమనీయకోమలశృంగారతరువులేఁజిగురు లనఁగఁ
దమముద్దునవ్వులు తమకంపుఁజీఁకటి నిగిడించునరిదివెన్నెల లనంగఁ

ఆ జొక్కుమంచు లనఁగ సోమగంబులగను, లనఁగ సుఖమునిక్క- లనఁగఁ జాలి
యనుసమానమూర్తిలై యల్ల సిల్లును, రంబుజాయతాక్షు లప్పురమున. 47

ఉ. మారుని గన్నతండ్రి సిరిమానసము న్నబళించునేర్పుసాం
పారఁగ నైజమై చను మహారసిమండు సరుగ్రసారశృం
గారసాధిదేవత జగద్రమణుండు మురారి యట్టిశృం
గారరనైకపాత్ర మనఁగాఁ దగదే పురరత్న మెమ్మెయిన్.

48

ఉ. శ్రీసతికి న్దురారికిని నేసలు పెట్టినపెండ్లిపెద్ద ల
బ్రాసనుఁ డంబుజోదరమునం దుదయించిననాఁడు చేరి యు
ల్లాసము పల్లవింప నుపలాలనఁ జేసినయమ్మ లెల్ల సం
తోసమున న్దుకుందుసయిదోడులు తత్పురిపుణ్యభామినుల్.

49

సీ. హరిదాసులను హత్తి కరులు శ్రీకరు లెల్లఁ గల్క్యవతారసంకల్పలీల
శ్రీనాయకుఁడు సవరించిన బలమావుబడిపుట్టినవి హయవ్రతతులెల్లఁ
బుట్టువుఁ జావును బోవంగఁ దట్టిన గరువంపుదిట్టలు పురుషు లెల్ల
దివ్యవిమానమాత్రికము గేహము లెల్లఁ గొస్తుభిజ్ఞాతులు కమ్రతత్ను

గీ. జాతు లెల్ల విరించి హంసవ్రజంబు, బలఁగ మింపార రాయంచపదవు లెల్ల
విమలకమలాక్షునాభిసద్వమునఁ గన్న, తమ్ము లెప్పుడు కొలఁకులతమ్ము లెల్ల. 50

ఆ. సకలకాలకుసుమసంపద సాంపారి, నిఖిలసుఖవిహారనిర్మితులకుఁ

గారణంబులై యుదారమందారంబు, లగుచుఁ బురవనంబు లెరు నెపుడు. 51

- సీ. హరిభూతభావభవ్యావతారంబులఁ గీర్తనం బొనరించుఁ గీరసమితి
 సప్తసామములు సుస్వరముగ మునికోటిసదివించుఁ గోకిలసముదయంబు
 శ్రీకాంతుకమనీయశృంగారలావణ్యకథలు వేర్కొను శారికాగణంబు
 ప్రణవమంత్రోన్మాదపరిపాక మింపార నభ్యాస మొనరించు నలికులంబు
- గీ. ఘోరసంసారతాపనివారణంబుఁ, జేయుచున్నతభూరుహచ్ఛాయచయము
 సరసగీర్వాణగ్రంథంబు చల్లుఁబుష్పజాతి యప్పురియుపననస్థలాలయందు, 52
- చ ఉరుతరశంఖచక్రరుచి నొప్పులనద్వైమలోదరస్థితాం
 బురుహవిభూతిఁ బేర్చి పరిపూర్ణజలాశ్రయశాశ్వతోన్నతికై
 బరఁగి నవోత్పలాంచితవిభాగరిమ స్సరిఁ జెంది యొప్పు న
 ప్సారికమలాకరంబులు విభుం డగువిష్ణునిమూర్తులో యనన్. 53
- సీ. తరితాల్పు పాక్కి టితమిక్కునితావి యెల్లనలైసలను ఒల్లిచల్లి
 పరమాత్మపదములఁ దొరఁగి పారెడు నేటితరఁగలనై లీల దాఁటిదాఁటి
 శౌరికాఁగిటఁ జొక్కుచపలాక్షిపులకలచెలుపంబునకుఁ బ్రోదిఁ జేసిచేసి
 హరిమ్రొలవినతొంగుఁడై యున్నయురగారియొకలు పలుమాటు గిఱిపి గిఱిపి
- గీ. కొలువు తఱిఁగోరి సంభ్రమాకులతిఁ బాయ, చెంచువేల్పులమూకల నేదదేర్చి
 వెన్నునగరిలోపల నెల్ల వెంటలకునూ, దానయై యొప్పుఁ బురముమందానిలంబు 54
- ప. మఱియు నప్పురంబు పురుషోత్తముమహిమయంబోలె వర్ణనాతీతవై భిషంబును, లక్ష్మీ
 హృదయంబునుంబోలె నారాయణనివాసయోగ్యంబును, వేదాంతసారంబునుంబోలె
 మహాయోగిదర్శనోపలాభితంబును, భాగవతపురాణంబునుంబోలె నద్యతావతార
 కథాబహుళంబును, నరసింహునివ్యూహంబునుంబోలెఁ బ్రహ్లాదవరదగౌరవకారణం
 బును, మహాగిరికంఠరంబునుంబోలె హరినిద్రాసుఖోచితస్థానంబును, బుండరీకాక్షు
 పత్నంబునుంబోలెఁ గమలాకరకమలరజోనురంజితంబును, శంకరువామభాగంబునుం
 బోలె సర్వమంగళాలంకృతంబును, నహోబలతీర్థంబునుంబోలె భవనాశనీరాగాగత
 సాధుజనానష్ఠితహృదద్భనోత్సవంబును, నిధిలోకంబునుంబోలె సతతసన్నిహితము
 కుండశంఖపద్మకాంతికమనీయంబును, సముద్రమథనావసానంబునుంబోలె దామో
 దరదయాభ్రామృతమదితసుమనస్సముదయంబును, బాతాళంబునుంబోలె విశ్వంభ
 రోద్వహనగమస్తభోగీంద్రభోగాస్పదంబును, జ్యోతిశ్చక్రంబునుంబోలె విష్ణుపదా
 శ్రీతనిరతమునిమండలానుగతధ్రువస్థానరమణీయంబును నగుచు ననేక నీలమణిప్ర
 భానివహంధకారితగగనభాగం బయ్యను పీతాంబరవిలసితంబును, శేషభోగాస్ప
 దంబయ్యను నశేషభోగనివాసంబును, ౩ హుగంయమిజనాధిష్ఠితం బయ్యను పరిమ
 ముక్తిపదంబును, సముత్తుంగగాంగేయభివభాసురం బయ్యను శిఖండీవిహరహృద్యం
 బును, వివిధవిలాసిగీర్తిగనోల్లసితంబయ్యను జితేంద్రియగమ్యంబును, సుమాద్రో

దరస్థితంబయ్యును సుకవిముఖవిరాజమానంబును నై విలయక్షేశంబునకు నగమ్య
ప్రదేశంబును, భయంబులకు ననాశ్రయంబును, ధర్తంబులకుఁ బరమధర్తంబును,
మోక్షంబులకు నపరోక్షంబును, మాంశ్యంబునకు నౌష్యంబును, నానందంబునకు
నిష్యందంబును, సౌభాగ్యంబునకు నిత్యయోగ్యంబును, నాశ్చర్యంబులకు ననేకధు
ర్యంబును, సకలభువనపోషణంబును, సకలదురితినిస్తారకంబును, సకలశ్రుతిపురాణవర్ణ
నీయంబును, సకలసాధుజనాకర్షణీయంబును నైయుల్లసిల్లునట్టి వైకుంఠపురంబునందు.

శా. రాకాచంద్రసహస్రకోటితులనారమ్యోల్లసత్కాంతియుం
బ్రాకారప్రతిహారతోరణసభాప్రాసాదవేదీవితా
నాకీర్ణంబును దీర్ఘకేతురతసౌధాగ్రంబు నై యొప్పు లో
కైకశ్రీకర మంబుజాక్షునగ చత్యౌశ్చర్యధుర్యస్థితిన్.

56

ఉ. ఆనగరంబురాజు వివిధాదృభతరత్నమరీచిమండలో
త్తానలసద్విమానరచితం బగుభూరిభుజంగపుంగవో
న్తానమనోజ్ఞభోగగరిమంబున నుత్కటభవ్యయోగిణీ
లానుభవంబునం బొలుచు నమృతుఁ డాత్మవివేకయుక్తుఁడై.

57

శా. హేమస్తంభమణిప్రదీపమణు లింపేపాగుకర్పూరసా
రామోదం బెలరారు మేటితెర వొప్పారున్ లసన్తోక్తిక
స్తోమప్రస్ఫురితోపహారవితతు ల్సంపారు మాంగల్యర
క్షాముద్రుద్దవరారుఁ జక్రధరుశ్రీశయ్యానివాసంబునన్.

58

ఉ. చుట్టును గల్పనృక్షములు చుట్టును బుష్పలతావితానముల్
చుట్టును గేలిశైలములు చుట్టును సిద్ధరసాంబువాహినుల్
చుట్టును బూర్ణదీర్ఘికలు చుట్టును గోకికీరనాదముల్
చుట్టును హంసికాగతులు సాం పెసఁగున్ హరిమందిరంబునన్.

59

మ మను లేతెంచి నుతిండు చుండుగురు సమ్మోదంబుతో నమ్రులై
పను లాజ్ఞాపన సేయువేళలఁ దగం బాత్తుల్నిలింపొత్తముల్
పెను పై కొల్తురు మాఁగులోకములు తృప్తిం బిన్నపెద్దల్లహా
ఘనతేజోనిధి యైనశ్రీవిభు శుభాగారాంగణక్షోణులన్.

60

ఉ. అడుదు రెల్లప్రాంధు లలితాభిరయంబున దేవకామినుల్
పాడుదు రింపు నీనులకుఁ బండువ సేయఁగ వేడ్కఁ గిన్నరుల్
గూడి సమగ్రతత్త్వసగోష్ఠి సుఖింతురు యోగిబృందముల్
క్రీడ యొనర్తు రప్తరసకీర్తితగంగిఁ బ్రసన్ను లయ్యెడన్.

61

వి. ఆదివ్యమందిరంబునకు నక్షుకులై యృదంగమ్రుచుచున్నప్పిదంతులు మహామస్తకనక్షస్థు
బాహుచరణదారుణాభిరంమశరీరులు విచిత్రభూషణాంబరగంగమాల్యాంగరాగులు

నాయతశక్తియుక్తులును నానావిధాయుధహస్తులును నసమానసత్త్వసంరంధగంభీరు
లును నిరుపమాప్తవిధే శ్వర్యధున్యులును నగునారనేకకథసహస్రక్షకోటిపద్మసం
ఖ్యల మొత్తంబులై విష్ణుకింకరులు చండప్రచండాదులు పూర్వద్వారంబున గణపతి
యమప్రభృతులు దక్షిణద్వారంబునను గుహకకోరకముఖ్యులు పశ్చిమద్వారంబు
ననుపద్మాక్షపద్మగుల్లేందుప్రముఖులు త్తిరద్వారంబునను నిరంతరంబునుండురు మణి
యుఁ జతుర్భుజులును శంఖచక్రధరులును బీతాంబరులును నీలాంబుదవర్ణులు నగ
ణ్యసంఖ్యలన్నగరికి నెల్లెడలనుం గావలియై చరియింతురు ఇట్టి గణకోటికి నెల్లమే
టియు నారాయణప్రసాదభాజనుండును నగువిష్ణుస్సేనుం డనుమహాపురుషుండు గణ
విమానసహస్రంబులు పరివేష్టింప నదృభతవిమానారూఢుం డగుచు శ్రీమహాలక్ష్మీఁ
గూడుకొని తిరుగుచుండు నట్టియసమసామ్రాజ్యంబు జగదేకపూజ్యం బై తనకు
ననురూపం బగుచు నుండ నుద్దీపితుం డై.

62

సీ పద్మనివాసిని పట్టపుదేవియు నలినాసనుఁడు ప్రియనందనుండు
విహగాధినాథుండు మహనీయవాహనం బహికులాధీశుఁ డింసారుశయన
మతిలోకనందకం బద్భుతోజ్జ్వలహేతి ఘనపాంచజన్య ముత్కటపుఁ జింద
మింద్రాదిసురలు సమిద్ధసేనకకోటి సిద్ధముసింద్రు లాశ్రితగణంబు

తే ధర్మసంస్థాపనలు వినోదంపుఁబనులు, శ్రుతులు నుతు లిట్టి యతులితోన్నతులఁ జేర్చి
లీల బ్రహ్మాండకోటిఁ బాలించుచుండు, నార్తరక్షాపరుండు నారాయణుండు. 63

క. ఆదేవుదివ్యమహిమం, బాదేవుఁడు తానె యెఱుఁగు నన్యుల కెఱుఁగం
గాఁ దరమె విధిపురందరు, లాని యయినదివిజౌలసును నందు నె యెందున్. 64

సీ. భూరిరజోగుణస్ఫురణపద్మజుఁ డనా భువనప్రసంచంబు పొడవుఁ జేయు
మహనీయసత్త్వసమాధివిష్ణుం డనాఁ బొదలించు జగములఁ బొలుపు దెలుప
గాఢతమోగుణాకలన నీశుం డనా నొక్కట నిఖిలంబు నుడిచి యడఁచుఁ
గలితగుణత్రయోజ్జ్వలపరాత్తుం డనా నెగడి విశ్వమునకు మిగిలి వెలుఁగుఁ

ఆ. గేవలుండె నిఖిలదేవచూడామణి, యఖిలదేవతామయైకమూర్తి
సకలదేవశరణచరణాంబురుహుఁడు లక్ష్మీశ్వరుండు జగదధీశ్వరుండు. 65

చ. సిరి గరుడుండు చారుతులసీదళదామము కాస్తుభంబు ప్ర
స్ఫురదురుశంఖచక్రములుఁ బొక్కి టితమ్మియుఁ బచ్చపుట్ట మిం
పురిలెడుచూడ్కియు న్నరుణ నూనినయుల్లము నైనమూర్తియే
నరహరి గ్రాలు వాఁడొకఁ డనాథుఁ డశాశ్వతసౌఖ్యసిద్ధికిన్.

66

చ. తపములఁ బోనిసాపములు దానగుణంబులఁ బోనిదోషముల్
జపముల నారిపోనికలుషంబులు దుష్పరః దూరిపోవు న

చ్చపుఁదలఁపొప్ప నొక్క మరి సర్వము నైన రమేశుపేరు తీ
యఁపుఁబలు కింపుమీఱ ననయం దొడఁగూర్చగ నేర్పుగల్గినన్. 67

క. కరుణయుఁ దనకుఁ దొడవు త,త్పరచిత్తులదెసయ తనకు భాగ్యము భక్తో
ద్ధరణంబు తనకు భృతి శ్రీ,వరుఁబోలం గలుగు నొరుఁ డెవఁడు జగమంగున్. 68

సీ నాలుగు మొగములబాలుఁ బొక్కి-టితమ్మి సృజించి జగములు సేయఁ బనిచె
నింపారు తెలిసీటియే రంఘితలమునఁ గలిగించి దురితము ల్గడుగఁ బనిచె
దుదలు గానఁగరాని చదువులు మనసునఁ బొడమించి తగవులు నడుపఁ బనిచె
గర్వంపుఁ గెంపులు కడకంటిచాయల బుట్టించి దివిజాలఁ బ్రోవఁ బనిచె

గీ. దలఁపులకుఁ జేరుగడ తాన తెలుపులకును

నిక్క దాన పలుకులకు నెడము దాన

యజరుఁ డమరుఁ డనంతుఁ డవ్యయుఁ డచింత్యుఁ

డనఘుఁ డజుఁ డంచిశ్శ్లోకుఁ డమృతుండు.

69

ప. ఇట్టిపరమేశ్వరుండు పరమప్రభావభరణుం డగుచు భువనహితచరితంబులం బొపుచు
శుభంబులం బొపుచు భక్తజనపారిజాతంబనఁ బ్రఖ్యాతియుం గరుణారసప్రీతియుం
దనకు సహజంబు లై వెలయ వెకుంతపురంబున విహరించుచుండఁ గ్రమంబునఁ దిమి
కనుతపరాహోవతారంబు బుదారంబులై ప్రసర్తిల్లినయనంతరంబ యొక్క కాలంబున
నీలమణిసుందరం బగునిందిరాసుందరీదిన్వదేహంబునం బొదలుకాంతిప్రవాహంబుగ
సిగ్గున వెలుకఁబాటినపోలికం జూలక నై వెలిమెగులు మొత్తంబులుం దెసలుకడ న్నడ
లుపడి తూలం బ్రకటయోగనిద్రాససానంబున నానందంబునొందుగోవిందులోచనా
రవిందంబులచందంబు ననుకరించుటకు నాయితం బయినకరణిం గమలంబులు కమనీ
యరుచినిచయంబులం బచరింపఁ బరమపురుషుపాణితలంబునఁ బ్రద్యోతమానంబగు
పాంచజన్యంబునకు నన్వితంబుగాఁ దనపూర్ణేందుబింబంబు గానిబిడచంద్రికానిష్యం
దంబునిగిడింప నీరజోదరుపోరురంబునఁ బాలుచువలుదమానికంబునకుఁ జేరువచుట్టం
బనాఁదగి యరుణకిరణుండునిరావతణంబు లగుకిరణంబుల వేడిమి మూఁడుజగంబుల
నిగిడింప సజ్జనచిత్తంబులం గేలివృత్తంబులు సల్పుజుశయనునిరతిశయగుణంబుల
కనుగుణంబు లైనయోజ రాజమరాళంబులు విమలకమలాకరంబుల విహరణకళాకా
శలంబులు సొగియుంప జగదేకాశ్రయం బగుశ్రీవత్సలాంఘను నాశ్రితజనంబుల మ
నోరథంబులచాడ్చున సస్యసముదయంబులు సమగ్రఫలంబులం బాలుపార నవక్ర
విక్రమోదగ్రుం డగుచక్రధరుభావినరసింహావతారంబున విదారణీయుం డగు దైతే
యురుధిబిందుసందోహంబుతోడిబాధనంబు ననుసంధిపందిపురుషగిదిబంధురబంధూ
కంబు లనంధ్యసహస్రదీప్తిం దిలకింప నకుంతితకైవల్యకళ్యాణకాఠణం బగునపార

వారాయణమహిమాకారపారావారంబులం జేరుప్రబుద్ధజనంబులుబుద్ధులతెలుగునం
గలంకదేరి యెరువుటెఱలి విలసిల్ల నుత్పల్లహల్లకోల్లాసియుఁ గుముదామోదముదిత
మధుకరనికరంబును గువలయచ్చాయా నుబంధాంధకారితకునలయంబును గాశప్రకా
శితాశావివరంబును నై శరత్సమయంబు సకలలోకాలంకారం బగుచున్నయెడ. 70

చ. నిరుపమభోగితల్పమున నిర్మలయోగవిశేషలీలమై

శరనిధికన్యకామణికుచద్వయకీలితనక్షుఁ డై మనో

హాసుఖనిద్ర నున్నకసులాక్షుఁడు మేల్కొనియె నృయోధిపెరి

దరఁగఁజ్రాత మంగళమృదంగమృదుధ్వని యై చెలంగన్.

71

నీ నెరసినచిక్కని యిరుచమ్మగనచెమ్మ పరిపూర్ణకుంభవిభాతి యనఁగఁ

జెలి గ్రామకన్నులఁ బొలయుమెఱుంగులు కోలునీరాజనలీల లనఁగ

జిగిమిఱుపలుచని చెక్కులచెలునంబు రమణీయదర్పణరచన యనఁగఁ

దళుకొత్తుచిఱునవ్వుతెలుపులసొంపులు పుష్పోపహారవిన్యాసై యనఁగఁ

గీ దనమనోహరభావంబు దనవిభునకు, నుచితమంగళవిధముల నుల్లసిల్ల

మున్న మేల్కొని మున్నీటిముద్దుహాతు, రమరె నీలాజ్జమధుపగానములు చెలఁగ. 72

చ. ఉరుతరకల్పసన్నగభవోజ్జ్వలరత్నసహస్రదీప్తి మైఁ

బరఁగఁ గరంబు పొల్పెసఁగఁ బద్మదాక్షునిమేళు నూతన

స్ఫురదరుణాంకురాగరుచి నూరెఁ బర్వఁగ నుల్లసిల్లు సుం

దరమహనీయనీలవసుధాధరశృంగము పొల్పఁ బట్టఁగన్.

73

వ. అంత.

74

నీ అంబుధినాదంబు నతకరించుచుఁ బర్వె నభమునఁ బాంచజన్యస్వనంబు

ఽయజయశబ్దనాచాలితం బయ్యె సుదర్శనలీల సుదర్శనంబు

ముదమరారఁ గౌమోదకి బహువిధభ్రమణవేగమున నర్తన మొనర్చె

నఖిలైకనందకం బగునందకము మ్రోల దీప్తిపరంపు దీటుకొలిపె

గీ పసిఁడినీరుమీఁదఁ బరఁగినక్రియ నిజ,పక్షకాంతి దిశలఁ బ్రజ్వరిల్లి

నాదిజేవుమ్రోఁ బ్రాంజలియై పొడ, చూపి నిలిచె భుజగనూదమండు.

75

నె ఇట్లు బోధంబు నొంది కొండొక సేపు గోవిందుండు మందస్తి తసుందరవద నారవిం

దుండగుదు నిందిరతోడ సరసస్థలాపసౌహృద్ధ్యంబునం దగిలి కొండొక సేపు. 76

ఉ. ఆనలినాయితోక్షీనయ నాం దలచంచలతానవిధ్రమ

భూనిలబనంబు నాతరుణిపూర్ణముభేందువిలాసహాస మ

మానినిముగ్ధభాషణసమచితమంజులలీల యెంతయున్

మానసమున్ బ్రమోదరసమున్నుముగా నొనరింప నున్నెడన్.

77

క. డేందమునఁ గొలుపువేడ్కలఁ, సందడిగొన నేగుదెంచి సంయమివరులన్
బృందారకులు నిల్చిరి, క్రందుగ జగదీశమందిరద్వారమునన్.

78

వ. అప్పుడు.

79

సీ. అవసరం బిప్పుడ యగునంతదాఁకను బగళమై నిలుఁడు దిక్పాలకులు
సందడిసేయక యందఱు నించుక నేపు కూర్చుండుఁడు సిద్ధమునులు
దండియలును మీరు దడియంగఁబడక యంతకయటుపొండు గంధర్వముఖ్యు
లిందాకఁ బొగడితి రించుకఁబడి యింక జగడంబు మానుఁడు చారణేంద్రు

గీ. లనుచు నుద్ధతవేత్రదండాభిరామ, హస్త తై పణిహారు లందంద నిలువ
నధిక మై యొప్పె సమృద్ధ మాదిదేవు, భూరిమందిరతోరణభూమి యందు.

80

వ. అట్టిసంకులసహాయంబునందు.

81

క. సనకుఁడు సనందనుండును, సనత్కుమారుఁడు సనత్సుజాతుం డనఁగా
మునివరులు వనజభివునం,దను లేతెంచిరి ముకుందదర్శనవాంఛన్.

82

వ. ఇట్లు చొచ్చి యనివార్యగమనంబున నరుగు దెంచువారికి నడ్డపడి విష్ణుసారూప్యదే
దీప్యమానకాయలును దత్ప్రతిహారపాలనపదవీనిత్యనిరపాయలును జయవిజయ
నామధేయలును నగు వారిద్ద అమ్మనీంద్రుల కిట్లనిరి.

83

ఉ. ఇప్పుడ మేలుకాంచెఁ బరమేశుఁడు సాగరకన్యకాంతతోఁ
దెప్పలఁ దేలుచున్నతనతీయపుఁజూపులనేని యొండు మైఁ
ద్రిష్టుఁడు పాఁపపాన్ముపయి దివ్యపదంబు పసిండిపాప యం
దొప్పఁగ నేని మోపఁ డట నొండ్లును కేరరు పూని యెవ్వరున్.

84

క. ఈసిద్ధు లీసురప్రభు, లీసంయమివరులు జగదధీశ్వరుఁ గొలువం
గా సమయము గాచి తదే, కాసక్తత నున్నచంద మటు గనుఁగొనుఁడా

85

క. మీరును నొక్కింతదడవు, సైరణతో నిలిచి సమయసముచితముగ ల
క్ష్మీరమణుఁ గని కృతార్థున, మారంభుల తగుఁడు తద్దయాలాపములన్.

86

చ. అనుటయు నాదిదేవుఁ బరమాత్ముఁ గనుంగొన నెప్పునంబులన్
మొనయునుతూహలాంకురము మోప్పడఁ గోపముచిచ్చుతాఁకునన్
ఘనతరబోధపల్లవము గందఁగ సైరణ యన్తహావ్రతం
బునకు విఘాత మొంద మునిపుంగవు లొక్కట నుగ్రమూర్తు తై.

87

అ. అఖిలలోకగమ్యుఁ డగుపరమేశ్వరుఁ, జూడఁ గొల్వ నబ్బునుకృతమునకు
నంతరాయ మైతి రట్టియద్గురితంబు, ఫలము ననుభవింపవలయు మీరు.

88

ఉ. కావున ధర్మవిద్విషులు కల్తసుకారు లనంగ దుష్టమో
హవిలబుద్ధితో నసురలై జనియింపుఁడు సంతతంబు ల

- క్షీవిభుమిఁదిమచ్చరము కిన్కయుఁ గాఁతీయఁ బెట్టుఁగాత మీ
భానము లిప్పు డేపగిది బాములు పెక్కగు నిక్క మెంతయున్. 89
- ప. అని వారు ఘోరంబుగా శపించిన. 90
- క వెఱగుపడి హర్ష రాగము, దఱకిన వదనములు వెల్లఁదనము గదుర బి
ట్టఱమూర్ఛ మునిఁగి యయ్యి,ద్దఱు నిలిచిరి వేత్రదండతాడితతనులై. 91
- ప. ఆసమయంబున. 92
- సీ. ఇమ్మహాపురుషుల కెంతమాత్రహఁ గాఁగ నేలకో యీకోప మిట్లు పుట్టె
నమృతాంశదీధితు ల్గి సల్లుట గాదె యీమూర్తులకుఁ గన నిట్లు కలిమి
యూహింపఁగాఁ గార్య మొకటి యేమేనియుఁ కలుగునూరక వీర లలుగువారె
సాత్వికు లై యిట్లు సైచిరిగాక యా యిద్దఱు నల్పులే యిద్దమహిమ
గీ. ననుచు మునులును సిద్ధులు నమరవరులు, నాదిగా నెల్లవారలు నచట నచటఁ
గూడి పెక్కుభంగుల మాట లాడుచుండఁ, దుముల మంబునిధిధ్వానసమతఁ బేర్చె.
ప. ఆవృత్తాంతం బంతయుఁ దనదివ్యచిత్తింబున నవగరించి సకలజగన్నివాసుం డగువా
సుడేవుండు లక్ష్మీసహితంబుగా ససంభ్రమంబున నచ్చోటికి విజయముచేసి సనకాదు
లం జూచి మీరు సకలలోకద్వారంబుల ననివారితసంచారులకు వీరు చేసినతప్పు
నాయది యుపశమంబు నొందుండని యనునయించిన నయ్యోగీశ్వరులు మహాయో
గీశ్వరేశ్వరుండైన లక్ష్మీశ్వరుండర్చనంబును సంభాషణంబునుం గని కృతార్థులై పర
మానందంబునఁ దదామంత్రణంబు వడిసి నిజేచ్ఛం జనిరి. మధుమధనుండును మగిడి
యభ్యంతరమందిరంబునకుం జని వై నతేయఁ బనిచి ప్రతీహారపాలురం దనిపాలికి
రావించిన నయ్యిరువురుం బురాణపురుషునకుఁ బరమభక్తిప్రకారంబు లగు సాష్టాం
గదండప్రణామంబు లాచరించి కృతాంజలు లై యొక్కదెస నొదిఁగి నిలిచిన నప్పుర
మాత్తుండు బహుళకారుణ్యపుణ్యావలోకనసాధాసారంబు వారలపైఁ బరపి దరహాస
ప్రసాదసాదతవదనుండగుచు నిట్లనియె. 94
- క. మీఱినమానులకినుకకు, మా జలుగక యన్న మీసమగ్రక్షమ వే
మాటుఁ గొనియాడఁగాఁ దగు, గీలునె సాత్వికులబుద్ధి కిల్బిషచయముల్. 95
- ఉ. ఎంతఁ గొంతఁ జేసియు మహీసురముఖులు నాకుఁ జూడఁగా
నెంతటివారి కైనను సహింపఁగఁ బాత్రకు లమ్మహాత్ములం
దెంతటిపూజ్యులైనఁ దగు నెంతటిమన్నననైన నొప్పుఁ దా
రెంతలుగా మదిం దలఁతురేనియు నంతయుఁ దత్ప్రభావముల్. 96
- సీ. అజ్ఞానరోగంబు లలఁతబెట్టెడుచోట డివ్యోషధంబు భూదేవసేవ
పురుషా సిద్ధులఁ బొందెడుచోటను, నమఁ భూరహ మువిప్రార్చనంబు

- దురితాంధకారంబు పరఁగి క్రమినచోటఁ బటుభానురుచి బ్రహ్మభాషితంబు
దుగ్ధిభయంబులు దొడరి సోకినచోట నభయమంత్రము బ్రాహ్మణాశ్రయంబు
- గీ. సారభద్ర ముత్తమవర్ణచరణరజము, భవ్యతీర్థంబు బాడబపాదజలము
సకలజన్తంబులకు నగ్రజన్తకులము, చేరువోటిది సిద్ధాంతసిద్ధమతము 97
- శా. నారూపంబులు మేదినురలు నానారూపదీప్యత్తప
స్సారోదారులు భూరితేజులు జగత్సంభావ్యకోటిప్రసా
దారంభప్రతిభావిభాసితులు విశ్వాధారు లామ్నాయసం
స్కారాకారులు లోకసమృతయశోగంభీరతాస్యంభితుల్.
- క. దైవాధీనము త్రిజగము, దైవము తన్వంత్రపశము తన్వంత్రము భూ
దేవతలచేతి దగుటను, దైవములకు దైవతములు ధగణీదివిజుల్. 99
- ఆ బ్రాహ్మణావమానపరు లైనవారలు, నన్ను నాత్మనొల్లకున్నవారు
విప్రవరులఁ గరము నేడుకఁ బాటించు, వార లెల్ల నన్ను నలచువారు. 100
- ఐ. కావున బ్రాహ్మణవచన తిక్రమణు బొనరింపక జన్తాంతరంబులు గైకొనవలయు, నతి
మాత్రశత్రుత్వంబునకు ననుమానింపవల దదియు నుదాత్తసిద్ధిప్రదంబు, యట్లనిశత్రుం
డు నిరంతరంబు నుద్గతంబైన హృదయంబునం దస్తదీయసాదృశ్యంబు తనకు గావల
యుటం దలంచుటఁ దత్ప్రకారంబు సాయుజ్యసంపత్కారంబు మీరు చిరకాలంబు
నన్ను భజించినదాసులుగుటంజేసి మరి మైశ్వర్యభాజనంబులగుజన్తంబులఁ జేజో
విభవంబులనుభవించి తుది నస్తదైక్యంబు నొందంగలవార లిదియంతయు నేను
మాయాబలంబున మీకు శ్రేయఃకారణంబులుగా నుత్పాదించిన యుపాయంబు సన
కాదులకాదు శర్వుం డైనమద్భక్తజనంబుల ధిక్కరింప శక్తుం డగునె? యితైఱంగు
మాంగళ్యంబుగా నంగీకరించునది, యంతరంగబుల కలంకదోలంగుఁ డని యానతిచ్చి
వెండియు నిట్లనియె. 101
- మ. పగవఁ డైనను మూర్ఖచిత్తుఁ డయినకొ బాపాత్తుఁ డైనకొ మదీ
యగుణధ్యానవిధేయధీపరిణతుం డై యున్న నే నాతనికొ
సుగుణుం గా నతిధన్యుఁ గా సుజనుఁ గా శుద్ధాత్తుఁ గా నిత్యుఁ గా
జగదేకప్రభుఁ గాఁ బ్రభూతవిభవస్సారాత్తుఁ గాఁ జేయుదున్.
- శా. ఏ నెవ్వఁడనొ నాచరిత్రముతెఱం గెబ్బంగియో మన్తయ
ధ్యానం బెట్టిదియో యెఱుంగని విమూఢాత్తుండు మన్నాను మె
ట్లైనం బేర్కొనఁ గాంచునేని దురితోదగ్రాంధకారచ్చటా
భానుం డీతఁ డనంగ భవ్యపదముం బ్రాపించువాఁడుకొ మదిన్.
- క. నారాయణాఖ్యుఁ డగుసుతుఁ, చేరుకొనినబోయ కెట్టిపెం పొదనెను వాఁ

- జేరుపువాఁడొ మందర, మీరటు దలపోయుఁడా సమీహితబుద్ధిన్. 104
- వ. మదీయశరణాగతుల చగుటంజేసి మీకు నెందును శుభంబు. సకలచరాచరజనకుం డైన
కశ్యపమహామునీంద్రుండును దక్షకన్యావరేణ్య యగుదితీయునుం దొలుత భవదద్భ
వకారణంబయ్యెదరు ప్రహ్లాదవిరోచనబలిప్రముఖు లగు భాగవతోత్తములు భవ
దీయవంశంబునం బరమపావనులై యుదయించెదరు అని యిట్లునిర్దేశించిన దేవదేవు
నానతి నానందంబు నొంది యయ్యిద్దఱు ముకుందునకు నందంద మ్రొక్తుచుబహు
విధంబులఁ బ్రస్తుతించిరి. హరియుం బేరోలగం బిచ్చి నిజదర్శనార్థు లగు సురముని
ప్రముఖులఁ గృతార్థులం జేసి నిఖిలజగంబుల చక్షించు చుండె నంత 105
- క. ఆజహవిజయలు పుట్టిరి, తేజంబునఁ గశ్యపునకు దితికిని సుతులై
రాజితదై తేయకుఁ, భ్రాజిష్ణసుఖై కయోగ్యభాగ్యస్ఫురణన్. 106
- క. అనిగాలవమునివరునకు, ననఘుఁడు దేవశ్రవుండు హర్షముతోఁ జె
ప్పినపుణ్యకథన మంతయు, వినుతోత్తుల విస్తరించి వెండియుఁ బ్రీతిన్. 107

అశ్వాసాంతము. శ్లోకం

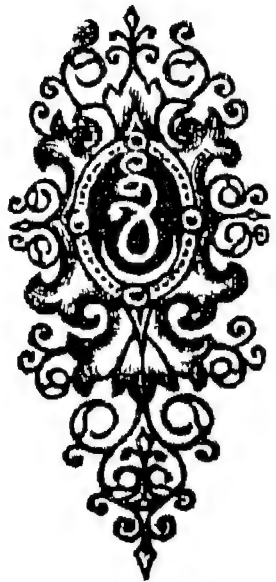
- క. సాభాగ్యభాగ్యలక్ష్మీ, లాభోన్నతవత్తు భువనలాలితరక్షా
లోభాననహితసంప, ద్వైభవభవ్యాత్మైత్య ధర్మాధ్యత్యా. 108
- మానిని. భూరికృపారసపోషణ కాస్తుభభూషణ దుస్తరభూమభవో
త్తరణ దైత్యవిదారణ విశ్వవిధాయక మంగళదాయక నా
భీరుహపంకజపీఠచతుర్ముఖ ప్రేషితదుర్ముఖ పేశలధా
రారుచిరాసిధరా దురితాగ్నిశరా నృహరీ గుణరత్నగరీ. 109
- క. వినతవిశారద నారద, మునిమధురోగ్ధీతనినదమోదభ్యస్తా
దనుసుఖుండనమండన, సునిశితనిర్వక్తచక్రశోభితహస్తా. 110

వనమయూరము. —

- స్ఫారగుణహార శ్రుతిసార జగదేకా, ధార విదుదార నగధార నవమేఘా
కార యవికార యనికార కరుణాలం, కార భవభావశుభికారణవిహారా. 111
- గద్యము. ఇది శంకరస్వామిసంయమి శ్వరచరణసరోరుహధ్యానానందసౌందర్యధుర్య
శ్రీనూర్యసుకవిమిత్ర సంభవ శంభుదాసుఁ డక్షణాభిధేయ యెఱ్ఱయనామధేయప్రణీ
తంబైన శ్రీనరసింహాచారం బనుపురాణకథయందుఁ బ్రథమాశ్వాసము.

శ్రీ రస్తు.

ద్వి తి యా శ్వా స ము.

మదహోబలతీర్థ

మణి శ్రుతి కామినీ శిఖామణి కరుణా

ధామ జగదవనవిహిత

స్థేమ దురితకరటిసింహ శ్రీ నరసింహ.

1

వ. దేవా రోమహర్షణుండు మహర్షుల కిట్లనియె. అట్లుపుట్టి హిరణ్యకశిపుహిరణ్యాక్షు

లనుపేళ్లఁ బ్రసిద్ధిపొందిన యయ్యిద్దఱు దైత్యులయంగును నగ్రజుండు.

2

సీ. కనలుబింకపుఁగింకఁ గలుగువేడిమియెల్ల నొక్కటియై యొడ లొత్తె ననఁగఁ

కఱకుఁబ్రల్లదమునఁ గల్గుపోడిమియెల్ల నచ్చ మై తెగఁబొడ వయ్యె ననఁగఁ

గటిక యై తనగారుగర్వంబునకుఁ గల చేగ యెల్లను రూపు చెందె ననఁగ

వెగ్గలంబై పేర్చు వీరంబునకుఁ గలపసిక యెల్లను మేను వడసె ననఁగఁ

గీ. బ్రశయకాలదహనుఁ బాటించువొర యనఁ, జండదండధరునిసఖుఁ డనంగఁ

దేజరిల్లె నై జతీ స్రమానమన హి, గణ్యకశిపుఁ డపశరణ్యరిపుఁడు.

3

మహాస్థగర. తనదోర్దర్పంబు తెల్పం దలచి సరభసోత్పాతదిగ్దంతిదంత

ధ్వనితబ్రహ్మాండవాద్యో త్తరళితగతులం దారతారౌఘముక్తా

జనితస్థాలంబరాకాశశధరకలితచ్చత్రుఁ డై మేరుసింహ

సన మెక్కఁ జూచు దై త్యేశ్వరుఁ డతులనిజైశ్వర్యవిఖ్యాతి నొప్పన్.

4

ఆ. అమరు లనినఁ జంప నలుగు నన్యాహారు, లనిన నోరికల్లు గొనఁగఁ దలఁచుఁ

ద్రిదివరాసు లనిన ననుమంగఁ జూచుఁ బా, తాశమునకు దేవతల నతండు.

5

క. ద్వేషించు నాగమంబుల, రోషించున్ ధర్మపదనిరూఢస్థితికిన్

బోషించు మత్సరోద్ధతి, భూషించు మదాతిరేకమునఁ జరితంబున్.

6

న. ఇట్లు ప్రకృతిసాదృష్యదూష్యప్రకారం డగుచు నయ్యసురవీరుండు సంతతైశ్వర్య

విహారంబుల వర్జిల్లుచుండి తనమనంబున నొక్కనాఁ డిట్లని వితర్కించు.

7

చ. అమరులతల్లికంటెను మదంబ వరిష్ఠ త్రిలోకరాజ్యభో

గములును నాక యోగ్యములు గాని నిలింపుల కెట్లు గల్గును

- ద్యమగరిమఁబు మి సురల నందఱు మ్రచ్చులఁ బోలెఁ దీన్తదం
డమునను జంపి యెన్నఁ దగఁ జక్కఁగ నేలుదు లోక మంతయున్. 8
- క. కావునను గ్రపుఁదపమున్, గావించెదఁ దపముచేతఁ గానివి కలవే
యేవిధము పనులకైనను, గేవలబలమున నుపాయకృత్యము వెలిగన్. 9
- సీ. అనుకపదంబును నమరేంద్రపదము తపంబనుభూజంబుపండ్లు గావె
పక్షిపదము భాస్వద్ధృవపదమును దపమును పువ్యగంధములు గావె
పక్షజపదమును బద్ధాత్మపదము నున్నతతపస్సు క్తిరత్నములు గావె
సిద్ధపదంబును శ్రీకంఠపదమును రూఢతపోభామరుములు గావె
- గీ. తపములావునఁ గానె యిద్ధరణిలయ, మఖిలమును వాల్చియున్న వాఁడహి యొకండ
కాన ధర్మార్థకామమోక్షముల కెల్లఁ, దపము సాధన మగుట సిద్ధంబ కాదె. 10
- క. పోయెద నిష్పడ యుద్యద, మేయతపోనిష్ఠ నజని మెచ్చించెద మ
త్కాయశ్రేష్ఠతవిధి, నేయుల్లములైనఁ గరఁగ కెమ్మెయి నుండున్. 11
- వ. అని తలపోసి యప్పు డకదలి మునిసిద్ధసేవితం బైనగంధమాదనంబునకుం జని యందు
జటావల్క్లలాజినప్రముఖతపోలక్షణ లక్షణీయాకారుం డై యాధీరుండు. 12
- క. నాలుకలు గ్రోయునహ్నులు, నాలుగుదిక్కుల నమర్చి నడుమ నిలిచి నూ
ర్యాలోకనపరుం డై మును, గా లొక్కటి మోపి నిలిచె ఘర్మపువేళన్. 13
- సీ. ఏపారుతుఁగలి నెఱమంట లొండొండ వ్రేసిన నేమియు వెగడుపడ క
వడిగాలి సురిఁగిన మిడుగురు లందందఁ బొదివినఁ దాలిమిఁ బ్రిగులనీక
పొంగారి దట్టంపుఁబోగలు దూదుకొనంగఁ బర్విన నెంతయు బ్రమసిపడక
యతిముతి నల్లడ నడరిపెన్గొఱపులు పైబడ్డఁ గడలకుఁ బాసిచళక
- గీ. దిట్టతనముపేర్చి దేహాభిమానంబు, విడిచి నిష్ఠ యేడుగడయుఁ గాగఁ
బరమతప మొనర్చెఁ బంచతపస్సున్, కితఁడె యెక్కుఁడనఁగ చితిసుతుండు 14
- శా విద్యుత్కేతువు లొప్ప శక్రధనురావిష్కారఘోరంబుగా
సుద్యద్ధర్మతమందుభిగ్ధనులతో నుగ్రంబుదవ్యూహముల్
మాద్యదాభిస్తరమండలాక్రమణసామగ్రిన్ దివిం బర్వె నే
కోవ్యోగంబున గ్రీష్మశాత్రవునివీరోత్సాహమున్ దూలఁగన్. 15
- క. తొలువానలు గురియఁగఁ ద, జ్వలనిరహము దైత్యవిభునిసంతప్తాంగం
బులయందుండి దినౌర్వ, జ్వలనశిఖుల డిందు జలధిసలిలముపోలెన్ 16
- తే. బట్టబయలుఁ ప్రౌఢసద్దాసనఘ్నఁడై, యున్నయతినిమిఁద నొక్క పెట్టఁ,
గురనగంబుమిఁద నూర్చువిధింబునఁ, నూర్చె జలధరములు ఘోరవృష్టి. 17
- స్థగర. దీప్తిశీతాంబుధారల్ దెగలఁ బొనుచ నుద్వేగదూరుండు నూర్చ
న్నిర్ఘోష తర్జగజ్ఞానినదము లడరన్ నిశ్చలాంగుండు ప్రేంఖన్

- నిష్ఠాతోత్పాతవిశుద్ధినికరము లడగన్ నిర్వికారుండు ధైర్యం
బహుతీతంబుగా నయ్యసుకరుండు వన్నాగముం బట్లు పుచ్చెన్. 18
- క. పదపడి హేమంతునిసం, పద యొచ్చున తీతగిరి యుపాంతమునలనం
గదలి చనుదొందుపయ్యర, నొదవి తనసుయంబ యగుమ నొప్పుకం బర్చెన్. 19
- ఉ. ఒక్కట మైహింకంబు లగు ను త్తరమారుతము లృరీరముల్
ప్రక్కలు నేను నేతొంగునారికి నోర్వంగరానిరాత్రులన్
బుక్కిటిబంటినీటం బరిపూర్ణమునస్థితి నిల్చె దానవుం
డక్కజ మైననిష్ఠం గొనియాడంగం బట్లుగం బొల్చె నెంతయున్. 20
- నీ. దనుజభూతపోగ్రతనుం దాంకినమాడ్కిం గమలిన నెత్తిమ్మి కన్నుమూయు
వ్రతము వేడిమిచెల్లుది శిశుమేనికి నోడు క్రమమునం గడలుం దీరమున కొడుం
నసురవెచ్చనియూర్పు లడగడునింకెడు నీటి మారసమందు నీరు గురియ
జలదేవతలు వైత్యుకలితనం బగ్గింను నెలగున సారసోక్తులు చెలంగ
గీ దివిజవైరితపము న్నెంగెల్లం గంటికి, నిగురతేక చూచునదియుబోతె
వికచమముదనేత్రవిభవ స్థితి గలు చె, న్నొందె దానవేంద్రుం డున్నసరసి. 21
- ప. మఱియు నర్చుహోద్రుమండు తపోవిశేషాభిలాషంబు దనకుం బరిపోషణం బొనరింప
నిర్దోషహృదయుండై కడంగి. 22
- తే. వేల్గడిండ్లం గూగలం గొంత నీళ్లం గొంత, గాగవమునం దపోమాత్రం గోరి నడపె
గాడ్పు గ్రోలుచు మఱిగొంతకాం గుండె, వెండి యాచందమునన దా విస్తయముగ.
ప. ఇవిధంబున ననేకసంకల్పగంబులు భీరవ్రతాచారుండై యున్నయాదై తేయతా
పసుతపంబు పెంపునకుం దుంకి పుగందరుండు దేవగురునాశ్రమంబునకుం జని నమ
స్కరించి యతనిచే నాశీర్వాచనంబుల నభినందితుం డై యిట్లనియె. 24
- మ. జనకుం డొక్కండ వేలుతల్లులు జగత్సామ్రాజ్యపూజ్యస్థితుల్
దనకుం బా లనుచున్ సగుత్సరమతిన్ దై తేయుం డత్యుగ్రద
ర్శనదుర్వారతపస్కుం డయ్యెం గరుణాసంపన్నుడౌ దాతప
ట్టునం బ్రత్యక్షుత నొంది మత్పదవి వేడున్, వాడు నెట్లంగులన్. 25
- క. అసురతపంబు జగంబుల, కసహ్యమై యునికిఁజేసి యంబుజభవుడున్
వెనం దత్ప్రశమనమునకై, యశంశయము దివిజరాజ్య మతనికి నొసంగున్. 26
- క. నిను నాశ్రయించియును నే, ననఘా కడలేనివనట యనునననిధిలో
మునుంగుడు నె ప్రతీకారం, బొనరింపంగదయ్య దీని కూహించి కృపన్. 27
- చ. అనుటయు జేవమంత్రి దగహాసముతో దివిజేంద్రుం జూచి యి
ట్లను నిది యేమి భీతిలంగ నంచితసత్యతపోనిరూఢి నీ

కనినపదంబు ద్రిప్పంగ జగత్పతి పద్మజు కైనఁ బాడియే
విను దితిసూనుఁ డివ్వినము వేడెద నన్నను నాలు కాడునే.

23

వ. ఆదియునుం గాక.

29

నీ ఏదేవుడు మొదలెఱుంగక నేడును శ్రుతిమాన్దములు బహుగతులఁ గిరుగు
నేదేవు నాత్మలో నీక్షించు ధన్యులు ప్రార్థనీయులు పద్మభవుని కైన
నేదేవులీయై యెసఁగుజగంబులు సృష్టిరక్షాసమాపేక్షఁ బరఁగు
నేదేవునకు సాటి యేదేవుఁడును గాఁడు నానాగమోక్తనిర్ణయము లొప్పు

గీ. నట్టియాదిదేవు నంబుధిశయను ల,క్షీకపోలముకురమితముఖాబ్జు
నాశ్రయించినాఁడ వతఁడునీయెడఁ గృపఁ, గలఁడు నీకు నేల కలుగఁ దనఘ. 30

ఉ. పొందవు దుఃఖముల్ భయము పొందదు పొందదు దైన్య మెఘైయిన్
బొందవు తీవ్రదుర్దశలు పొందుఁ బ్రియంబులు పొందు సంపదల్
పొందు సమగ్రసౌఖ్యములు పొందుఁ సమున్నతకీర్తు లెందు గో
విందపదారవిందపదవీపరిణదగరిష్ఠచిత్తులన్.

31

క. తను నెబ్బంగిఁ దలంతురు, జను లాభంగిన తలంచు సరసీరుహలో
చనుఁడును వాగలఁ గావున, ననిశంబు కృతార్థమతులు హరిపదభక్తుల్.

32

క. హరిభక్తులతపము తపము, హరిభక్తులజపము జపము హరిభక్తులభా
సురజన్తము భవసారము, హరిభక్తులు భువనపావనై కవిహారుల్.

33

క. హరి యనురెండక్కరములు, దొరకొనఁ దీపాసఁగు జిహ్వాతుది నెవ్వని క
న్నరుఁ డొకఁ డభ్రుఁడు భవసా,గరని స్తరణప్రకారకౌశలమునకున్.

34

నీ. దారుణదురితాంధకారసూర్యోదయం బధికపాతకవిపినానలంబు
నిబిడకల్పషమేఘునిర్భరపవనంబు బాధపాపాంబుధిబాడబంబు
క్రూరకిల్బిషశైలకులిశనిపాతంబు ఘనకలుషోరగగరుడమూర్తి
ఘోరదుష్కృతకాలకూటగం గామాళి యతులాఘహరిణపంచాననంబు

గీ. సకలకల్యాణమూలంబు సకలవేద,శాస్త్రపారంబు సకలార్థసంచయంబు
సకలమంత్రరహస్యంబు సాధుహృదయ,నర్తనము విష్ణునామసంకీర్తనంబు.

35

శా. వేదాభోధి మధించి వెండియు మహావిస్తీర్ణశాస్త్రార్థసం
వాదంబు ల్దలపోసి చూచి బలువై వత్తిల్లుబోకోక్తియున్
గాదొ నంచు గణించి యొక్కతలఁపై కాదే మునిశ్రేణి సం
పాదించెన్ హరిసేవనంబుఁ దగ సంభావ్యంబు సేవ్యంబుగన్.

36

ఉ. శ్రీస్తనకుంకుమద్రవనిషి క్తథుజాంతరభాగవిస్ఫుర
తౌక్తస్థుభరత్ననూత్నరుచిగర్విత నాభిసరోజసౌరభ

ప్రస్తుతమ తత్త్వంగరవరాగరసోల్బణభోగిభోగత

ల్పాస్తరణం దలంచుసుకృతాత్తు లపాస్తసమస్తకల్పముల్.

37

వ. అని పలికి యాఖరదూషణశోషణవరాయణపదద్వయనిరాకరణకారణంబుగా నఖిల
దురితోతారణం బైననారాయణమంత్రంబు సవిశేషసంస్కారంబుగా నుపదేశించి
యిది పరమగోప్యం బైనజప్యంబు నీవు నియతమానసుండవై దీనిన సేవింపుము దుస్సి
తులెయ్యవియు నిన్నుం బొరయలేకున్నట్లు నిష్ఠాహావాక్యప్రభావంబు భావింప నెవ్వ
రికి నశక్యంబు.

38

తే. అంబుజాసనుఁ డాదిగా నాద్యు లెల్ల, నిష్ఠాహామంత్రపరమార్థ మెల్లనాఁడు
నాత్మఁ గన్గొని ముదమంది యాచరించి, యభినుతించి భజింతు రత్యంతనియతి. 39

వ. హిరణ్యక శిపుతపోవిజృంభణంబునకు భయం బందవలదు. బైత్యులయైశ్వర్యం బయ్య
నుదుదిముట్ట నేరదు. నీరజోదరుతోడిమాత్సర్యంబు కార్యంబుగాఁ దలఁచువారికి
నేరూపంబున నిత్యోన్నతులు గలుగ నేర్చునె? విష్ణుద్వేషంబును నిరంతరజోషంబు
ను శ్రుతిధర్మవిరోధంబును సుజననిరోధంబును నసురస్వభావంబులు గావున. 40

క. నారాయణవిద్విషులకుఁ, గ్రూరుల కాయువును శ్రీయుఁ గులము బలంబున్
జేరును బెంపును బొలయును, ఘోరనరకకూపములను గూలుదురు తుదిన్. 41

తే. విష్ణుఁ డిహపరదై వంబు విష్ణుదేవు, నొల్లమియ యిహపరముల నొల్లకునికి
విష్ణుపదభక్తిభావపవిత్రుఁ డగుట, యైహికాముష్మిక ప్రీతి నందఁ గనుట. 42

మ. అనువాచస్పతిభాషణంబునకు నాహ్లాదంబు సంధిల్ల న
య్యనఘుం డచ్యుతపాదసంస్తృతిపైకాయ త్తచేతస్కుఁడై
మునివంశోత్తమునంఘ్రిపద్మము శిగంబుం జేర్చి వీడ్కోలతం
డొనరింపన్ జనియెన్ పురంబునకు నిత్యోద్యాసితైశ్వర్యుడై. 43

వ. చని వెండియు వివిధవితర్కజనితపరిస్పృగదం బగుడెందంబు డిందుపలుప నేరక సుర
విభుం డసురతపంబునకు నపాయం బాపాదించునుపాయంబు ప్రయోగంబు చేయుట
మేలుకాక యని తలంపుపుట్టిన నప్పుడ రంభాప్రభృతు లగునప్పగోపనితం బిలి
చి గౌరవంబుగా నేకాంతంబ యక్కాంతల కిట్లనియె. 44

కా. లానణ్యోదయముల్ ప్రీయంబు లుచితౌలాపము లాటోపముల్
భావంబుల్ చతురస్వభావములు చెప్పం బెద్ద మీయందు మీ
కీవిశ్వంబున గల్వఁ గూడనివిభుం డేవాఁడు లేఁ డిప్పుడున్
జేవేంద్రస్థితి మీరు కల్గుటఁ గదా దీపించె రూపింపఁగన్. 45

ఉ. మరచినశీర్ష నేయెడల మిన్నులుముట్టి వెలుంగునట్టి నూ

జంచులకై దువుల్ తృణకణాకృతియై వెడబాయఁ బేర్చి ద
 ర్పించిన ధీరచిత్తములఁ బెల్కుఁ జనాటికలంక నాకు మీ
 యంచితచారుచంచలకటాక్షము నమ్మినయస్త్ర మిమ్మైయిన్.

46

సీ. ఉల్లంబు మీచూడుక్కులుచ్చిపోకకుఁగదా వాలమ్ములకు నోర్చు వారికోర్కి
 మీక్రొవ్వుఁజన్నులమూఁదియున్కి యగదా వ్రతముల నరిగెడువారియాస
 లీలమికెన్నోవి గ్రోలుట కైకదా వడిసోమరసమాను వారితక్యష్ట
 మీయింపుఁగూటమి మెఱయుటకై కదా వనితలఁ దొరఁగెడు వారితవుట

గీ. పుణ్యసస్యంప్రబంతులు భూరినియును, తరుఘంబులు సౌఖ్యాధిదైవతములు
 నిఖిలసంసారసారంబు లఖిలలోక, రత్నములు మీర లప్పరోరమణులార!.

47

ఉ. మానము ప్రోదినై నియతిమాత్రముగాఁ బొడవై ధరిత్రినై
 వ్యానికి న్రాలకున్న గరువంపుశరంబును నంచఁ జూచుచు
 స్తానమహత్వధన్యుఁ డగుమానిసి యైనను రోషవిభ్రమ
 భ్రానటనాభిరామ లగుపొల్తులపాదతలంబు చేరువన్.

48

చ. వ్రతములఁ గొల్చి శీలముల వ్రచ్చి జపంబులఁ గ్రోలి యుత్తమ
 క్రతువులఁ దోలి యోగములు గ్రాఁచి తపంబుల వేచి యందు న
 ప్రతిహతలీలమై మదనుబాణచయంబులతోడునీడలై
 ధృతులు తలంచుచుండు సుదతీసుదతీక్షుకటాక్షకోణముల్.

49

సీ. చామలనగుమోముఁ జందురుపొడవున రాగాంబుధులు నిట్ట గ్రమ్ము ననుట
 పొలఁతులనునుదీపుపలుకులయింపున నుల్లంబు నోలంబు నొందు ననుట
 మెలఁతల తఱచురెప్పలనలిగప్పులు జవనంపుఁజీఁకటి గవియు ననుట
 చెలువలనిడ్డంపుఁజెక్కులచాయల భావము లెల్లవెలఁ బాటు ననుట

గీ. యదృఢతంబు లై విపులభవాబ్ధిఁ దిరుగు, జనులహృదయంబు లనియెడు జలచరములు
 లీలఁ దిగువంగ వలరాజుకేల నున్న, బలువలలుగావె కాంతలచెలుపు లెల్ల.

50

క. కావున మీతెఱఁ గంతయు, భావించి జగద్ధిత మగుపని యొక్కటి సం
 భావముతో మీముఁ బనిచెద, నేవిధమున నైన నిర్వహింపఁగవలయున్.

51

క. దితిజుఁడు హిరణ్యకశిపుఁడు, వ్రతచర్యానిష్ఠ మన్నవాఁ డాతని ధీ
 రత గంభీరతయును విక,లత నొందింపుఁడు భవద్విలాసప్రాధిన్.

52

ఉ. మీ రిలుపూని యీక్రమము మేకొని చేసిన దిన్యరాజ్యల
 క్షీరమణీయవై భవము చిందిలిమందిలిగాక దక్కుఁ బెం
 పారఁగ నాకు నాకులజరామరతాగరిమం బొకింతయున్
 బేరు నొదంగనీ కడఁకుఁ బ్రీతి భుజింతు నభీష్టబోగముల్.

53

- చ. చనుఁ డనురేంద్రుఁ డున్న వికచద్వ్యమపుష్పసుగంధిగంధమా
దనవనభూమికిన్ భవదుదంచితయోగ్యసహాయలీల కై
పనిచెద నీక్షణిబ మధుసూత్రజకోకిలకీరమీనకే
తనమధుమానసాస్పదసుధాకరదక్షిణమారుతంబులన్. 54
- ఐ. అనిన నయ్యింతు లందఱు నట్లకాక యని యియ్యకొని రప్పుడు తిలొత్తమ యయ్య
మరోత్తమున కిట్లనియె. 55
- సీ. ఏను గ్రీఁగంట నొక్కించుక చూచిన ఖలుడెంద మైనను గిరఁగు ననిన
నాయింపుఁబలుకు కర్ణములు సోకినఁ బితామహుఁ డైన జరువులు ముచుననిన
నేను దియ్యమున నటించిన హరుఁ డైన మరునికన్నులసన్నదఱుగు ననిన
సారూపు చూచిన శౌరియ నహితల్ప మురఁగి పల్లవశయ్యఁ బొరలు ననిన
గీ. నరతి యైనఁ దాల్చి యను కైన నుల్లంబు, చుక్కనైనఁ దసము లలక నైన
నేమములతపంబు నిల్చునె నాయెదు, రెదున నధిప మాట లేల యింక. 56
- క. చూచెదవు గాక యే నిటు, చూచిన నయ్యసురతపము సొంపటి వ్రతని
స్తాచరణము తూపర మగు, గోచరమై మనసు త్రిప్పుకొని సోలంగన్. 57
- ఐ. అని పంతంబులు పలికిన యుష్మగువమాటకు మరున్నానుకుండు మనంబునం బ్రమ
దంబునొంచె నయ్యిందువదన లందఱు పురందరు వీడ్కొని చని గంధమాదనంబుఁ
జొచ్చిరంత. 58
- క. వారలతోడనె యాత్మ, స్ఫూకవిభవ మెల్లఁ గొని వసంతుడు దనయా
కారంబుఁ జూపె నక్కాం, తారంబున శిశిరసమయదర్పనహుఁడై 59
- చ. ఇదె చనుదెంచెఁ జైత్రుఁ డని యెల్లవనంబులకుం బ్రమోదముల్
పొదలఁగ మేనివార్త గొని బోరున నచ్చిన దాడికాఁ డన
న్మృగువన దేవతాముఖసమీర మెదుర్కొన నుల్లసిల్లె నిం
పొదలఁగ దక్షిణానిల మనూనమనోహరభేలనంబున్. 60
- ఉ. పండినమ్రాకు డుల్ల నవపల్లవముల్ తిలకింపఁ బూఁబొదల్
నిండఁగఁబర్వె లేఁగొనలు నిద్దములై నిగుడంగ మ్రాకు లాం
డొండఁ దలిర్చె న్నామని సముజ్జ్వలయోగరసాదనక్రియన్
గొండకపాయముల్ మగుడఁ గోరి భజించినసిద్ధులొ యనన్. 61
- ఉ. ఎందును బుష్పసౌరభమ యెందును మందమదాలిర్ఘంకృతుల్
ఎందును సాంద్రపల్లవము లెందును గోకిలకంతకూజితం
బెందును విస్ఫురత్ఫలము లెందును గోమలకీరభాషితం
బందము లయ్యె మందమరుదంచితచారువనాంతరంబులన్. 62
- తే. సరస కింశుకకోరకసంచయంబు, చెలువు తిలకించె భావిన్మసింహదేవు.

దీప్తినఖపంక్తి ప్రకటదై తేయరుధిర, నేకరుచి నొప్పుతెఱఁగు సూచించినట్లు. 63

ఉ. కామఁడు లోక మంతయును గైకొని పట్టము గట్టికొన్నఁ బే
రామని చేయుపండువులయం దొడఁగూడినదివ్యగంధముల్
నామెఱుఁగారుక్రొవ్విరు తెల్చినసంపెఁగ లొప్పెఁ గామసం
భ్రామితకామిచిత్తశలభంబులు గ్రంధుగఁ జెందు మ్రందఁగన్. 64

చ. ఆవిరళచారుకోరకచయంబులలోకములంద చూడ్కులం
దవులఁగఁ జేసె నెల్లెడలఁ దద్వనభూములగాఢరాగముల్
యునతులచిత్తవృత్తముల నూన్న ననంగుఁడు సంగ్రహించె నాఁ
బ్రవితతలీలఁ బెల్లెసఁగఁ బల్లవసంతతి గుత్తులోయనన్. 65

చ. తనియక కమ్మలిచ్చి చవి దాఁకినచొక్కునఁ గన్న వ్రాలఁ జం
చునఁ జవికాటుగాఁ గఱచుచు న్నవచూతజప్లవంబు గై
కొని విహరించుకోకిలము కొప్పుల తియ్యని మోవి మోవిమో
హనరుచిఁ బాసి పందుపథికావలికిం కటఁజేసె నామనిన్. 66

సీ. అంచబోదలమోద మారంగఁ జెక్కిళ్లు గొట్టుచు నెలదోడుకొనలు నలుప
నలిబాలికల ముదం బెలరారఁ పింపిళ్లు గూయుచు మధువులు గ్రోలి సోల
జక్కవడో లక్కజపువేడుకల దిమ్మదివురన కరువలి దిగిచికొనఁగ
మలయానిలుఁడు గర్వ మలరంగ గుఱువులు వాఱుచు నెత్తావిచూఱలాడఁ
గీ. బసిఁడిగడ్డియగాగుద్దపైకరంబు, ప్రీతి నెలకొన సిరి పేరుఁ బెంపుఁబడయఁ
గామినులచూడ్కి రేకులకాంతి వడసి, దర్పమునఁగ్రాల నొప్పారెఁ దమ్మివిరులు. 67

చ. వలివిరవాదిక్రొవ్విరులవాతుల మూఁతులు వెట్టి తేనియల్
కొలఁదికి మీరఁ గ్రోలికొని కొవ్వన జివ్వల నీన నొక్క-మై
దలముగ దీటు గట్టుకొని దాఁటెడు తేఱులచైద మెల్లెడన్
గలయఁగ నృక్షవాటికలఁ గ్రమ్మె నకాలతమోనికాయముల్. 68

తే. పొగడప్రాకులమొదలను బుష్పరసము, దొరఁగి నెత్తావియందును నెఱయ నొప్పెఁ
బూచుకొఱకు నైయున్న యింపులు దలిత్పఁ, గడఁగిననలక్ష్మీయుమిసినకల్లయనఁగ.

క. పూచినయశోకములయం, దేచినతుమ్మెదలరవము లింపెసఁగఁ బొరిం
దాఁచువనదేవతలచర,ణాచలితము లైనయందియలమ్రాఁత యనన్. 70

చ. విలసితచంద్రకాంతమణివేసులపై మృదుమారుతాహతిన్
దలముగఁ వ్రాలి తా నవిగఁ దాఱనిపువ్వు లయత్నశయ్యై
పోలుపుగ మాధవీవలయముల్ తరుణీతరుణ ప్రజ్వలములన్
చిలిచె మనోజలీలకుఁ బేర్చు మదాకులభృంగగీతులన్. 71

చ. చిలుకలపిండు నొప్పిదము చిత్రసురాయుధలీలయేపునం
జెలఁగుమధు న్రతౌనశుచిక్క నిమ్రాతను గర్జ బుల్లస
త్ఫలరసపూరముం దెగలఁ బర్వట సౌనులు గాక మేఘుపం
క్తుక్రియ నొప్పుభూగుహతతుల్ మధువేళఁ బయోద వేళలన్.

72

చ. మనసిజమం త్రఘోషములు మన్తధునానతిమాట లిందిరా
తనయవిలాసహాసములు దర్శకునార్పుటెలుంగు లంగజ
న్తునిచదువుల్ మనోభవునిమోహనగీతు లనంగఁ జారుఖే
లనములు నెల్లదిక్కులఁ జెలంగె మదోత్కటకోకిలఃస్వనుల్.

73

చ. అరుదుగఁ జేటితీగె గొనయం బెసకం బగుపచ్చవింట ని
బ్బరముగ మోపి కెందలిరుబ త్తడికం బరువంపుమావిక్ర
వ్విరిబలుగాఁడితూపు లిడి వీరపుగద్వము నెన్నునంబులోఁ
బిరిగొని తోలి తొప్పరలఁ బెట్టె ననంగుఁడు పాంథలోకమున్.

74

నీ వెలయు నీవెన్నెలవెల్లికాంతులసిరి పిఱుఁచుదీపులు చేరి మెఱయ కున్న
వెలయు నీవెన్నెలతెలుపునఁ జామల చూపు చీకటిఁ జొచ్చి సారగ కున్న
వెలయు నీవెన్నెలతనువున నింతుల ఘనకుచంబులయుమ్ము గదియ కున్న
నొదవు నీవెన్నెలయురవడిఁ బొలఁతుల తమకంపుఁజెయ్యులఁ దగల కున్న

గీ. మునిఁగి పోరె మన్తధుర కగ్గ మై పోరె, చాలఁ గొంకువోరె తూలిపోరె
యనఁగ నుల్లసిల్లె నామనిరే లతి, స్ఫారసారసారసాంద్రరుచులు.

75

వ. ఇట్టివసంతసమయంబునందుఁ బురందగాదేశంబు నెఱపం బూని చనుదెంచినవనజలో
చన లద్దనుజతాపసునివాసంబును మునిసిద్ధగంధర్వసేవితం బైనయావనంబున

76

నీ కమనీయకరపద్మ కాంతిప్లుగములు కోమలస్థితదీప్తికుసుమములును
జారుపయోధిరస్ఫారగుచ్ఛములును లలితబింబాధరోజ్వలఫలములు
సురభినిశ్వాసభాసురగంధపవనులు నుదితసల్లాపకీరోత్తములును
గలమధురోద్గీతకలకంఠరవములు కాంచీని నాదభృంగస్వనములు

గీ. నతిశయిల్లంగ మధుసమయాధిదేవ, తను శుభాకారలీలలు చాల్చి రనఁగ

నెమ్మి పుష్పాపచయకేలినెపముఁ బెట్టి, యందుఁ జరియించి రింపార నిందుముఖులు.

క. క్రమమున నాటలపైఁబడి, నమరాంగన లమరవైరి కంతను వింతన్
సమదగతిఁ జేరి తమయిం, పమరెడుచెలువున నటించి రభినవభంగిన్.

73

చ. కదలుకుచద్వయంబు వడఁక న్దనుమధ్యము కత్తదీధితుల్
చెదరఁగ మోములేఁజెమట చెన్నొదనన్ బొలపంబు గన్గపం

బాదలఁగఁ గంకణస్వనము పొల్పెఁచలార సుమాస్త్రుదర్పముల్
ముదరఁగ నుల్లసిల్లె నొకముద్దియ కందుకఁ ఘోరకంబునన్.

79

ఆ. పిఱిఁదిపెంపువేగ్రగుపటుప నందంప ప, య్యెద దొలంగఁ జన్నులదర నంది
యలు సెలంగ నలసయాన మెలర్ప రా, యంచఁ బట్టఁ దిరిగె నబల యోర్తు. 80

సీ మునికాళ్లు మోపి నిక్కినఁ బదచ్ఛవి నేలయును బల్లవించిన యొప్పుమెఱయ
వలలేది నతనాభి బెలసి యొక్కింత సాగినమధ్య మెంతయు ఘనత దీయ
మొగ మెత్తి మీఁదికి నిగిడించుచూడ్కులఁ గన్నులవిప్పెట్లఁ గానఁబడఁగఁ
గడలాత్తుకరమూలఘనకాంతి చూపఱడెందంబుతో నిక్కి డెక్కినంగ

గీ. నొయ్యి డాకేల దవ్వుల మన్నతీఁగఁ, దిగిచి నఖదీప్తు లంతంత దీటుకొనఁగ
లీలఁ బెఱకేల నచ్చరలేమ యోర్తు, గోసె బువ్వులు ప్రమదవికాస మెసఁగ. 81

తే. ఓర్తు కరతాళ మొనరింప నోర్తు సమద, గీతి పచరింప సరితాళగింప నోర్తు
మధురమదిరావస్థోసమత్త యగుచు, నాడె నొక్కతె లలితాంగి హరగతుల. 82

సీ అమృతంపుసోన పైనడరినట్లే పాట చెన్నున మోరళ్ళఁ జివులు లొత్తె
మారుతాహతిపేర మ్రాకులు దు యూఁపఁ దొడఁగె మరందమాధుర్యమునకు
నింపులగమి యైన యీరాగరసము దీఁగలకుఁ గోరకపులకముల నొసఁగె
సెలయేరులకు నశ్రుజలములు దొరఁగించె గిరులును మంజులగీతిఁ గరఁగె

గీ ననినఁ బోలుఁ బాసగు నకుఁ దగు ననఁగ స, చేతనంబు లెల్లఁ జిత్తరూపు
నట్లు సోగి నిలువ నంగన యొక్కతె, పాడఁగలమనోజభంగు లలర. 83

క. జంకెలు బుజ్జనములునుం, గింకలు దళుకొత్త నోర్తు గీరంబులకున్
నంకలు జదుల్లు కరములు, నంకణముల జదువు గరపె హసితోత్తులచేన్. 84

సీ కెచ్చావితావికే గ్రమ్ముతుమైదగమి తూలెడుకురులలోఁ దొడిబడంగఁ
జలితకర్ణోత్పలదలములకాంతి న, పాంగదీప్తులు రెంటఁ బరపుగాఁగ
సీమంతమునఁ బొల్చు సేసము త్తియములుఁ బెరయుగ్రమ్మడికమ్మవిరులు దొరుఁగ
నాందోళన శ్రాంతి నమరుపాలిండ్లపైఁ జెనుటబొట్టులు హరసమితిఁ బ్రోవ
గీ నళులలావున నలికాను బలిసి నిలువఁ, జూచువారిచూడ్కికి నొప్పుచూఱ లిడుచు
లీలఁ బాడుచుఁదీఁగయుఁద్యాలనెక్కి, పోయియుఁపఁగనొప్పారెఁబాలఁతియోర్తు.

చ. వలపల డాపలకొ నరుస పాలు గనుంగొనఁ జూపు లార్చుకొ

దిలకము దీర్చుచుకొ గురులుదీటుచు వీనులమానికంపుటా

కులపారి ద్రిప్పుచుకొ దశనకోరకము ల్వెలయంగ మోవిమె

ప్పలరఁగ మోము లిచ్చుచును నద్దముఁ జూచె నొకర్తు వేడుకన్.

86

వ. ఇవ్విధంబున మదనవికారకారణంబు లగువిభ్రమచ్యాపారంబులఁ బ్రవర్తిల్లునయ్యుం
గనలతెఱంగునకుఁ గరంగనియంతరంగంబు నిస్తరంగంబుగాశియుంబోలెఁ బాలుపు
మిగుల నాదైత్యతపోధనుండు. 87

మ. పురుషాకారముతోడ నున్నసిరియో పుంస్త్యంబు లేదో యటే
తరువో పుత్తడిరూపా చిత్తమును జైతన్యంబు శూన్యంబాకొ
విరసత్వంబులఁజ్రోవొ నిర్భరకళావిజ్ఞానస్వస్యమో
యరు దీచంద మనంగ నిల్చె ధృతియం దస్పందమందస్థితిన్. 88

వ. అంత 89

నీ. కలయంగ నడవిలోఁ గాచినవెన్నెల లై చారుహాసంబు లనిధిఁ బోవఁ
బ్రతికూలవిధికిఁ జేపడినయత్నంబు లై చూచినంతటఁబోక చూపు లాదుఁగఁ
బాట లన్నియు నాటపాటలై చెవిటికూడినసంతువిధమునఁ దేరఁజనఁగ
నాటలు పసిబిడ్డయాట లై పెంపటి యొరులయాటలఁ బడ నోగితముగ
గీ. గర్వములు బెండువడఁ గౌతుకములుముడుఁగ, నదటులాటడివోవఁ బ్రల్లదములడఁగ
నసురచిత్తంబు గానఁగ నలవి గాక, సిగ్గువోయిరి యచ్చరచెలువ లెల్ల. 90

ఉ. ఆతనినిష్ఠయున్ ఘననిగాకులధైర్యము దన్ను నెంతయుం
బ్రీతుని గా నొనర్పఁ గృపపెంపు దలిర్ప సరోజసంభవుం
డాతతసిద్ధసంయమిగణావృతుఁడై మహనీయహంసవి
ఖ్యాతమనోజ్ఞయానమున నచ్చటికిం జనుడెంచె నత్తటిన్. 91

ఉ. చాలుఁ దపంబు చాలఁగఁ బ్రసన్నుడ నైతి వరంబు లిత్తు నీ
లోలత యేర్పడంగ నతిలోకనుతప్రతి వేడు మన్న వ
చాలవరేణ్యుఁ డంబురుహసంభవుమాటలు వీనులందు ధా
రాశనుధారసప్లవనరమ్యము లై ప్రమదం బొనర్పఁగన్. 92

తే. చక్క జాగిలి మ్రొక్కి యంజలిపుటంబు, మాళిఁ గదియించి నిలిచి సమంచితార్థ
మధురబహువిధస్తోత్ర సమృద్ధిరచన, మున్నుగా నతఁ డిట్లని విన్నవించె. 93

క. దేవర ప్రసన్నుడగునటె?, సేవకులకుఁ బడయగానిసిద్ధియుఁ గలదే?
భావితవివిధైశ్వర్యశు, భావహాము గదా భవత్కటాక్షం బెందున్. 94

వ. కావున నసురేంద్రత్వంబు నాకు గృహసేవనలయు నిదియ మదీయాభిలాషంబనినఁ
బితామహుం డసురేంద్రున కిట్లనియె. 95

చ. సమధికపూర్వదేవకులసంజనితుండవు నీవు నీకు న
య్యమరపదంబు దక్కు నసురాధిపతిత్వము నీక యంత య

య్యమరనరేణ్యసంఃదకు నగ్గల మై పెనుపొందువైభవం

బమరుట యేమిటం గలుగు నట్టివరంబుఁ దలంపు మింపుగన్.

96

క. అనినఁ దగువరముఁ దననె, మ్మనమున నూహించి యసుర మఱి యిట్లనియెన్

వనజభవుఁ డింక వీఁ డే, మని వేఁడునొ యనుచు నాకులాత్త త నొందున్.

97

సీ. దేవకులంబుచే దేవయోనులచేతఁ బితృకోటిచే దైత్యవితతిచేత

గ్రహములచేఁ దారకములచే మునులచే ననలసనిరతోయములచేత

నరులచే గిరులచేఁ దరులచేఁ బశుమృగపక్షదంశకక్షీటపం క్తిచేత

నసికుంతశరపరిఘాద్యాయుగములచేఁ గాఢపాపాణసంఘములచేత

గీ. ననిని నంతరిక్షంబున దివమునందు, వాసరంబులయందు శర్వరులయందు

నా కపాయంబు లేకుండ లోకవంద్య, యిచ్చు మఱి యెవ్వియును నొల్లనింతనిజము.

గీ. అనిన నిచ్చితి ననియెఁ బద్మాసనుండు, దైత్యపతియు మహాప్రసాదంబు దేవ

యనుచు నొడల మోడ్పుకేలమర నొప్పి, హస్తపులకాంకురాలంకృతాంగుఁ డగుచు.

చ. వనరుహసంభవుండు దితిసంభవుని ప్రభూతవరదానసంభావితం జేసి నిజనివాసంబు

నకుంజనియె నసురేశ్వరుండుచు నమందానందమందస్థితసుందరుండగుచు నాత్మగృ

హంబునకుం జనిజననికినమస్కరించి తద్వృత్తాంతంబంతయు నెఱింగించి తదభినంది

తుం డై ప్రియానుజుం డైన హిరణ్యాక్షు ననుమోదింపఁ బెంపారుచున్న సమయం

బుననమ్మహావీరులతపోబాధంబునకునభినవోల్లాసంబునంబొంగునంతరంగంబులతోడ

నముచిపులోమబలరామశంఖకర్ణవిప్రజిత్తుహయగ్రీవప్రముఖు లైనదానవులనేకులు

చనుదెంచి యతనిం గని సముచితసల్లాపసంస్కారంబులు వడసి యతనికిట్లనిరి. 100

మ. దితిసంతానము దానవాన్వయము నీ తేజుబు నిత్యోర్జిత

స్థితి నేపారుటఁ జేసి నేఁడు దల యెత్తెన్ బేర్చి యీదైత్యసం

తతి యంతంతకు నీసుమైఁ బరప దోర్ధర్పంబు సొంపొందఁగా

ధృతిదూలంబడుపాట దప్పి విసరన్ దేవాహితశ్రేణికిన్.

101

ఉ. జన్మములుం బరాన్నములుఁ జాలఁగ మ్రొంగి కరంబుఁ గ్రొవ్వి పే

రన్నునఁ గ్రాలునచ్చరలయాటలు చిత్తములన్ గరంపఁగాఁ

గిన్నరవల్లకీమధురగీతులు వీనుల కింపుఁ బెంపఁగాఁ

జెన్నుగ నుండి మమ్ము నొకచీరికిఁ గైకొన రాదివొకసుల్.

102

చ. హరి తనకు న్గలం డని పురాంతకుఁ డామురవైరినేత లె

వ్యరుసన మాన్న నొల్లఁ డని పద్మభవుండును నాత్మలోన ని

ర్జరులకు మేలు గోరునని సంయమికోటితలంపుల న్నిజ

స్ఫురణమ యావహించు నని పొంగుచు నుండు మహేంద్రుఁ డెప్పుడున్. 103

ఉ. అట్టిసురాధినాథునద బంతయుఁ బాపి నిలింపవర్గమున్

దట్టము లొగ్గి తాపసులదైనయము పాల్పడఁ జేసి లోకముల్

గట్టిగ నీవ యేలుము ప్రకాశితదైత్యకులాభివృద్ధికై

పట్టము గట్టి ముచ్చుఁ దగఁ బంచి పను ల్గొను మీశ్వరుండ వై. 104

ఎ. అని పల్క యసుర తక్షణంబ భృగువంశభవ్యుం డగుకావ్యున చ్చటికిరావించి తదుప
దిష్టప్రకారంబునం దొడంగి మయినిర్మితమాణిక్యమయమహితసింహాపీఠంబున నమ్మ
హానుభావు నునిచి భార్గవపురస్సరంబుగా నఖిలశ్రోదకంబుల నభిషేకంబు గావిం
చిదైత్యదానవరాక్షసాన్వయంబునకుం బతివి గమ్మని పట్టంబు గట్టి వివిధాశీర్వాదం
బుల నతనిం బ్రస్తుతించిన నసురులయూర్పులు నిస్సహజపణవకాంస్యకాహళాదితూ
శ్యంబులయులివులు దిక్కులు పగిలించె నంతం బోవక దిక్పతుల డెందంబుల గారించె
నంత 105

ఉ. దానవనాథునొడల నుదగ్రత నొప్పునవాతపత్ర మా

హ్లానసుధాంశుబింబగరిమంబునఁ బెంపెసలారి యింద్రులో

కీనయనోత్పలావరులు భేదము నొందఁగఁ జేసె ఘోరఘ

ర్జానుగతప్రచండకిరణాకులభాస్కరమండలాకృతిన్. 106

నీ. అసురవల్లభుప్రతాపాగ్ని పర్వెడులీల దిశల నుల్కాపాతదీప్తి పాదివె

దైతేయనాథునుద్ధతికి నుల్కినభంగి ధాత్రి సముత్కంపతరళ యయ్యె

దనుజతేజముఁ గని దైనయ మొందినమాడ్కి మార్తాండుఁ డెంతయు మాఁగువాటె

విబుధారికినుకకు వెగడొందు తెఱఁగున వనరాశి కరము ఘూర్ణనము నొందె

ఆ. గిరులు వడఁకె నధికపరుషంబు లై పని, నములు చెలఁగె నిబిడతిమిర మడరె

వహ్ను లగ్రధూమవారితజ్వాలంబు, లగుచుఁ బొనుఁగుపడియె నద్భుతముగ. 107

క. అవి యెల్లఁ జూచి దైత్యులు, దివిజకులాపాయభంగి దెలిపెడునవె యీ

వివిధోత్పతము లని ప్రచుదవికాసితు లై యుష్టతామసబుద్ధిన్. 108

ప. ఇట్లభిషిక్తుం డై యపూర్వగీర్వాణపుంగవుండు గర్వగరిమాక్రంతస్వాంతుండును

నగుచు మయదత్తంబును మణిమయూఖమంజీరమంజులంబును మనోరథానురూపగ

మనంబును నగుమహారథం బెక్కి హిరణ్యాక్షప్రముఖు లగునాష్టజనంబులు పరివే

ష్టింపన నేకదానవసేనాసమేతుండై చని మహాశైలదుర్గోచరయుఁ బ్రాంశుప్రాకారప

రిన్పతయు నుత్తాలవిశాలాట్టాలకవిలసితయు నుదగ్రగోపురాగ్రగృహీతగ్రహమార్గ

యుగమధికో త్సేధసౌధదీధితిధవనాయ మానదశదిశాభాగయుసకలసమయసముదితసు

- మనోవి కాసభాసమానోద్యానస్యోతితరోధోంతరయు సమస్తభోగభూమియు రత్న
వతీనామధేయ యు నగుచుహపురి భార్గవోపదిష్టశుభముహూర్తంబునం బ్రవేశించి.
క. అం దుండి సకలసంపద, లం దనుఁ జేరంగ నఖిలలోకంబులు న
స్పందితనిజాజ్ఞ నౌదల, లం దాల్పఁగఁ దాల్చె రాజ్యలీలోత్సవముల్. 110
- క. దైతేయులు దానవులును, భూతనిశాచరపిశాచములు తద్దయు స
ప్రీతిం బొదలఁగ నాతని, యాతతసామ్రాజ్య మంతకంతకుఁ బేర్చెన్. 111
- ఆ ఆహారణ్యకశిపువైశ్వర్య మెంతవ, ర్థిన్ దొడఁగె నంత దివిజకులము
పేర్చి పరఁగఁ జొచ్చెఁ బేర్చు వేసవియొండ, నెడలి యివురుచిఱుఁతసుడువుపోతె.
క. వైరము గొని దైత్యుఁడు దు, ర్వారభుజారంభరోషరభసాకులుఁ దై
కారింపఁ దొడఁగె నమరులఁ, బోరులు తనకు నివినోదములుగాఁ గడిమిన్. 113
- సృగ్ధర వేదందోద్బంధ హేలావితతరథపదావిష్కృతాస్వీయభాస్వ
త్పదాతానేకసేనాప్రకరపరికరప్రాభవాభీలలీలా
వైదగ్ధిం బేర్చి దైత్యేశ్వరుఁడు రణధురావాంఛ మెఱొన్నమారై
భేదింపం ద్రుంప నొంపన్ బిలుసనక విజృంభింప నోర్వ నిల్చింపుల్. 114
- న అమృతావీరుండు. 115
- సీ. పేర్చుచుఁ బఱుతెంచుభిరురంబు ననిమొనఁ బెడచేతఁ బెడమోము పెడఁగ నడచి
భీతిఁ బాఠడిపుగహూతు వెన్నొని బాడు దొడ్డి దత్తంబు దలకు మీర
నమరానతిపురం బంతయుఁ జూతాడి చెలఁగి సురస్త్రీల చెరలుబట్టి
వెల్లయేనుంగును వెలిమావుఁ గైకొని మందారమును హరిచందనంబు
గీ పారిజాతసంతానకల్పకతరువులఁ, గొని సుమేరునిచిత్తరత్న కోటికొండ
లర్థిఁ ద్రవ్వితండాము గొని యమఃవిభుని, కరుణ ముందల విడిచివిక్రమము మెఱసి.
వ. మఱియును. 117
- ఆ. శిఖలు చూపకుండ శిక్షించి హతకి నై, నోరు దెఱవకుండ మేరవెట్టి
వేడియెల్ల నుడిపి విబుధారి కినుక మై, భీతిపాత్రుఁ జేసె వీతిహోతు. 118
- సీ. మెచ్చక యెగురైనమృత్యువుమెడఁ ద్రొక్కి క్రొవ్వాఁడికోటలు ద్రెవ్వ రాచి
కిన్కతో జంకించి కింకరకోటులఁ బొంకంబు చెడఁ గొంకువోప నడిచి
మదురీవుఁ గొని మాటుమలయుకాఠనుబోతు నొడిసికొమ్ములుపట్టిముడుఁగఁద్రోచి
మండెడుపటుకాలదండంబుచేతులఁ బిసికి వేడిమియార్చి బెంచుచేసి
గీ. పేదప్రాణులఁ బొరిగొనుబిరుసుమగఁడ, నిగురు వీ నని యందంద మొగముమీఁదఁ
జప్పటలు వెట్టి దైత్యుఁడు జమగిలావుఁ, జేనయునుఁ బొల్లుగాఁ గాకుచేసివిడిచె.
క. రక్కసుఁడ నయ్య నమగుల, దిక్కఁగితి దాయ నీవిధిం బొమ్మనుచన్

- స్రక్కఁగ నడిచె నిశాచరు, నక్కజముగ నసురపతి గదాపతి నాజన్. 120
- సీ. లీలమైఁ బాతాళమూలంబుదాఁకను సలిలధిసలిలంబుఁ గలఁచి సొచ్చె
జలములు ద్రిక్కఁగ సకలరత్నంబులు వెఱచి సాగరపతి వీడుకొలిపి
మకరకర్కటకూర్తమత్స్యమహానాగబలముల బలువిడిఁ బారినమరి
క్రూరగుర్వారదారుణపాశవిసరంబు వోరంపుఁగడఁకఁ గుత్తుమురు చేసి
గీ. పశ్చిమాశాధినాథు విపశ్చదర్శ, నీయగాంభీర్య దైతేయనాయకుండు
సమరతలమున భంగించె సకలదైత్య, సముదయంబును నానందజలధిఁ దేల. 121
- క. జపమును బలమును బొలుపటి, భుజనంబుల నెంగుఁ దిరుగుపోడిమి యెడలన్
బవమానుం డవమాన, ప్రవిహతమతియయ్యె నసురపతికోపమునన్. 122
- క. నవనిధులు పుచ్చుకొని భవ్యవిమానము నాచికొని సురారి కడిమిమై
భవసఖుఁ డితఁ డట్టిదకా, నవు నని భిక్షేశుఁ డేసె నయ్యక్షేశున్. 123
- ఉ. ఎక్కుడు దెద్దు భూతియును నెమ్ములు సొమ్ములు భిక్ష జీవనం
బొక్కటి కట్టఁజీరయును నుండఁగి నిల్లును లేగు నిక్కువం
చిక్కఱకు న్దపస్వినులు నేచిన నయ్యెడు నేమి యంచుఁ దా
నొక్కని శర్వునిం బలుప నొల్లఁడు దైత్యుఁ డనాదరంబునన్. 124
- ఐ. ఇవ్విధంబున సకలదిక్పతుల న్భరిభవించి తెదీయపదంబులుం దాన కై కొనిమాలులేక
మలయుచును సర్వజ్ఞైకభీరుం డై విజృంభించి. 125
- సీ. పనరాశిజలములు వడిఁ ద్రిష్వకొనులీలఁ గలఁగించు మందరనగముకరణి
నంబుజప్రియకుముదాప్తులఁ బారిఁ బట్టి బాధించు సింహికాప్రభవుభంగి
ఘనగోత్రగోత్రశృంగంబులు వెసఁ దాఁకి పొడి చేయుఁ దీవ్రదంభోలిపగిదిఁ
బ్రబలబలాహకప్రకిరంబు వ్రచ్చి వందఱలాడుఁ బటుమారుతంబుమాడ్కి
గీ. దిగ్గజంబులగుండెలు దిగులకొల్పు, హోరరవమునఁ గ్రూరప్రగారిపోల్కిఁ
బ్రకటభుజదర్పమునఁ దన్నుఁ బట్టలేక, దుర్విషముఁ దైసిఁ జ్ఞాతృపూర్వజుండు.
సీ. తపములఁ గ్రుస్సినతపములఁ బట్టి తెప్పించి యచ్చరలతోఁ బెండ్లినేయు
మోదంబుతో నశ్వముఖుల లాయఁబుఁ గట్టి బొక్కనియలఁ గవణమెత్తు
భుజగేశ్వరులశిరంబుననున్నపాణు లూడ్చి కొమరార వ్రువగుండు లెత్తుఁ
జెలఁగి గంధర్వులచేతివీణెలు పిశాచుల కిచ్చి పొడించి చూచి నవ్వు
గీ. ఖడ్గములు బాగుకలు ఘుటికములు నకహా, రించి సిద్ధపుంగవుల గారించుచుండు
భుజనబాధలు దన కిట్లు ప్రద్రవోక, లగ సురారాతి పేర్చె నుల్లోకుఁ డగుచు.
క. సదభిమతము లగుదుగిఖము, విదితముగ హిరణ్యకశిపవే స్వాహా య
న్నదిదక్క మంత్ర మెండె, య్యదిచొరకుండఁగ సురారి యజ్ఞాపింసెన్. 126

చ. సరసిజసంభవుండు హరి శర్వుఁ డనంగఁ గలారె వేటె యె

క్కరుఁడు జగత్త్రయంబునకుఁ గర్తయు భర్తయు సంప్రహర్తయున్

దివముగ నేన కాక యని దేవకున్ద్యుషుఁ డాగమక్రియా

కరులకు దన్నుఁ గొల్పుఁ డని గర్వమున స్మియమించె నెల్లచోన్.

129

సీ. భానుఁ బిల్వించి నాపంపునఁ బాయనితెరువరి వై మీఁదఁ దిరుగు మనియె

జంఘ్రునిఁ బిలిచి నాశాసనంబున జగంబున నెల్ల యోషధుల్ ప్రోవు మనియె

ననిలునిఁ బిలిచి నాయాజ్ఞఁ బ్రాణులకెల్ల నలయుప్రాణంబవై మెలఁగు మనియె

ననలునిఁ బిలిచి నాయానతియందున బాచకాదిక మోజపలుపు మనియెఁ

గీ. దనచరిత్రంబె వర్ణింపఁ బనిచె ఒహువి, ధేతిహాసపురాణార్థజాతి నెల్లఁ

దన్ను విసుతింపఁ బనిచె వేదముల నెల్ల, దైత్యనాయకుఁ డభిలవిధా యకుండు

మ. జముఁడై తాన సమస్తకర్త గతులున్ శాసించు శీతంబు నూ

ష్టము వర్షంబును దాన యయ్యయితటిన్ సంధిల్లఁగాఁ జేయు న

ర్థముఁ గామంబును దాన కై కొని ప్రమాదం బందు ధర్మంబు మో

క్షము నాత్మీయకటాక్షలక్ష్యము లనన్ గర్వోత్కటస్వాంతుఁ డై.

131

ఉ. నేలయుఁ గొండలుం దిశలు నింగియు దీవులు నంబురాసులున్

గాలములున్ గ్రియావతులు గాడ్పులు పహ్నులు నాకమర్త్యపా

తాశములు న్నిజాకృతులు దాల్చి సరోరుహసూతిఁ గొల్చున

ట్లాలఘుశీలుఁ గొల్చు సదయాత్మత యేర్పడ నచ్చ నిచ్చలున్.

132

ప. ఇట్లు లోకపరమేశ్వరుం డగునసురేశ్వరుండు నిరంతరైశ్వర్యుండును, గురుభుజ

వీర్యుండును, దివిజమర్దనకార్యంబులు నవార్యంబులై చెల్లుచుండఁ జండప్రకోకదీ

పిత త్రిలోకుం డగుచు ననేకసంవత్సరసహస్రంబులు సామ్రాజ్యంబు నేయుచుండ

నాఖండలప్రముఖబృందారకు లందఱు రహస్యంబునఁ గూడఁబడి గురునితోఁ గ

ర్తవ్యంబడిగిన నమృతహామతి మరుత్పతి కిట్లనియె.

133

క. నీతులచేఁ ద్రోవఁడు దుర్జ్ణతునియుద్రేక మెసఁగి విగిడినయెడ లో

కాతిక్రమహేతు వగు న, హేతుకళానాశనంబు నెమ్మెయిన నగున్.

134

చ. కడిఁదివరంబు వారిరుహగర్భులచేఁ గొనినాఁడు వాఁడు మీ

యెడ ననిశంబుఁ బెన్బగయు నీసును రోషము నెఘనంబులొ

జడిగొని యుండుఁ గావున నసాధ్యఁ డాధ్యుఁడు దైత్యనాథుఁ డే

వడువునఁ బౌరుషంబుఁ గొని నాని జయించుట వ్రేఁగుఁచూడఁగన్.

135

సీ. సామంబుచే శత్రు సాధింత మంటిమా సామంబు ఖలునందు నేమమగు నె

భృత్యులతో దాయ భేదింత మంటిమా యసహాయసాహసుం డసురవరుఁడు

దానంబు నశ్యవిధాయక మంటిమా మెల్లమెల్లను వాఁడు కొల్లగొనియె
దండితనంబున దండింత మంటిమా చెనసి యజేయు నిర్జింపరాదు

గీ. కానఁ జతురుపాయంబులు కార్యసిద్ధి, జనకములు గావు మఱి చూడ సంధివిగ్ర
హాదు లై నషడ్గుణములు నస్రయోజనములు పగతుఁడుఘనుఁడు దుర్దముడుఁగాన.

క. స్థానంబును వృద్ధియు న, ద్దానవపతియంగు నంచితములైనవి దే
వానీకము సంక్షయగత, మైనయది త్రినర్దతత్వ మారసిచూడన్. 137

వ. స్వామ్యమాత్యసుహృతో శరాష్ట్రగుర్గబలంబులనుసత్తాంగంబులునుసంపన్నంబులై
తదీయసామ్రాజ్యంబు రిపులకు నభియోగ్యంబు గాకుండుటయు నాకాకసులకు
నస్తుహిమ విగతిం బగుటయుఁ బరమేష్ఠీద త్తవరలాభంబుననుదయోన్ముఖుం డైనవాఁ
డునుం గావున నసురకుం గాలబలంబు సమధికం బగుటయుఁ ద్రిలోకంబులును
దనయధీనంబులుగాఁ గైకొని యున్నవాఁ డగుటంజేసి దేవబలంబు సిద్ధం బగుట
యవలంబింపనలయుట నాకుం దోఁచినకర్ణం బది యట్లుండె వెండియు నొక్కతె
ఱంగు చెప్పెద.

138

శా కామక్రోధగుదాద్యమై నయసుహృద్గర్వంబులన్ గెల్వ నే
గ్రీమంతుండు సమగ్ధుఁ డాతఁడు విరోధివ్రాతముం గెల్పు నీ
కామక్రోధమదానిర్జితుఁడు దుష్కుర్తుండు నై యుండువాఁ
డీమై నెవ్వరిచేత నేనియు రమాహీనుం డగున్ వేర్పల్కిడిన్. 139

క. అజితాత్ముఁ డైనయాతని, విజయంబును సిరియు విరియు వేగంబ శర
త్సృజనితజలగరములు గడు, నిజము లగునె యంబవముగ నిముసం బైనన్. 140

మ గితిజాం డిప్పుడు కామరోషముల నుద్రేకించి లోకంబు దు
స్థితి నొందించుచు నున్నవాఁడు విభనాంధీభూతచేతస్కుఁ డై
మతిహీనుండునుబోలె సౌఖ్యవిరతిన్ మత్తిలి యున్నాఁడు ని
ర్జితుఁ గావింపఁగవచ్చు దైవపుతన్ జేపట్టి యీశాతకున్. 141

క. విజయాభిమానతృప్తు బ, హుజనద్విషుఁ గామసంచృతోన్తాదు వినో
దజితుని వెసఁ దొడరంగా, విజయం బగు ననిరి నీతివి స్తరవేదుల్. 142

క. తనుఁ దా నెఱుఁగనివానికిఁ, దనుఁ దా దండించుకొనిన తామసునకు నెం
దును దైవబలము లే దింత నిరూఢతఁ గనినసిరియుఁ దవ్వుగ దోఁచున్. 143

వ. మనకు దైవంబు దాతయు వాసుదేవుండ మనకెఱుననేల యనేక బ్రహ్మాండకోటిజా
తంబు లైనచరాచరభూతంబులకుఁ బరాయణంబు నారాయణాభిధానం బగుతే
జంబ, ఈజగంబుల సంకటం బుడుప నాదేవునకు నపహర్యంబు. మన మిష్టహాత్తుశ్రీ

పాదపద్మంబులు చేరి మనతెలుఁ గంతయు విన్నవితము. మున్ను చెప్పితి. హరి
శరణాగతుల యాపదలఁ బాపశోపు నాపురుషుండు మనసు నెయ్యదికర్తవ్యంబు
గా నానతిచ్చెఁ దత్ప్రకారంబున నపకారులకుఁ బ్రతికారంబు చేయుద మిదియ
నిశ్చయంబు గావున

144

మత్తకోకిల రండు పోదము లెండు వేగము ప్రస్ఫురతుక్. లిళాయుధా
ఖండభేలన హేతిభీతనగ ప్రజాభయదాయితా
చండచండతరంగ సంభ్రమసంప్రవర్ధకి వార్ధికిన్
బుంఁదరీకదశాక్షమందిరభూమికిన్ మహి నేమికిన్.

145

న అని సుతలకు గురుండు వితథం బగునీతిపథంబునన్ బరమహితం బుపదేశించె నని
దేవత్రపులివలన గాలపుండు వినినపథంబు విశదవిస్తారంబుగా నుపన్యసించె.

146

అశ్వాసాంతము.

క. శ్రీమత్సీతళ వామ, వ్యోతాయ హరికిరణ ముతకాస్తుభర
త్నాతసరచి తేంద్రధను, స్నిగ్ధతనపినాంబుభరభీరశుభాంగా.

147

భుజంగ ప్రయాతము.

మహాంఘోధికల్లోలమాలావిలోల, నృహాభోగిశయ్యాసనాక్రాంతకేళీ
మహాశక్తిముక్తోపమానాత్మచాయా, మహాయంత్రకభ్రామ్యమాణత్రిలోకా.

148

క. జైకుంతనాథ సమద, శ్రీకంఠగ్రహణనిపుణశీల విరించి

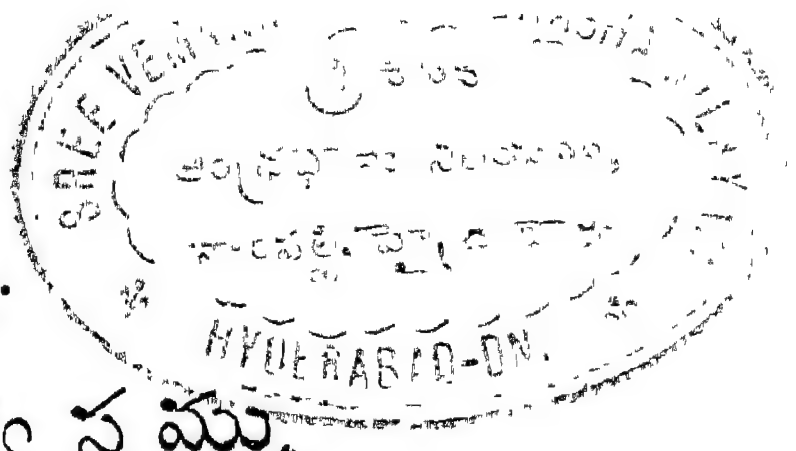
శ్రీకంఠాపికిమూర్తిమ, యాకుంతనిజైకచిన్నయూకార హరీ.

149

సర్వగిణి సత్యసత్యాకువోత్సంగసంగప్రియా, సుత్యమత్యంతరోస్తుక్తముక్తస్తుతా
నిత్యనిత్యోదితోన్నిద్రనిద్రానతా, నిత్యదిత్యాత్మజోద్రేకరేకాపహా.

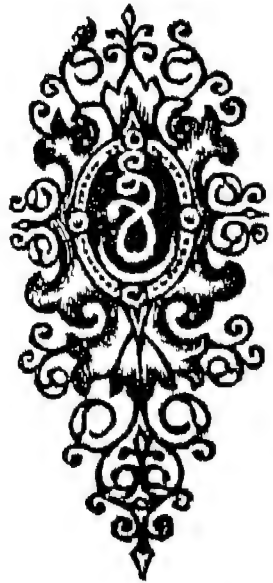
150

గద్య. ఇది శ్రీశంకరస్వామిసంయమిశ్వరచరణసరోరుహధ్యానానందసౌందర్యధుర్య
శ్రీసూర్యకవిమిత్రసంభవశంభుదాసులక్షణాభిధేయఎఱ్ఱయనామధేయప్రణీతంబైన
శ్రీలక్ష్మీనరసింహావతారం బనుపురాణకథయందు ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీ రస్తు.

తృ తీ యా శ్వా స ము.

మద్దరగరుడాచల
 ధామ సుధాధామతీప్రధామసహస్రో
 ద్ధామద్యుతితేజోనిధి
 నీమ శ్రీమహితదేహ శ్రీ నరసింహః.

ప. దేనా గోమహర్షణుండు మహర్షుల కిట్లనియె నంత బృహస్పతిమతంబు తమకు నభి
 మతంబుగా నేకమతంబున నమృతాశనులు నముచిశాసను మున్నిడుకొని యుప్పొద్దు
 కదలియుత్తరాభిముఖులై చని.

మహాస్థగర. కనిరుగ్రగ్రాహనక్రగ్రహణఘుమఘుమాకారకల్లోలజోలా
 స్వననప్రద్యోతకేళీసరభసఫణభృచ్చారుజూటాగ్రజాగ్ర
 ధ్వనరత్నోదంచితోద్యత్కటకుటిలమయూఖచ్ఛటాటోపమిథ్యా
 జనితౌర్వారంభశుంభత్సలిలనివహనిస్తంద్రు రత్నాకరేంద్రుఁ.

ప. కని తదీయమహామహిమకు నంతరంగంబులఁ గౌతూహలాద్భుతానందంబులు సంద
 డింప నందఱుఁ దమలో నిట్లనిరి.

నీ. కల్పాంతవేళ భీకరనూకరాకృతిఁ దనరి విచ్చలవిడిఁ దఱిసియాడె
 నభిలంబు మ్రింగి మాయాశిశుమూర్తి యై లీలమైఁ దనయిచ్చఁ దేలియాడె
 శ్రుతివోరుపైఁ గిన్కచూపి మినాకార మింపఁరఁ దనివోవ నీదియాడె
 నమృతంబు నెపమున నచలంబు లో వైచి తనయోపుకొలఁదులఁ ద్రచ్చియాడె

గీ. నెపుడు పాయ కున్నట్టివాఁ డిందు నిమ్మ,కుందుఁ డబ్బీంద్రుపై నెంతకూర్చి గలనొ?
 యభిలజగదీశ్వరున కింత యనుగలముగ, నేమితప మెనరించెనో యిప్పయోధి. 5

చ. ఇది యొకఁ డేల యీజగము లిన్నియుఁ జెన్నునఁ గన్నతల్లి బ
 ల్లిదుఁ డగుశౌరిపేరురము లీలమెయిం దనయాటయిల్లుగా
 ముదము దలిర్ప నొప్పెసఁగుముద్దియ యీతనికూఁతు రట్టై యీ
 యుదధివరేణ్యపుణ్యమున కొండొకఁ డెందును నీడు గల్గునే.

వ. అని యనేకవిధంబులం గొనియాడుచుం జని వినువీశి నంబుధినిందతీయం జొచ్చి
దవ్వుదవ్వులయందు శ్వేతద్వీపంబునుదన్తధ్యగోచరంబును నగువైకుంఠపురంబునుం
గని మ్రొక్కి యొండొరులకుం జూపుచు. 7

శా. ఈవారాశికి దానభూషణముగా నీదేవి శుభ్రాంబుజ

శ్రీవిభ్రాజిత మయ్యె దీనినడుచున్ జెన్నొంది హేమోజ్వలం

జై వైకుంఠపురంబు కర్ణికతెఱుం గారంగ నిందూర్జిత

శ్రీవత్సాంకునిఁ జూత మింక ప్రమదస్థేమన్ మహాశీంధ్రుఁగాన్. 8

క. అని పలుకుచుఁ జిత్తంబులు, ఘనతరభక్తిరసభరితకలితము లై పే

ర్చిన నమరవరులు నిజకర, వనరుసాపుటసుటితనిటలవన్త స్తకు లై. 9

శ్లోకము శ్వేతద్వీపాయ సంసారతిమిరశ్వేతభానవే,

నమః కైవల్యకంఠాయ వైకుంఠనగరాయ చ. 10

ఐ. ఇట్లు తొడంగి బహువిధస్తోత్రనాదంబులు రోదోంతరంబున మేదురంబులుగాఁ బు
రంబు సొత్తెంచి రాజమార్గంబున రాజమందిరాభిముఖు లై వచ్చుదివిజులకలకలం బా
కర్ణించుచు వైకుంఠనాథుండు ననాథనాథుండును నగుశ్రీనాథుండు నాకాకసులం
దడయక తోడ్కొని తేర వైనతేయు నానతిచ్చి పుచ్చిన. 11

నీ. భాసురసౌందర్యపక్షయుగ్మముకంటెఁ బ్రకటితం బగుబంధుపక్ష మమర

నంచితహరిచందనాంగరాగముకంటె రాజితం బగుముఖరాగ మెసఁగ

లాలితహారాద్యలంకారములకంటెఁ బూరుషాకారంబు భూషణముగ

నభిగమమ్ముచుపదన్యాసంబుకంటెఁ బ్రయోక్తపదన్యాస ముల్లసిల్ల

గీ. విబుధకోటి నెదుర్కొని వినతపట్టి, చూదిదేవునియాదరం బపుడు చెప్పి

యందఱును సంతసిల్లంగ నంతిపురము, కొల్వకూటంబునకు వారిఁగొనుచుఁజనియె.

చ. అనుపమలీల నొప్పుపరమాత్తునిదివ్యసభానివాసమున్

గనుఁగొని యద్భుతప్రమదకౌతుకపూరములన్ మునింగి య

య్యనిమిషకోటిచిత్తము నిరంతరదైత్యనికారఘోరవే

దనఘనభార మెల్ల దిగద్రావి భజించె నవీనభావమున్. 13

—ఊహ అంగవర్ణ వచనము. ఊహ—

వ. ఇట్లు సభామంటపప్రవేశం బొనరించి యనంతరంబ వారగ్రభాగంబున నుదగ్రభో
గిభోగమహాశ్వేతశయనీయంబునఁ గమనీయహిమశ్చైలశృంగసంగతంబగుసతోయతో
యదంబుచాయకు నుపమేయం బగుచుం బాలుపారుసోయగంబును, నవపారిజాతపల్ల
వంబులయుల్లాసంబు నుల్లసం బొడుచు శ్రుతిసీమంతసిందూరరంజనరంజితంబులై నవి
యివి యవియనికొని యాటలకుం జాలరాలఁ జెన్నొందుచరణతలంబులును, వరణాం

గుప్తనిష్ఠ్యాతస్యాతం బగుమిన్నేటితెలివినీటికిఁ బ్రోది గావించునుజ్జ్వలనఖచంద్రి
 కానిష్యందంబును, సువృత్తంబులు సుస్నిగ్ధంబులు నై నెఱసంగఁజీలకై వడి నెల్లనడ
 వడికి మైవడియై నెఱయు నిరుదొడలును, దొల్లియు మధుకై టభాసురశిరోవిదళనం
 బునకుం దగిన నెళ వయ్య నింకను హిరణ్యకశిపునఁజీవిదారణంబునకుం గారణప్ర
 దేశం బయ్యెడునని జతనంబునం బొదివి పాటించిన యనువునఁ గనకాంబరసంవృతం
 బగుచు నొప్పారునూరుయుగళంబును, నాభికమలకందళితంబు లగుచు నెలంచె
 డు మొలకలపొలుపునం గటితటఘటితరత్నశృంఖలోపలంబులముందటిదెసఁ దోచు
 తఱుచు మెఱుంగులును, గల్పారంభకాలంబున నభ్యంతరంగితభువనప్రపంచంబు
 వెలువరించుటవలనం గృశతనొంది స్రుక్కెంగాక యనందగువృత్తసుందరం బై
 లలితవళికలితంబు నగుమధ్యంబును, నేప్రాద్దునుం జేరువ యగుకౌస్తుభరత్నంబునం
 దెలయు తననీడఁ జూచి యొక్కొక మాటుమఱపున నితరసుందరి యనుసందేశంబు
 నొంది యాందోళించుడెందంబున నొక్కింతవడి యసూయాసౌందర్యంబునం
 దిలకించు నిందిరకుం బ్రియమందిరం బై యనవరతసురభి సురుచిరతరుణతుల
 నీదళదామంబునఁ బొదలురుచిసముదయంబును సమధికశ్యామాయమానంబు లగు
 భుజాంతరంబులును, నీరినెఱికొఁగిటఁ గఱకుచనుముక్కు నొత్తునం గమలినచోటి
 కందుచందంబున లలితాలంకారం బై కనుపట్టు శ్రీవత్సలాంధనంబును, దేవాదిచతు
 ర్విధభూతనిర్మాణంబునకుఁ జతురాగమధర్మప్రతిష్ఠాపనంబునకు లోకపాలచతుష్టై
 శ్వర్యప్రదానంబునకుఁ జతుర్ముఖముఖక పోఁస్పర్శనోపలాలనంబునకు నొక్కొక
 వరుసన చాలి చరితార్థం బొంది మణిపలయమండితంబులై యాఖండలీయం గుమత్త
 వేదండంబునకు నఖండదంతదంతంబులఁబోలెఁ ద్రిరేఖాలక్షితం బై తనకు నిఖిల
 వ్యాపారంబులయందును ధురీణంబు లగుచుఁ బెనుపొంగుచతుర్భుజంబులును, భావి
 కాలంబున నసురేంద్రుపేరుతంబు చీరు నెడం దొరుఁగురుధిరధారలచేయనంబు
 నూచించుచాడ్పునఁ గెందామరరేకులంచెగడు కరశాఖలం గాంతితరంగితంబు లగునం
 గుళీయమాణిక్యమయూఖరేఖానిపహంబులును, జతురాననజనకం బగుజలరుహంబు
 నకు నిమిలనోస్తీలనంబు లుత్పాదించుచు వినోదించుటకు సవరించినచంద్రసూర్య
 బింబంబులపగిదిఁ గమనీయకాంతి తేజోవిలసితంబులఁ బచరించుచుఁ గరద్వితయం
 బున నమరుపాంచజన్యసుదర్శనంబులును, నపరహస్తయుగళంబున ఒరిగృహీతం
 బులై మూర్తంబు లై నసంపద్విజయంబులకరణిఁ బ్రకాశితంబులగు కామోదకీనంద
 కంబులును, గరకలితకంబురత్నంబు నిర్మించిన యచ్చునుంబోలెఁ ద్రిరేఖాలక్షితంబై
 లక్ష్మీభుజలతావేష్టనంబునఁ బునరుక్తసన్నివేశం బగురత్నగ్రైవేయకంబువలన విల
 సనైకధురంధరయును, శ్రవణప్రవేశసమయంబునకు నవసరంబు వేచి కదిసిపొదిఁగి
 యన్న మహామునీంద్రస్తుతి సూక్తంబులో యనుతెలంపు లుత్పాదించు నవతంసు

మాక్రికంబులుండమయందుఁ బ్రతిబింబితంబులగుటవలన మధురస్థితలతాభిజగర్భం
 బులయోజ రాజిల్లు క్రమకపోలతలంబులును, సుప్రసాదాలాపసమయంబుల నధ
 తబింబప్రభావటలపాటలంబగుటవలన లోకరంజితంబుల'నర్థంబులనతిసమర్థంబులగు
 విమలవాక్యస్వరూపంబులరూపున దీపించునితదంతకరకలాపంబులును, గొలందివడని
 నిడుదతనంబున చిగుడువెడఁదకన్నుఁగవకు నిరుదెసలకర్ణోపాంతంబులు విశ్రాంతసీమ
 లగుటకుం దగి నడుమం దాన నిలిచిన ననాయతంబై సుగంధఘ్రాణపవనపరిమిళితపు
 రోభాగం బగుచుఁ దనరారుఘనతరఘ్రాణంబును, దెలిమోముచందురుం గొలువఁ
 జేరినకుముదవదనవికాసంబుల మాసరంబులమాడ్కి నలుదిక్కులం బిక్కటిల్ల నుత్సు
 ల్లలోచనరుచినిచయంబులు సకలసురాసురస్థితీవిలయంబులు నిజకటాక్షవిక్షేపవిభ
 వంబులకు నధీనంబులుగాఁ బెంపారుతొంగలి తెప్పలయొప్పిదంబుమీఁదఁ బ్రతి
 బింబించె ననఁ బూర్వవిలసితంబు గలిగించు భూయగంబును, శిరోభూషణపద్మ
 రాగతత్నంబునఁ బరఁగురాగంబు గలయఁ బర్వకెంబట్టు తలనుట్టిన యట్టియిట్టలం
 పుఁబొలుపు పుట్టింపఁ బెంపారువిశాలమాళిసన్నాహంబును నగుచు నఖిలముని
 జనధ్యేయప్రకారం బైనయాకారంబు నిర్వికారగంస్కారంబుల నుదారంబు
 లగుచునుండ, నిబిడాంజనశ్యామం బగునిజదేహధామంబున బహులస్తోమంబున
 దత్ప్రదేశంబంతయుఁ గోమలతమాలపల్లవోపహారంబుల విస్ఫారంబు లైనమాడ్కిం
 జూడ్కులకు వేడ్కలు నిండింపఁ, ప్రాథమ్యంకభుజంగఘటామణిమరీదులు మేనం
 గలయబెరసి జలనిధివీచికాస్ఫులనలగ్నంబు లగుప్రవాళాంకురంబు లనుశంక నంకు
 రింపఁ జేయు మహాత్మరచితంబు లైనసభాస్తంభతోరణకవాటకుట్టిమకుడ్యవేదీవి
 తానాదులను దేజోమహనీయంబు లగునభ్యంజనశరీరంబులను బ్రతిఫలి యైననిజ
 మూర్తి దానఖిలచరాచరాంతర్గతం డగుట ప్రత్యక్షంబుగాఁ దెలుపంబూనినతెఱం
 గునఁ దేజరిల్లు సాగరకన్యకాకరసరోరుహసౌరభసంభావితంబు లై మొరయు మధు
 కరంబులు సాకారంబులై కొలుచునకలశబద్ధమంత్రక్షరజాలంబులకుననుగలంబులై కలసి
 మెలఁగ మూర్తంబులై సర్వాగమంబులు నేమేమి యనియు త్తమాంగంబులుమంగళ
 చరణపీతంబులు గా నమత్ప నొగ్గి డగ్గటికొలువ, సురుచిరప్రతిష్ఠాలాపంబులు గోరి
 యశేషధర్మవిశేషంబులు నంగీకృతాకృతులై చేరి కృపాకటాక్షంబు లపేక్షింప,
 సర్వలోకశరణ్యుండును, సర్వదేవతావరణ్యుండును, సర్వయోగార్థగణ్యుండును
 నగుచు శ్రీదేవీవిలోచనచకోరంబులునిజవద నేందుచంద్రికాప్రవాహంబులనోలలా
 డుచుండ, నాత్మీయమనోరథమధుపంబులు తేదీయలావణ్యమధురసంబులఁ దనివితేని
 యనువునంగ్రోలి క్రాలుచుండ, నమ్రహదేవి నెమ్మేనుదీఁగ దనబాహుశాఖలం దగిలి
 ధన్యవిలాసంబుల భాసిల్లుచుండఁ, బుండరీకాక్షుం డయ్యును ననురక్తావలోకనుం
 డును, నీలవర్ణుం డయ్యునుదరహాసధవళితకపోలుండును, గమలాకళత్రుం డయ్యును

వివాహకౌతూహలియును, నిరంతరవననాసి యయ్యును ననంతభోగేశ్వరుండును,
గుణరహితుం డయ్యును సాధుజనపూజనీయుండును, జన్మవిముఖుం డయ్యును
భవప్రియుండును, గోత్రోద్ధరణసమర్థుం డయ్యును సమస్తలోకబాహ్యుండును,
విగతబంధుండయ్యును సతతసన్నిహితపితామహుండును నగుచు పుణ్యంబు
లకు నాధారంబును, నాపదలకుఁ బ్రతికారంబును, నధర్మంబునకు నవమానంబును,
మంగళంబులకు నాస్థానంబును, సత్త్వంబునకుఁ బరమమిత్రంబును, నాగమార్థంబులకు
నాదినూత్రంబును, రక్షకు మూలంబును, మోక్షంబునకు నాలవాలంబును, విజ్ఞానం
బునకు నిర్దేశంబును, బూజాస్తోత్రంబులకు నభిగమ్యప్రదేశంబును నగుచు నొప్పు
చున్నదేవాదిదేవుఁ, బురాణపురుషుఁ, బురుషోత్తముఁ, బ్రకృతిపురుషుఁ, బురుషా
ధీశ్వరుఁ, బరమేశ్వరు నంత నాలోకించి

14

క. అందంద చాగి మ్రొక్కుచు, బృందారకు లధికభక్తి భీతవికాసా
నందంబులు డెందంబుల, సందడి గొన మస్తకప్రశస్తాంజలు లై.

15

క. ఆవిశ్వరూపరూపము, భావించుచుఁ దత్ప్రభావభంగుల మది సం
భావించుచుఁ దత్పరమతు, లై వినుతింపంగఁ దొడఁగి రప్పరమాత్మున్.

16

ఉ. శ్రీవసుధాకళత్ర యతసీసుమనోతిమనోజ్ఞ గాత్ర మా
యావిహితత్రిలోక నిగమార్థవివేక విపాకభవ్యసం
సేవక సౌమ్యమానసవశీకృతరూప భవాంధకాతని
ర్ధాననదీప దీప్తనవతామరసేక్షణ విశ్వరక్షణా.

17

చ. భవ దురునాభిరంగ్రభవపద్మరజసిపరిమాణపాకసం
భవుఁడు విధాత తద్విమలభావక శాకణమాత్రవై భవో
ద్భవము జగంబు తద్వివిధభంగిక సర్గములోన నొక్కరుం
డివి యని నిశ్చయింపఁగఁడే భవదీయగుణంబు లచ్యుతా.

18

ఉ. ఎందును నిన్నుఁ గన్నజను లెందును గల్గరు వెండి యెద్దెసం
జెందవు నిన్ను నెద్దెసలఁ జెందనిక్రించులభ క్తి నొక్కటన్
బొందు గొనంగఁ జాలు కృతపుణ్యులు గల్గినఁ జాలువారికిన్
బొందగునీలసత్కరుణ పుణ్యయశోమహనీయా మాధవా.

19

కా. విన్నంజాలు భవస్తహ త్వము భవద్విజ్ఞానసద్గోష్ఠీయం
దున్నంజాలు భవత్పదాంబురుహ సేవోత్సాహసంపన్నులం
గన్నంజాలు భవత్సమంచితజగత్కల్యాణనామంబుఁ బే
ర్కొన్నంజాలు నరుండు శాశ్వతిశుభారుఢుండు లక్ష్మీశ్వరా.

20

ఉ. ఆక్షరయోగయుక్తుల సమంచితసత్యదయానురక్తు లా
లక్ష్మీతసత్యధర్తులు విలంఘితకర్తులు బుద్ధికల్పితా

- పాక్షతవాక్యరూపులు నిరాకృతకోపులు సంయమక్షమా
శిక్షితు లక్షయల్ నినుభజించుమహాత్ములు నీరజోదరా. 21
- చ తమతమపూర్వవాసనలఁ దత్పరు లై వివిధాగమోక్తకృ
త్యములు నహించె భవ్యపరతత్వము నయ్యయిసంజ్ఞలం బ్రయ
త్నమునఁ దలంచుసంయతమనస్కుల కెల్లను జేయవోటు శ్రీ
రమణ భవత్పదంబు సుచిరస్థితి నేఱుల కబ్ధిచాడువనన్. 22
- ఉ. విద్యల కెల్ల నాద్యుఁడును వేద్యుఁడు నై తనరారునిన్ను న
భ్యుద్యతకర్తృరూపముగ నుల్లమునం దుపోసి యెంతయుం
జోద్యపుభక్తి యజ్ఞపురుషుం డని పూని భజింతు రెందుఁ ద్రై
విద్యలు నాకలోకపదవీపదవిప్ర త్రిలోకనాయకా. 23
- కా. దృష్టాదృష్టఫలస్పృహావిముఖు లై దిక్పూర్వతత్త్వక్రియా
సృష్టిం బ్రహ్మటతీవ్రబోధమున నుత్సేకించి యవ్యక్తసం
సృష్టికా బాసి నిరస్తవైకృతనిదాసీనాత్మ పడ్డింకు వి
స్పష్టైశ్వర్యుని నిన్ను సాంఖ్యు లెలమిన్ భావించు రాత్తేశ్వరా. 24
- చ. యమనియమాభినర్ధితము లై మగుడంగ మనశ్శరీరముల్
శమితముగా మరుచ్చయము సంతతిజీనపరాత్త తత్వరూ
పములు విభేద మై మఱపు పాటిలి కాలముమ్రంగి యోగివ
ర్గము గనుచిత్సుఖానుభవగర్వము సర్వము నీవ కేశవా. 25
- చ. పరఁగుపదార్థపంచకము పాశము లై తనుఁ జాట్టఁ దూలుచున్
దిరిగెడుజీవుఁడున్ బళువు దేశికపుణ్యకటాక్షపీఠిఁ ద
త్పరమతిఁ జేరఁగా నపరబాధవిముక్తి శుభంబు నిచ్చునీ
శ్వరుఁడుగ నిన్నెఱుంగుచురు శైవులు శాశ్వతచిన్తయాత్త కా. 26
- ఉ. దాస్య మొకండునుం బరమధర్మముగాఁ గొని యన్యధర్మ మా
శాస్యముగా గణింపక యసంశయచిశ్చలభక్తిసంతతో
పాస్య నశేషభవ్యపురుషార్థభక్షకవిధాయి నిన్ననా
లస్యతఁ బంచరాత్రులు దలంచి భజింతురు భక్తవత్సలా. 27
- కా. ద్వైతభ్రాంతివికల్పితం బఖిలమున్ స్వప్నేంద్రజాలోపమం
బై తూలన్ పృథురజ్జుసర్పసదృశవ్యామోహి విచ్ఛేదనం
బై తత్త్వజ్ఞత యావహిల్లి యపరోక్షాభేదవితౌఖ్యవి
ఖ్యాతుం గాంతురు నిన్ను నౌపనిపధుల్ కళ్యాణనారాయణా. 28
- కా. ధ్వస్తాశేషమతాఖిలాత్మతను చేతశ్శుద్ధు లుక్తాంగవి
న్యస్తప్రస్తుతమంత్రవర్ణులు నిరస్తాలస్య లంతశ్శమా

భ్యస్తోద్యద్భవదీయమూర్తివిభవుల్ ప్రాజ్ఞుల్ మహామాంత్రికుల్
హస్తోత్ప్రేయసురాంప్రిపం బయినని న్నర్థించుదాసుల్ హరీ

29

క. వేదము లాదిగఁ గలయు, ప్రాదశవిద్యలకు నీవ స్రష్టవు దత్త
ద్యోధకులును భవదాజ్ఞా, పాదకులు సమ స్తధర్మపాలనచతురా

30

నీ జలములు సృజించి జలములయందు నీయంచితవీజంబు నావహించి
యది యప్రమేయమహాదృఢతాండస్వరూపంబునఁ బెంపారఁ బద్మభవుఁడు
జనియించె నందుఁ దజ్ఞాతులు భృగుమరీ చ్యాదులచేత సురాసురారి
వివిధభూతోద్భవవిస్తార మేపారి త్రిభుననవ్యాప్తి నుద్దీప్త మయ్యె

గీ. నింతయును జూప నడువంగ నెంతయును బ్ర, వీణఁజేసి వేస నీమాయ వినుతి కెక్కె
విమలకమలాక్షు సదవనక్షుకుకటాక్షు, విగతపరితాపహృద్విష విశ్వరూప.

31

క. కేవలకరుణామూర్తివి, గావున భక్తాభయత్వకరణము పని నీ
కీవిశ్వము గాఁచుటకై, శ్రీవల్లభ యపుడు నవసరింతు నిజేచ్ఛన్.

32

చ. కడఁక దలిర్ప నీవు మధుకైటభదైత్యులఁ జక్రధారచే
మెడలు దెగంగ వ్రేయునెడ మిక్కుట మైనతదీయరక్తముల్
ఐడిసినయోడికల్ నెరయ వ్రాసినలత్తుకభంగిఁ జోద్యపుం
దొడవుగ నొప్పునీతొడవు తోరపుటొప్పు దలంతు మీశ్వరా.

33

చ. చనువులు గోలుపోయి యొకజాడయుఁ గానక బహురించున
మ్ముగుసలివేల్పు దేర్చి వెస మ్రచ్చుబడిం బ్రళయాబ్ధి నీట గ్ర
క్కదలఁగ దాడివెట్టిన నఖర్వభవ త్తిమిరూప మిప్పుడున్
మదరుని గ్రోలుచుండు మునిమానసపూరములం జగన్నిధి

34

చ. కమతతనూవిలాసమున గర్వపుఁగొండ ధరించురేని నీ
యమృతము దెచ్చి యాశ్రితజనావలి కిచ్చితి నేఁడు నమృహ
కమతతనూవిలాసము దగ్గఁ దలఁపన్ గొనియాడఁ గన్నవా
రమృతముఁ గాంచి నిర్మలసుఖాంబుధిఁ దేలును రాక్షరక్షకా.

35

చ. గోరిజలత్రొక్కునం బ్రదిలి మండలిభర్త యొదుంగ నూర్పులం
దెరిలి మహార్ణవోదకము త్రిప్పుకొనం బటురోషతాడనన్
జిరిఁగి యజాండకర్పరము చిల్లులువోవఁగ యజ్ఞపోత్రివై
ధర పదిలంబుగా నిడిన తావకలీలఁ దలంతు మవ్యయా.

36

ఉ. భేదములేక యజ్ఞమయకేసరముల్ గదలంగ విసుగు
స్తేగురహేషితధ్వను లమేయములై ప్రణవస్వరూపతన్
రోదసి నిండఁగా హయశిరోవపు వొప్పు యుగాంతసంహృతిన్
వేదము లుద్ధరించినపవిత్రయశుండవు నీవు శ్రీనిధి.

37

మ స్ఫురదాతామ్రజటాకలాపములతోఁ బూర్ణేందుసౌందర్యసుం
దరవక్త్రంబులతో మహాగ్రఘనకోదండేషువిస్ఫారభా
సురపూర్వాపరభాగవై భవముతో సౌంపారునీరూపముల్
నరనారాయణనామధేయములు వక్త్రంబుల్ జగన్తంగళా.

38

ఉ. భూతభవద్భవిష్యదురుభూతసమ్మగ్ధుల నొప్పనీసమ
గ్రాతతదివ్యరూపముల నన్నిటినిట్టిది నా నెఱుంగ సం
ప్రీతి నుతింప శక్తుడై విరించియుఁ గేవలభక్తియుక్తులకొ
గాతరులకొ గృహగరిమఁ గావుము మమ్మభిలాండనాయకా.

39

క. గోవింద కృష్ణ కేశవ, శ్రీవల్లభ పద్మనాభ శ్రీకర సితరా
జీవాక్షు చక్రధర నీ, నేవకుల ననుగ్రహింపు శీతలదృష్టిన్.

40

క. పరమవనమాలికాధర, గరుడధ్వజ శాశ్వదన్వ కాంచనవర్ణాం

బరధర కాస్తుభరత్నా, భరణ ప్రసన్నుడవు గమ్ము పాలింపు దయన్.

41

క. వైకుంఠనాథ దయితక, భాకుంతితకరణచతుర ధర్మావన దీ

నాకల్ప భవచ్ఛరణా, జ్ఞైకాయనతత్వ మాకు నభయ మొసంగవే.

42

ఆ. అమృతయభవయలయయక్షయయవికార, యప్రతర్క్యయనఘయజితయచల
యప్రమేయ యమల యాద్య యనాద్యంత, యార్తమతుల మమ్మ నవధరింపు.

43

వ. అని యనేకప్రకారంబులఁ బ్రస్తుతించుచు సభక్తికచిత్తులై యున్న యన్నాకౌకసులఁ
గరుణావలోకనంబునం గైకొని యాలోకేశ్వరుండు మీదెసఁ బ్రసన్నుండ నైతి
నెయ్యది యిష్టంబేమికారణంబునం జనుదెంచితి రింతదైన్యం బేలవచ్చెమియాపద
యశనయించెద నెఱింగించునది యనిన డెందంబులఁ గొందలంబులు డింగుపడ
బృందావకు లండలు నందంద సాష్టాంగదండప్రణామంబు చేసి యిట్లని విన్న
వించిరి.

44

గీ. దేవ దేవేశ దేవర దివ్యచిత్త, మునకు గమ్యంబు గానిది భువనకోటి

యొందునుం గల్గునే యైన యేము విన్న, పంబుచేయఁగ వినుఁ డభిప్రాయముమెయి.

వ. చిత్తగింపుము దితిసూనుం డైనహిరణ్యకశిపునకు హిరణ్యగర్భుండు వరంబిచ్చి యధి
కుం జేసిన నయ్యసురాధముండు క్రోధమాత్సర్యంబులు దన్నుం జుట్టుకొనఁ బెరిఁగి
యదితిశంతతిం బరిభవించి త్రైలోక్యదుర్జయం డైయున్నవాఁడు.

46

గీ. బలియునింట బానిస నైనఁ బటప వెఱచు, నొరులు నీయింటిదాసుల నోటలేక

మమ్మ నసుర భంజించుట మాకుఁ జెప్ప, సిగ్గు లయ్యెడు నిందు వచ్చియును దేవ 47

చ. అలఘుసరోపదృప్యదనురాధిపతీన్రగదాహతికొ గడుకొ

గలఁగినమస్తకంబు లివె కల్పితదానవతర్జనంబుల

స్వైలవెలఁబాటు మోము లివె నిఘరదైత్యనితాంతసేవమై

నలజడిఁబడ్డమోము లివె యయ్య కృపం బరికించి కావవే.

48

ఆ. ఆహిరణ్యకశిపుఁ డడరి సమస్తసం,పదలు గొనిన డివ్యపదముఁ బాసి
యిప్పు డున్నవార మిల హిరణ్యకశిపు,హీను లైన నరులలోనఁ గలసి. 49

ఉ. దానవుచేతఁ గప్పుబడి దైనయము నొందుట కోర్వతేక నీ
దైనపదాంబుజంబు లభయగ బని చేరితి మెవ్విఁజంబునం
దైనఁ బ్రసన్నమానసుఁడ వై మముఁ జేకొనవయ్య మాకు ది
క్కైనను గాక యున్న నసురాంతక! నీవ కదయ్య యెయ్యెడన్. 50

వ. అని కృప పుట్టం బలికిన దివిజులపల్కులు మనస్కరించి మధుమధనుండు కొంఁజొక
యూహించి యనంతరంబు వారల కిట్లనియె. 51

చ. ఎఱుఁగుదు నేను దైత్యునియుదీర్ణమదోద్ధతచేష్టితంబు మి
మ్ముఱక హరాభవిందుటయు నుల్లమునం దలపోసి వానికిఁ
గొఱతలు నిండునంతకును గ్రూరతఁ గైకొనకున్నవాఁడ ను
క్కఱఁ దిమిరం బడంపఁ దిమిరారియుఁ బూనునె వేగకుండినన్. 52

వ. అమృహోనుదుండు సరసీరుహసంభవుం బ్రసన్నుఁ గావించినయప్పుడుం దనకుం జావు
లేకుండ ననేకప్రకారంబులు యోజించుకొని వేడినవాఁడు గావున వాఁ డడిగినవం
దంబు లెయ్యవియుం గాకుండ నొక్కటి తత్త్వశమనోపాయంబు నిరపాయంబు
గాఁ బ్రయోగించుటకు నూహించినవాఁడ నది యెట్లనిన. 53

సీ. ఆననభంగి పంచాననసమరేఖ యఖిలాంగములు పురుషానుకారి
తీవ్రనఖంబులు తీవ్రశస్త్రంబులు సంధ్యాముఖము ఘనశౌర్యవేశ
విపులాంకపీఠంబు రిపునకు నధశిల తద్భజానుధ్యభేదనము గదన
మమరభుజంగమర్త్యావాసనిగ్రహనోదన విజయప్రమోదలీల

గీ. యిట్లుఘోరాద్భుతస్ఫూర్తి నెసకమెసఁగ, నతులనరసింహాధన్యదివ్యావతార
మేను ధరియింతుఁ దడవులే దింకనాత్మఁ, గలఁక విడువుఁడు దేవతాగణములార!.

క. వినుఁ డాశ్రితరక్షణ మే,యనువునఁ గావింతునొక్కొ యని యనిశము నే
మనమునఁ దలపోయుదు మఱ,తునె శరణాగతులమిమ్ము దురితరహితులన్. 55

చ. ఒకమఱి నన్నుఁ బేర్కొనిన నుల్లమునం దొకమాటు నన్ సభ
క్తికమతియై తలంచినను చెల్లము భిత్తుఁడు వాఁడు నాకు వా
నికిఁ గలనేను వేటొకటి నేరక నన్నుఁ దలంచుపుణ్యులన్
బ్రకటదయానురక్తిఁ బరిపాలన చేయుట చెప్పనేటికిన్. 56

ఉ. చెప్పితి సర్వవేదములఁ జెప్పితి శాస్త్రవిచారపద్ధతిన్
జెప్పితి సత్పురాణములఁ జింతితకల్పమహీరహం బనా
నొప్పుమదీయకీర్తనమ యుగ్రతపంబులఁ జెందుపుణ్యమున్
జొప్పడ నస్తదీయగుణశోభనముం గొనియాడ నేర్చినన్. 57

- క. ఏవాఁడు నన్ను నెఱుఁగఁడు, గావునఁ దైలోక్యహితముఁ గావింపంగఁ
భావము దెలుపుచు నుండుచు, నీవిశ్వంబునకు నేన యెప్పుడు కరుణన్. 58
- తే. సకలభూతజాతములకు సముద్ర నేను, వినరె యట్లయ్యు ధర్మవిద్యేషు లైన
తామసాత్తుల పైరింప ధర్మబుద్ధిఁ, బాగడఁ గనినసాత్వికతతిఁ బ్రోతుఁ గరుణ. 59
- వ. మీరు సాత్వికచిత్తులరు గావున నాకు నవశ్యరక్షణీయులు. తామసమర్దనంబు గార్యం
బుగా నాకు మీరెన్వరుం జెప్పవలదు. మీపదంబులు మీకుసుస్థిరంబులై నవిగాఁదలం
చినిరాతంకహృదయులరై యుండుఁడు. పొందని యానతిచ్చిన నాజగన్నాథువచనం
బులు మహాప్రసాదం బని యంజలిరచనాతమణీయంబు లగు మాళిభాగంబులఁబరి
గ్రహించి పురందరాదిబృందారకు లానందంబున నానందకహస్తుచేత నామంత్రిత
లై మరలి భావినరసింహరూపప్రకారం బూహించి యాశాకుతూహలప్రమోదభక్తి
పరవశమానసులగుచుఁ దత్కార్యోద్యోగప్రవర్తకుం డగువాచస్పతిఁ బ్రస్తుతించు
చుఁ బరమేశ్వరువాక్యంబుల నానావిధంబులం భావించి సంతసిల్లుచు నిజస్థానంబు
లకుఁ జని రక్కాలంబున నచ్చట. 60
- చ. జగములు మూఁడు గెల్చి యొకశంకయుఁ గింకయు లేక దైత్యుఁ డ
త్యగణితవైధనంబున నిరంతరభోగపరంపరారతిఁ
డగిలి మనంబుగోరినవిధంబుల నేడ్కలఁ దేలుచుండు సోం
పుగఁ దనధర్మపత్ని యగుపార్తియుఁ దాను నుదాత్తలీలన్. 61
- చ. ఉనధిపునొద్ద నర్థసతియొద్ద నిలింపకులేంద్రునొద్ద ను
న్నదకలలీలఁ గ్రాలు నెలనాఁగలు నాగరికంపుఁజందముల్
పొదల విలాసహాసము లపూర్వపుగర్వములం దలిర్ప న
య్యదితిసుతాహితుం గొలుతు రమ్మడువోయిన యట్లజస్రమున్. 62
- క. విశ్వానసుతుంబురులును, నశ్వముఖులు నరుగుదెంచి యందఱు నాదై
త్యేశ్వరు నారాధింతురు, శశ్వత్సంగీతకప్రసంగప్రాధిన్. 63
- శా. వీణావేణుమృదంగసంగతకళావిన్యాసమున్ బంధుర
శ్రోణీరమ్యఘనస్తనీనటనచారుప్రేక్షయున్ సంతత
ప్రాణప్రీణనగంధబంధవిలసత్కదంబరీకేలియున్
ప్రాణంబు ల్దల కొం డెఱుంగఁ డతఁడెబ్బంగిన్ సమస్తక్రియన్. 64
- సీ. అమృతశీతశనీకహరితవనావలి సుందరమందిరకందరములు
రత్నపుష్పామోదరమృతాంశనలతాకోమలమేరునికుంజములును
గనకాంబుజక్షోదపునరుక్తవాలుకాలలితమందాకినీపులినములును
హంసకుటుంబనిత్యావాసహేమాబ్జచారుమానససరిత్తీరములును

తే. నాదిగాఁగల్గు దివిజవిహారభూము, లన్నియును దానయై వేడ్క లగ్గలింప
ననుదినంబును నచ్చరుల్యైనుకఁదిరుగఁ, దానుఁబ్రయయును విహరించెదైత్యవిభుఁడు.

ప. ఇట్లు సంతతప్రమోదంబు లగు వినోదంబులఁ గాలంబు చనుచుండ నొక్కతటి
పసంతసమయావసానం బగుటయు.

66

ఉ. ఒయ్యన మాధవీలతల నుండుట లుజ్జనఁ జేసెఁ దుష్టెదల్
గ్రుఱ్యఁగ బాటి పాటలతరుప్రకరంబుల మూఁగె నుక్కునన్
దియ్యనివింటికి న్నరుఁడు దీసినయమ్ములు గాన మెచ్చెఁ దా
నెయ్యెడ మల్లెక్రొమ్మెగడ లేపునఁ బాంథులవేటలాటకున్.

67

చ. మలయజవారిసేకములు మా క్తికనూతనహారలీలన్
వలిపపుసన్నకావులను వారిరుహాక్షులనీఁగుఁజమ్ములన్
గలిగినచల్లిరిం బ్రదికెఁ గాక జనావలి యిట్టివేసవిన్
గలదె శరణ్య మన్య మనఁగాఁ గడుఁ బేర్చె నిదాఘదాహముల్.

68

తే. అదరిసాటున వేసవి పొదివికొనినఁ, గలఁగి తలఁగి పోనేరక మలయపవనుఁ
డిందుఁ దలదూర్చికొనియె నా నింపొనర్చె, నమరుతాలవృంతముల మందానిలంబు.

మ. తమచుట్టం బయలైన నూత్నశశికాంతస్ఫారవేడు ల్లహో
ద్యమచంద్రోదయలీల లేలు గరఁగం దత్తోయసంసేవనల్
గమియం దన్పొసఁగంగ నొప్పెసఁగె రంగతేజశికాంతారభూ
జము లొప్పేమియుఁ గోలుపోక కడునిస్సారంపుఁ బెన్వేసవిన్.

70

చ. రమణభుజానిపీడనఁ గరంగినకాంతఽవిస్ఫురన్నితం
బములఁ దలిర్చు సన్నవలిపంబులు వీడియుఁ జాఱవయ్యెఁ జె
న్నమరుదినూతనక్షతనఖాంకము లింపెసలారఁ గ్రమ్మునుం
జెనుటలఁజాలఁ బచ్చులయి చిక్కఁగ నంటి కొనంగఁ జేసినన్.

71

చ. పరిమెయి మెట్టి తొల్ల బహుభంగులఁ గ్రాలెడుమిత్రుఁ జైత్రునిం
బారిగొన వచ్చె గ్రీష్మ మనుపొచ్చెపుఁబేరఁ బురారిఫాలభా
సురపటునహిమ్మి యందు వెఱఁ జొచ్చినమన్తధుఁగాచె నత్తటిన్
సరసశరీషకేసరసన్తహిఁహృద్యులాలకాగ్రముల్.

72

తే. పగళులెలతోఁటనీడలు బ్రాఁతియయ్యె, బగళులునురేలుదను గాలిఁ బ్రాఁతియయ్యె
రేలువెన్నెలబయళులు ప్రియములయ్యె, రేలుఁబగళులునిద్రలు ప్రియములయ్యె.

ప. ఇట్టి ఘృత్తసమయంబున నసురవల్లభుండు వల్లభాజనసహితంబుగ నొక్కనాఁడు
నిజమందిరాభ్యంతరకేలీకాంతాగంబునందు.

74

సీ. ఎండక న్నెన్నఁడు నెఱుఁగని క్రొమ్మవినీడలఁ దమపారునెలవులందుఁ
గలిగొట్టుఁ బువ్వులందలి తేనియలవాదఁ దడిసిన పొదరిండ్లయెడములందు

విరియనూఁకించు క్రొవ్విదపుమల్లియ మొగ్గ తెలదావిఁ జొక్కించు నిక్క-లందు
రాయంచయెఱకలరాయిడిఁ దుప్పర చల్లెడు కొలఁకులచలువలందుఁ

ఆ. దిరిగితిరిగి పెక్కు దెఱఁగులయాటల, మెఱసిమెఱసి చెన్నుమిగిలిమిగిలి

క్రాలఁ జొద్దుమాపకడ యయ్యెఁ గలువల, మ్రొక్కు బైవమునకు నెక్కెననఁగ. 75

తే. ఇట్టివేసవితటిఁ బగ లిట్టినిడివి, యైన సయిరించునే దివిజారి యనుచు

వెఱచి తొలఁగెడుతెఱఁగునవేడివెలుఁగు, వరుణుఁడేలెడుదెసనొక్కవలననొడిఁగె.

చ ఇను నసమానతేజు దివసేంద్రుఁ గనుంగొనుమాడ్కిఁ జూడఁగాఁ

జన దొరు నల్పతేజు ననుచాడ్పునఁ జంచలభృంగతారకా

ఘనవనజాతలోచనము గ్రక్కున మీలన మొందఁ జేసెఁ బ

ద్దిని పతిభక్తిసత్త్వమున మేలిమికిం గుటి దాన పొమ్మనన్. 77

చ. సురుచిరతారకాకుసుమశోభినభోంగణభూమిఁ గాలమన్

గరువపునూత్రధారి జతనంబున దిక్పతికోటిముందటన్

సరసముగా నటింపఁగ నిశాస్వతి కెత్తినక్రాంతతోపుఁబెం

దెర యన నొప్పుసాంధ్యనవదీధితి పశ్చిమదిక్తటంబునన్. 78

క. నలుదెసలయందుఁ దొలితొలి, తెలనూపుఁ దమగిప్రరోహతతులు వియోగా

కులచక్రవాకమిగునం, బుల నగ యనుచిచ్చురాజుపొగల నడఁగియున్. 79

తే. పొదివి యొండొండదివియుభువియు దిశలుఁ, బొదివికొనియుండుచీఁకటిప్రోవువలన

మిక్కుటంబుగఁ గాటుక గ్రుక్కినట్టి, కరపటంబున జగదండభిండ మమరె. 80

ఉ. రాజితతేజుఁడైనదినరాజు తిరోహితుఁడైన పిష్టుటన్

రా జుదయాద్రిపీఠము తిరంబుగ నెక్కెడుసందికట్టునన్

భ్రాజితసత్పదంబునకు బాధయొనర్చుచు జారవోరసం

పూజితమై తమంబు గడుఁ బొంగె నధర్మముతోడివోటయై. 81

క. పదపడి పూర్వదిశాసతి, పదనంబునఁ దెల్పుమిగిలె పనజాహితుచూ

లుదరంబునధరియించివఁ, గదిరినపాండురకపోలకాంతివిధమునన్. 82

ప అంత.

83

నీ. తిమిరభూతముసోఁకుఁ దెలియ జగత్త్రయీ, లలనదాల్చినరక్తతిలకమనఁగ

సఖ్యంబునకు నిశాసతి యొసంగినఁబ్రాచి ప్రాపించుగురివిందబంతియనఁగఁ

దోయధి వెడగ్రుంకి తోఁచుపురందరకుంభిసింధూరితకుంభమనఁగఁ

గులిశాయుధునిపెద్దకొలుపున నెత్తిన దీపించునూణిక్యదీపమనఁగఁ

తే. గుముదినీరాగరసబద్ధగుళికయనఁగఁ, గామినీరంజనౌషధకబళమనఁగఁ

బొడవుపెంపునబింబంబుపాలుపుమిగుల, జంఘ్రుదుదయించెఁగాంతినిస్తంధ్రుడగుచు.

వ. ఇ ట్లుదయించి.

85

చ. దిసలనుగొమ్మ లొయ్య నతిదీప్స్వములై నకరంబులన్ బ్రయం
బెసఁగఁగ నూది నిక్కిరజనీశ్వరుఁ డున్నతలీలఁ దేర్చునా
కసమనుపేరిభూరుహము కాంతనిరంతరతారకాలస

త్కుసుమచయంబు గోయుట కొకో యనఁ బ్రాకె సముత్సుకాకృతిన్.

86

ఉ. వెన్నెలవెల్లిపొల్కడలి వేక్రికదనంబునఁ బేర్చి దిక్కులున్

మిన్నును ముంచి యందు రజనీకరబింబము కుండలీభవ

త్పన్నగతల్పకల్పనముభంగిఁ దనర్చెఁ దదంతతంబునన్

వెన్నునిభంగిఁ జూడ్కులకు వేడ్కయొనర్చెఁ గలంక మత్తటిన్.

87

చ. వడిగొని తేకులుప్పతిల వాలినకేసరమున్ దలిర్పఁ బు

ప్పొడిదలమెక్కి తేనియలు పొంగి తరంగలుఁగాఁ జెలంగి పైఁ

బడు నెలదేఁటిదాటులకుఁ బండువల్లె నవసౌరభంబు లు

గ్గడువుగ నుల్లసిల్లె ఘనకైరవషండము నిండువెన్నెలన్.

88

ఉ. వెన్నెలవెల్లిపచ్చడము విచ్చిన యంబరశయ్యమీఁదఁ బే

రన్నున నుండి దిగ్బనిత లాదటఁ జుట్టును గొల్వ రాత్రియన్

కన్నియూర్చిచిక్కఁ దనకాఁగిటఁ జేర్చిసుఖించినాఁడనన్

జెన్నువహించెఁ జందురుఁడు శ్రీకమనీ యకళంకరేఖతోన్.

89

సీ. కరఁగెడునవచంద్రకాంతోపలంబులఁ దటచుసోనలఁగడుఁ దలముకొనుచుఁ

జటులచకోరసంచయములయొకలగర్వంపుదాటులఁ గడలుకొనుచు

విరియుకైరవములవిపురంద్రములపైఁ దీవ్రంబుగాఁ గ్రమ్మి త్రిష్పకొనుచుఁ

గామినీజనములకమనీయవిశ్రమ స్థితకాంతిలహరుల మెండుకొనుచుఁ

అ. బొదలి పొదలి చదలఁ బొంగారిపొంగారి, మించిమించి దిశలు ముంచిముంచి

యభినుంతేంద్రచంద్రికాంభోధి యభిలంబు, నీటనిట్టలముగ నిట్టఁబొడిచె. 90

వ. ఇ ట్లతిమనోహరగంభీరధీరం బైనసుధాకరకాంతిపూరంబు రాత్రియనుతలంపుఁదోఁ

పనీక తమం బనునామంబును విననీక యవ్యక్త యనుశంక నంకురింపనీక లోచనం

బులకు నమృతసేచనంబును, శరీరంబునకుఁ జందనాసారంబును, నంతరంగంబునకు

నానందతరంగంబును నగుచు విజృంభించినసమయంబున.

91

క. తనదేవియుఁ దానును సద్దనుజవిభుఁడు విమలసౌధతలమునఁ గాంతా

జనపరివృతుఁడై సురతరు, జనితములగు మధురమధురసంబులు వేడ్కన్.

92

క. తెప్పించి సహజసౌరభ, మొప్పారఁగ దివ్యరుచిసమున్నతసములై

యొప్పొంగువానిఁ గనకపుఁజిష్ణుల నిండించె మదము చిప్పిలుచుండన్.

9

ఉ. అందఱఁ గైకొనం బనిచి యాదటఁ గాంతయుఁ దాను నొక్కఁకో
రం దనుపార దివ్యమదిరామధురామృతపానకేలి యం

దంద యొనర్పఁగాఁ దొడఁగె నంబురుహాక్షులవిభ్రమక్రియా
కందళితంబులైన సవికారవిహితము లింపుఁ బెంపుగన్.

94

క. ఆరమణులమదిరాస, పూరితచషకములఁ దోచు పూర్ణేందుఁడు పా
ల్వరెను వాసనకై క, య్పూరంపుంబల్కి లిడినపోలిక యమరన్.

95

చ. నెలతె యొక ర్తుచేతిహరినీలశిలామయపాత్రఁ బూర్ణ సం
వలితతరంగయై పొదలు వాగుణిఁ దోచునుధాంశుమండలం
బలము కరాశరాహునదనాహతి స్తుక్కి కరంబుఁ బిమ్మటం
గలఁగి పోరింబారికొ వడఁకుకై వడిఁ గానఁగనయ్యె నయ్యెడన్.

96

చ. సుచిరపానపాత్రమున సుందరి యొక్క తె కేల నిండుచం
దురుఁడు ప్రకంపితాంగములతోఁ దిలకించెఁ దదాననాంబుజ
స్ఫురితవికాసవై భవము సొంపు లడంకువ మ్రచ్చిలించి చె
చ్చెరఁజనుదెంచి పట్టువడి చేడ్పడి భీతి వడంకుచాడ్పునన్.

97

చ. పాలఁతుక యోరై యొప్పుమధుపూరితపాత్రికఁ గానవచ్చు ను
జ్జ్వలహిమధాముచేతఁ దనవక్త్రముకాంతికిఁ గాంతిపూరముల్
గలయఁగఁ దేర్చిత్రచ్చి యొడికంబుగఁ బుచ్చిన వెన్నకల్లుతోఁ
గలపి కరంచి క్రోలుటకుఁగా నిడికొన్న తెఱంగునం దగన్.

98

ఉ. ఈరమణీలలామవదనేందునిఁ జెంది పవిత్రయైన యి
వ్వారుణిఁ గాని పాయదు ధృవంబుగ నాత్మకలంక మంచు నిం
పార మునింగెఁ గాక యమృతాంశుఁడనకొ బ్రతిబింబచంద్రుఁడొ
ప్పార నొక ర్తు చేతిసముదంచితకాంచనపానపాత్రికన్.

[పె

తే. చషకమునఁ గామినిముఖచంద్రుఁడును సు, ధాంశుఁడునుబింబితాంగులై యలరుటొ
నర్థిఁ దమలోనఁ జెలిమిచేయంగ శపథ, మునకు వరుణతనూజలో మునిఁగినట్లు. 100

వ. అసమయంబున.

101

చ. ఎనసినరోగవీజమున నీరికలె త్తిన దర్పహాసముల్
ఘనతేజశాఖ లై యలమొగంబులఁ గెంపులు పల్లవచ్ఛవికొ
బనుపడ వాలుకన్గొనలఁ బర్వమెఱుంగులు పుష్పలీలగాఁ
దనరె నితంబినీజనమదద్దుషరూఢిసురాంబు సేచనన్.

102

వ. ఇట్లు మదిరాపానమత్త లై నమత్తకాశినులయుద్వృత్తవిహారంబులు నుత్తమలాఘ్య
సంస్కారంబులు నృత్తగీతవాద్యకళావిలాసంబులు గారవించుచు సాంద్రానందహృ
దయుండై పెద్దయుం బ్రొద్దు వినోదించి యుండఁ బోవంబనిచి.

103

క. లలితోత్తరచ్ఛదంబగు, తలిమంబునఁ దాను హృదయదయితయు రాగా
కులసుప్తిఁ బొందె గంగా, పులినగతాభ్రము మహేంద్రపుత్రదంతి క్రియన్. 104
వ. అంత. 105

క. కలఁగాంచి యసురవల్లభు, కులభామిని మేలుకాంచి కుతుకాద్భుతసం
చలతాపరవశయై యా, కులభావము నొందె వెండి కొండొకవడికిన్. 106

తే. పూర్వదేవవిభుండు ప్రబోధుడయ్యె, సతి నిజస్వప్నవృత్తంబు పతికిఁ జెప్ప
వెఱచి మతి నున్చికొనియుండె విచలమధుఁ, కేలిసుప్తసంకజయగునలినిపోలె. 107

ఉ. రాతిరియెల్ల జాతీ ననురాగముతోడఁ గుముద్వతీరతిక
శ్రీతి భజించి భేదమునఁ ప్రేయసియున్ సోగియంగ దాన ను
ద్భూతపరిశ్రమార్తుడగుపోలికఁ జంద్రుడు పశ్చిమాబ్ధికి
య్యాతలసుప్తికై డిసి యనల్పవిభావిరశాంగరాగుడై. 108

ఉ. చల్లనివాడు గావున నిశాకరుప్రాపునదీ ప్తిలీలమై
నెల్లజగంబులు న్చిగిలి యిమ్ముల నుండితి మింతనెంతయున్
తెల్లము తీవ్రమూర్తి యొరుతేజము నైఁపడు భానుఁ గూడి ఏ
ర్తిలఁగవచ్చునే యనుగతికొదివిచుక్కలడంగఁ దోడుతోన్. 109

తే. అంచితోద్యానవాటిలనంగునవలి, భాతి విదళితకుసుమవిభాతి యమరె
నప్పుడరయంగఁ చంద్రవరాబ్ధివెల్లి, గొంకి చనఁ దోచునురువుతెట్టుకలనంగ
నీ. వెడవెడమాతులువిచ్చుతామరలపై నుడిసి నెత్తాపులుసూజలాడి
యనుఁగుఁదోటలు చొచ్చియలరు తేనియఁజేసి యెలదేటిపదుపులఁజెలఁగి నడచి
రాయంచకవలనిద్రలు దెల్పి కొలఁకులఁ దరఁగయూయ్యలయాట దగులుపటిచి
సోర్ణగండులు చొచ్చి సురతభేదము నంగుఁజెలువలఁజెలువుర సేదదేర్చి

తే. యడరిగృహపతాకికలకు నాటగఱపి, ప్రోది నెమఱులయెఱకలపొదులు విచ్చి
మందసంచారముగ సుకుమారమగుచు, మెఱసెఁబ్రత్యూషసమయసమీరణంబు. 111

క. రవిరాకకుఁ బూర్వదిశా, యువతిగృహంగణము కుంకుమోదకసేక
ప్రవిభాతమయ్యె ననఁగా, నవారుణోదయవిజృంభణము విలసిల్లెన్. 112

మ. సరసన్నేహాఘనంబు లా యతదిశాసంసక్తముల్ కజ్జల
స్ఫురితోపాంతము లిప్తభూరివిషయంబుల్ కామినీనేత్రభా
సురరోచుల్ దము నేడు ద్రెందుకరణిన్ సుస్మిగ్ధరాగంబుతై
పరఁగంగా వెల వెల్లనయ్యె గృహదీపవ్రాతముల్ వేకువన్. 113

మ. అనీమంజులగీతులం బలుతరం గాలోనాదంబులుం
విలసత్కిరలతాదికీర్ణ సుమనోవృష్టిప్రచారంబులుం

- గలహంసీహాసితానులాపములు నై గంభీరపద్మాకరం
బులు కోకద్వయసంగమోత్సవములం బొల్పారెఁ గాల్యంబులై. 114
- వ. అంత. 115
- మ. అనితరకాంతిఁ బద్మినిఁ బ్రియాతిలకంబు మొటింగిపోయిరే
యెనసినవేడ్క నొండు దనయిచ్చమెఱు నివహరించి మేనజం
టిననవరాగలీల జిగిజేతఁగ నోడి యొదింగి యొయ్యనొ
య్యనఁ బాడచూపెనా నుదయమయ్యెఁ బతంగుఁడు ప్రాక్షుఖంబునన్. 116
- సీ. కమనీయదిగ్వధూకర్ణపల్లవము లాకాశకింశుకకోరకప్రతతులు
నాసరవారణవదనసింధూరముల్ వనరుహకుంకుమోద్వర్తనములు
కుముదినీనవతపగ్గక్రమవల్కలంబులు తిమిరాపహరణప్రదీపశిఖలు
త్రైలోక్యమందిరత్నతోరణములు ప్రత్యూషనటదక్తప్రతకంబు
- ఆ. లనఁగ నూతనంబులై కెంపులై సొంపు, లలర మణిమతీచు లతిశయిల్లు
నఖిలభువనమంజులాంజలిపుటపూజ్య, మానుడగుచు బాలభానుఁ డొప్పె. 117
- ప. ఆసమయంబున నసురేశ్వరుండు విహితదినముఖివ్యాపారుండై యంతఃపురంబు వెలు
వడి యాస్థానభవనంబునకు వచ్చి సకలసురరిపుప్రకరంబులు పరివేష్టించ నభీష్టచేష్టి
తంబులకై వర్తిల్లుచున్నయెడ భృగువంశవరుండును, దైత్యవంశగురుండును, నిజమం
త్రమహిమావధీరితశక్తుండును నగు శ్రుండును జనుడెంచి హిరణ్యకశిపుం గాంచి
యతనిచేత నభినందితుండై వివిధాశీర్వాదంబుల నమ్మహావీరు నభినందితుంజేసి తదను
మతిం దదీయజీవితేశ్వరిని దీవింప నభ్యంతరమందిరంబునకుం జనిన 118
- మ. గురురా కప్పుడు గాంచి సంభ్రమముఁ జత్తుగి పీఠియుం భక్తిత
త్పరభావంబును నొప్ప నప్పుడు వెసం బద్ధాక్షి ప్రత్యుద్గమా
దరసంస్కృతి నమస్కరించె మహితోద్యత్పరవిన్యాసను
స్థిరసంపూజలొనర్చి తత్కృతశుభాశీరుక్తకల్యాణియై. 119
- ప. తత్సమీపంబున సముచితాసనంబున నుండఁ గరకమంబులు మొగిడ్చి యమ్మహాత్మున
కిట్లనియె 120
- క. రే యొకకలఁ గాంచితి ముని, నాయక యే నది మదీయనాయకుమది యే
తై యుండఁ జేయునోయని, యాయనకెఱిఁగింపనైతి నాత్మ మనిచితిన్. 121
- కి. దైవము గురుఁడును, బంధుఁడు, నేవిధమున మాకు మీర లీప్సితశుభస
ద్భావంబులుసతతంబును, గావింపఁగఁ గర్తౌటఁ గవిజనవినుతా!. 122
- సీ. అవధరింపుము జలదాసితనర్ణుఁడు ఘనశంఖచక్రలాంఛనభుజుండు
మహితకోమలవనమాలాసలక్షణ వత్సుఁడు చికనీతవారిజాత్ముఁ

- ఉభినవపీతాంబరావృతదేహుండు భూదేవుఁ డొక్కఁ డపూర్వతీలఁ
జనుదెంచి ననుఁ జూచి సస్తితవదనుఁడై తనచేత నొప్పుసంతానఫలము
- ఆ. నాకు నిచ్చి మున్ను నా మెడనున్న హాగంబు నిజనఖాంకురములఁ దిగిచి
కొనుచు వేగ చనియె నని రాత్రినేఁ గల, గంటి నపుడు మేలుకొంటి ననఘు. 123
- వ. వీనిఫలం బెయ్యది యానతీయవలయు ననినఁ గావ్యుఁడు కొండొక దలపోసి నిశ్చ
యించి యద్దైత్యరాజమహిషి కిట్లనియె. 124
- ఉ. ఆధరణీసురోత్తముఁ డనాది యనంతుఁ డనంగ నొప్పుల
క్షీధవుఁ డచ్యుతుం డతఁడు మేకొని నీకును బుత్రు నిచ్చె స
ద్బోధసమగ్రుఁడై పరఁగుపుణ్యుని నింతట సంతసిల్లు మే
లాధృతిదూలఁ బో మదిఁ దలంపఁగ మీఁదిశుభాశుభస్థితుల్. 125
- ఉ. చీరికిఁ గైకొనం డసురసింహుఁడు దుర్వహాగిర్వబుద్ధి నె
వ్వారిని వారిజోదరు నవార్యభుజా న్నధుకై టభారిజం
భారిపురస్సరామరగణైకశరణ్య వరేణ్యనక్తిని
స్తారకుఁ బేరుకొన్న మది సైపఁడు మేలిట యెట్లు గల్గెడుకొ. 126
- క. నీమగనితేజమున నుద్దామశమసమగ్రుఁ డనఁగఁ దగి కుంపటిలోఁ
దామర మొలచినక్రియఁ ద,న్వీ మునివిభుఁ డైనసుతుఁడు నీ కుదయించుకొ. 127
- క. నీవైనను మనమున జగ, దావాసుని వాసుదేవు నవ్యయు నెపుడుకొ
భావింపుము దుర్గతులం, బోవరు తదృక్తజనులు పుణ్యవిచారా. 128
- వ. అట్లైనఁ బురంధ్రరత్నంబవైన నీకతంబున నసురపంశంబు విధ్వంసంబు నొందక
నిర్వహణంబు పడయునని భార్గవుఁడు చెప్పి యప్పొలంతి వీడ్కొని నిజగృహంబు
నకుంజనియె నంత. 129
- క. కలఁగన్నయది యిత వనఁగ, నెలఁతకు నెల మసలె జగము నిఖిలంబును బే
రెలమిం బొందఁగఁ దగియెడు, నెల మసలం దెలవచూలు నెలకొని బెలసెకొ. 130
- సీ. ఉదరస్థుఁ డగుబాలునుజ్వలకాంతినా వెలిఁ బేర్చె నన మేను వెలరువాటఁ
గడుపులో నొప్పారు కొడుకునిర్మలబుద్ధి తెలుప నఁ గనుఁగవ తెలుపువాటఁ
గర్భకోభితుఁ డగునర్భకుసహజవిరక్తి నాఁ జవులయాసక్తి దొరఁగె
లోనున్న సుతునివిలోకవిజ్ఞానంబు క్రమమ నా నాభి వికాసమొందె
- గీ. గుక్షిసంగతుఁ డగుపుత్రకునిగుణాలి, వొదలుతెఱఁగున మధ్యంబు పూర్ణమయ్యె
బూర్వజన్తసంచితతపఃపుణ్యఫలమ, హోద మంబునఁ జారుపయోజముఖికి. 131
- క. చాలఁగ నమృతము బాలుఁడు, గ్రోలుటకై నినిచి కనకకుంభంబులపై
నీలపుఁగుప్పెను నిలిపిన, పోలికఁ జనుమొనలకప్పు సొలఁతికి నొప్పెకొ. 132

- గీ. అఖిలగుణరత్నములకు నాయతన మనఁగ, భువనభూషణంబననొప్పు పుత్రుఁడాల్చి
యున్ననాకేల తొడవులాండన్న కరణి, నబలగై సేయుపనులయం దలసయయ్యె. 133
- చ. అనుపమయోగలీల నమృతాంబుధియందు శయించుదేవు నె
మ్మనమున నావహించి యసమానసమంచితయోగను ప్తిమై
నెనసినబాలుఁ జూలున వహించిన సంతతస్మగ్నైకవా
సననొ నిరంతరంబు గడుఁ జూచుకు జాడ్యము దోఁచుఁ జెయ్యలన్. 134
- సీ. హరినామకీర్తనపరమోత్సవంబులఁ గావింప ననిశంబు కాంక్షసేయు
విష్ణుదాసులఁ గని వేడ్క నంజలిచేసి కొనియాడి భక్తిమైఁ గొలువఁ గోరుఁ
బరమాత్తుమహిమలు భావించి భావించి యానందజలధి నోలాడఁ దివురు
నారాయణనియవతారకథాసుధాలీలలు పీనులఁ గ్రోలఁ దలఁచుఁ
- గీ. దనువు ప్రాణంబు నమృతార్థంబుగా న, మర్పఁగా నెంచు జగములు మహితకరుణ
నెపుడు రక్షింపఁగా నుత్సహించుచెలువ, బుద్ధి యలతర్గతుం డగుపుత్రువలన. 135
- చ. ఇట్లు ప్రతిదినప్రవర్ధమానగర్భలావణ్యలలితయైన హృదయేశ్వరిం గనుంగొని యను
రేశ్వరుండు హృద్వికాసవిలసితాంతరంగుం డగుచుఁ బరమోత్సవంబునభార్తవనిరూ
పితప్రకారంబున గారవంబు మిగులఁ బుంసనననీమంతాదికలాపంబులు నిర్వర్తించి
యనంతరంబ సముచితసమయంబునందు. 136
- సీ. అమృతాంబునిధిసముదంచితపీచిక మదయించుతుహిసమయాఘుఁ డనఁగఁ
జారుపురందరాశానితంబిని మద్యవించుసరోజినీవిభుఁ డనంగ
విలసితరోహణాచక్రినిభూమికఁ బ్రశ్నించుమహనీయరత్న మనఁగ
సుందరనూతనమందారలతాకకు జనియించుసురుదిర స్తబక్ మనఁగఁ
- గీ. గాంతియును తేజయును మహార్హతయుసౌకు, మార్యమును నభిరామసామగ్రిఁబొదలఁ
బుత్తుఁ డుదయించెఁదైర్విలోక్యభూతికరుఁడు, రాజబింబాస్యయగుదైత్యరాజసతికి.
- క. పుత్రోదయమున నిర్జర, జైత్రుఁడు మునుకొన్నయధికసప్తదమున లో
కత్రయరాజ్యము మును నిర, మిత్రముగా గనినకంటె మిక్కిలి పొంగెన్. 138
- సీ. పుష్పోపహారము ల్పాలుపారఁ బురమునఁ గావింపుఁ డనుమాటకంటె మొదల
మంగళవాదిత్రసాంగత్యభంగులు గలిగింపుఁ డనుమాటకంటె మొదల
భాసురనై జయంతీసహస్రంబులు గలిగింపుఁ డనుమాటకంటె మొదల
నిపుణవిలాసినివహసంచారంబు ఘటియింపుఁ డనుమాటకంటె మొదల
- గీ. దివ్యకుసుమవర్షంబులు దేవదుందు, భిస్వనంబును నప్పరోభినయగతులు
కల్పభూరుహోంబరపతాకలు దనర్చె, భువనహితజన్తుఁ డగుఁబోలు భూరిమహిమ.
- క. అవి యెల్లఁ గని సురద్విషుఁ, డవివేకమనస్కుఁ డగుచు నొర మదీయో
త్సవమునకుఁ దగ నొనర్చిరి, దివిజులు పను లనుచుఁ దనమదిన్ బ్రియ మందెన్.

- మ. ధరణీమండలి నెందునుం బరఁగి పాతాళంబునం బర్వి ని
ర్జరనాథప్రముఖామరాఖిలనివాసశ్రేణులం దోలిమై
నెరిసెన్ బంకజసంభవాంబుమునన్ నిండాచె నవ్వేశ శ్రీ
కరదై తేయతనూధవోద్భవకథాకల్యాణ ముష్టోపమై. 141
- క. శ్రీకాంతునగరులోనగు, వైకుంఠపువంబు నిత్యవైభవములతో
నేకోత్సవ మయ్యె శుభ, శ్లోకుం డగుదైత్యరాజసుతుజన్మమునన్. 142
- మ. స్వరసౌందర్య మెల్లర్ప మెల్లన ప్రతుల్ సారించి యొయ్యొయ్య సు
స్థిరహర్షంబున యజ్ఞకోటి తెల్లయెత్తెన్ బూజ్యధర్మార్థమో
క్షరహస్యావలి యల్లనల్ల మెలఁగంగా నుల్సహించె న్నిరం
తరదై తేయధయం బొకిందుక ప్రశాంతం బై నణంకెన్ దగన్. 143
- చ. దినకరుఁ డుల్లసిల్లెఁ బటుదీప్తిఁ బ్రదక్షిణభాసురార్చియై
యనలము దేజరిల్లె మహిమాంచితసౌరభరమ్యలీలతో
ననిలుఁడు సంచరించె విమలాకృతి నంతయు నొప్పె దిక్కు లెం
దును భువనైకమంగళము దోచువిధంబు దలీర్ప న త్తటిన్. 144
- ప. దైత్యపతియునుబుత్రోత్సవప్రమోదమానసుండగుచుఁగవి ప్రముఖభూసురలోకంబు
నతిలోకధననిహదానంబుల నానందహృదయులై యానందంబు నొందించి బంధుజ
నంబులు ప్రమోదంబు నొందం గుమారునకు జాతకర్తాదిసంస్కారంబులు గురునిర్ది
ష్టప్రకారంబున నిర్వర్తించిన నిజజన్మంబున నఖిలలోక ప్రహ్లాదం బొనరించుటంజేసి
బాలునకుఁ బ్రహ్లాదుం డనునామధేయం బొనరించె నంత. 145
- గీ. అంబగర్భంబువెడలినయది మొదలుగ, విష్ణుపదక మలధ్యానవివళుఁ డగుచు
నసుతరాజతనూధవుఁ డమృతవృష్టిఁ, దడుపఁబడువాఁడ పోలె వర్ధనము నొందె.
- సీ. పసిపాపఁ డై తాను బసిడించుకాలంబు ఎలుపత్రశయచుభావంబు దిలఁచుఁ
జెలువొందఁగా బోరిగిల శయ్యఁ దడవెడుతఱి కూర్చుమూర్తిఁ జిత్తమున నిలుపు
రెండుమూఁ డడుగు లొండొండ తట్టాడునప్పుడు త్రివిక్రమలీలఁ బట్టిచూచు
లోలత వెన్నలు బాలు గ్రోలెడునాఁడు గోపాలసంస్తృతిఁ గూర్చు నాత్మఁ
- అ. బరమపురుషభూతభావికభివ్యాన, తారబోధమహిమఁ దగ నెఱింగి
యొం డెటుంగఁ డంబుబోదధ్యానత, త్వరత యొకటి కాని బాలమండు. 147
- చ. తొలితొలి యెల్లపాపములు దొక్కుచుఁ బల్కెడునట్టితీయ్యపుం
బలుకుల నచ్యుతాహ్వాయముఁ బల్కురుఁ బేర్కొను వెండి పల్కు నిం
పెలయఁగ నంబ లక్ష్మి జగదేకజనేతి ముసంద యంచు న
త్యలఘుతరప్రబోధమగురాక్షసవాక్యవి వేకదయఁ డై. 148

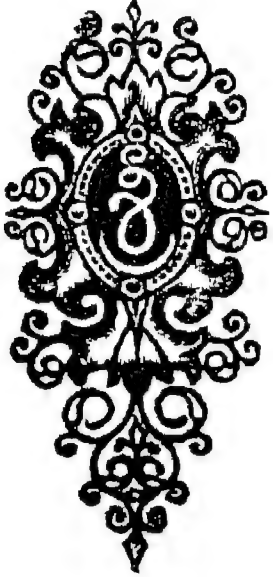
- ఉ. ఆడఁగఁ బోయినప్పు డసురాత్మజుఁ డంబుజనాభు నవ్యయుం
బాడుద మాదిదేవుపదపంకజపూజలు సేసి భక్తిమై
నాడుద మమ్యుత్తై కశతణాగతులం గని కర్తృబంధమున్
వీడుద మంచుఁ బుల్కుఁ గడు విస్తయ మందఁగ దోడిబాలకుల్. 149
- ఆ. కుడిచినపుడు నిద్రగూరినయప్పుడు, మేలుకొనినయపుడు మెలఁగినపుడు
విష్ణుకీర్తనంబు విష్ణుచింతయు కాని, పలుకఁ దొండు బుద్ధిఁ దలఁపఁ దొండు. 15)
- గీ. తొలుత మూఁడేండ్లతేని నద్బుద్ధి ముప్ప. దేండ్ల తే దనునానుడి యిట్టిదనఁగఁ
దనరెఁ బ్రహ్లాదునకుఁ ప్రాణమునులుగోరు, హితవి వేకపాకంబు మూఁడేండ్ల నాఁడె.
- వ. అని యిట్లు ప్రహ్లాదుజన్మప్రకారంబు దేవశ్రవుచేత గాలవుం డెఱింగిన తెఱంగున
చతురమధురోపన్యాసంబుగాఁ బ్రకటించి వెండియు. 152

అశ్వాసాంతము. శ్లోకము

- క ప్రకృతిపురుషాపవర్తీ, వికృతికరణహరణనిపుణవిశదస్ఫూర్తీ
సుకృతసదయానుపూర్తీ, నికృతినిరధరామనిత్యనిరుపమమూర్తీ. 153
- పృథ్వీ. సమస్తమహిమాశ్రయా జనితసారలోకత్రయా
రమాకుచపరిష్కరియా ప్రణతదాననిత్యోదయా
సమాహితమహోదయా సకలకల్పషన్యత్యయా
సమగ్రవిసరద్దయా జనసుసేవ్యరాగప్రియా. 154
- మాలిని. చరణజనితగంగా సత్యనిత్యప్రసంగా
జలదవిలసదంగా సౌమ్యచిత్తాబ్జభృంగా
విరచితభవభంగా వేదవేదాంతరంగా
పరమగరిమశృంగా బ్రహ్మనాడీతురంగా. 155
- గద్యము. ఇది శ్రీశంకరస్వామిసంయుమిశ్వరచరణచర్యోదహధ్యానానందసౌందర్యధుర్య
శ్రీసూర్యకవిమిత్రసంభవశంభుదాసలక్షణాభధేయ ఎఱ్ఱయనామధేయ ప్రణీతం
బైన శ్రీలక్ష్మీనృసింహావతారం బనుపురాణకథయంగుఁ దృతీయాశ్వాసము.

శ్రీ రస్తు.

చతుర్థాశ్వాసము.

కాంతాపరిరంభా

లోకాతిక్రమవివేకలోలుపలభ్యా

శ్రీకరనామస్తరణో

త్రేకదళితవినమదంహ శ్రీనరసింహ.

1

వ. దేహ రోమహర్షణుండు మహర్షుల కిట్లనియె నివ్వించున నాశ్చర్యభావుం డైన
యమహానుభావుచరితంబులు భాషితంబులునంత యెఱుంగనిరాజసంబున నాదైత్య
రాజు కేవలవాత్సల్యపరవశుండై యబ్బాలు బాల్మ్యచితంబులైనయువలాలనంబుల
గారవింపుచుండె. తల్లియుం గొడుగుచందంబులుడెందంబున కానందంబునొందిం
ప నిజస్వప్నదర్శనంబుతెఱంగును గురువాక్యప్రకారంబుతెఱంగును దలంచి వెక్క-
సంబందుచు నెయ్యది గానున్నదో నని వెడదలంకుచు పంకజోదరచరణస్తరణలా-
లసంబగుమానసంబుతోడం బ్రవర్తిలై దదనంతరంబ.

2

నీ. చాలమాంజీబంధసంస్కారములు యథాకాలకల్పితములుగా నొనర్చు
తేజోవిశేషసందీప్తుడైయొప్పి యస్పాపఁడు జనకునిపంపునలన
విద్యాపరిగ్రహవినయదీక్షలకునై పూజితగురుగృహంబున వసించి
దైత్యదానవకులోత్తంసంబు లగుతనయీడుబాలురతోడఁ గూడి చదువుఁ

ఆ. జగువుచుండఁ గొంత చనియె కాలం బంత, నొక్కనాఁడు దండ్రీయుల్ల మలరఁ
గొడుకుచదువు వినఁగఁ గోరి కుమారునొ, జ్జలను గారవమునఁ బిలువఁ బంచె.

3

వ. ఇట్లు రావించినం జనుడెంచి మదిరాపానగోష్ఠీసమయంబున సనేకవిలాసినిపరివృ-
తుండై యున్నజనకునింగిని నమస్కరించి యుపాధ్యాయసహితంబుగా నంతంత
నాసీనుండై యున్నపుత్రునకు నసురేశ్వరుం డిట్లనియె.

4

ఉ. పాపఁడ యింతకాలమును బాహుక యొజ్జలయొద్దనుండి నీ
వేగిడి ౨ తింది తది యేర్పడఁ బ్రస్ఫురితార్థసార మై

- తీపులు వీనులం గురియ దివ్యసుభాషితరత్న మొక్క టు
ద్దీపితధీవిజృంభణవిధేయతయొప్ప నుపన్యసింపుమా. 5
- క. అనుటయుఁ బ్రహ్లాదుం డి, ట్లనియెను నీయానతిచ్చినట్టిద యయ్యా
వినిపించెద నామది మె, చ్చినయర్థం బనధరింపు చిత్తప్రీతిన్. 6
- సీ ఆదియు మధ్యంబు నంత్యంబు నెవ్వని కరయ లే దని చెప్ప నాగమములు
పొడముటయును లేక పొడలుటయును లేక తలుఁగుటయును లేక తనరు నెవ్వఁ
డెవ్వనివలనన యెంతయు సంభవస్థానసమాహారదశలుఁ జెందుఁ
గారణంబులకెల్లకారణం బై యెవ్వఁ డసగతకారుణుండై వెలుంగు
ఆ నమ్మహానుభావు నచ్యుతు నవికారు, నమితతేజ విష్ణు నాదిదేవు
నాశ్రయించినాఁడ నధిప యంతయు 5 క, యితరమైనయర్థ మెఱుంగ నేను. 7
- చ అన విని గుబ్బునం బొడమునల్కుకు నెచ్చెలులై జనుంగవం
గనలెడుదంటకెంపున మొగంబునఁ బొడై డుఘర్తజాలకం
బును నిటలంబునం దనరు భ్రాకుటియన్ భయముం దనర్ప ని
ట్లను నతఁ డొజ్జఁ గన్గొని నిరంతరవిస్ఫురితాధరోష్ఠుఁ డై. 8
- ఉ. అక్కట బ్రహ్మబంధున దురాత్మక నాపగవానికీర్తనం
బెక్క డనుండి యీశిశువు నెప్పగిదిం జదివించి తిజ్జగం
బెక్కటి యేలునామహిమ యేమియుఁ గైకొన కివ్వధంబునం
దక్కువపాటొనర్చితి వృథాపరిజల్పనకల్పనంబునన్. 9
- వ. అనిన సురేశ్వరునకు నుపాధ్యాయుం డి ట్లనియె. 10
- చ కినియకు దైత్యనాథ యొకకీడును నాదెస లేదు చెప్ప నీ
తనయుఁడు ఏకశీలుఁడు నితాంతనయోక్తుల యేను నెప్పఁగా
వినక నిజేచ్ఛమై గడఁగి వేమఱు నిట్లని యుగ్గడించు నీ
యనువున నిట్టికోరడపుటూరి శిక్షల కేల చేపడున్. 11
- వ. అనవుడు నతండు కుమారుం గనుంగొని. 12
- క. ఓవత్స నీవుచెప్పిన, యీవిధ మేఁ జెప్ప ననియె నిచె యొజ్జలు నీ
కేవాఁడు గఱపె నేర్పడఁ, గా వెఱువక చెప్పు మట్టిఖలు దండింతున్. 13
- ఉ. నావుడు దైత్యరాజకులనందనుఁ డిట్లను సర్వభూతన
దౌభిసములందు నుండి పనుపం గఱపంగఁ బ్రభుం డొకండు మా
దేవుఁడు వాసుదేవుఁడు సుధీసువిధేయుఁడు చిత్సుభోదయ
శ్రీవరుఁ డింతకంటె మఱి చెప్పఁగలండై ప్రశాస్త్రి యెవ్వఁడున్. 14
- ఆ అనిన మండిపడి సురారి దురాత్మక, యేను జగములెల్ల నేలువాఁడ
విష్ణుఁడనఁగఁ గలఁడు వేలొకం డనియెద, వేల చెడితి రోరి యెవ్వఁ డతఁడు. 15

- చ. అనుటయు నల్ల నవ్వి కొడు కయ్యకు నిల్లుకు నెవ్వఁ డన్న నే
మని తెలుపంగనచ్చుఁ బరమాత్ముని నాతఁడ యీసమస్తమున్
వినుము తదేక హేతుకము విశ్వము శాశ్వత మైనతత్త్వదం
బనిశము పుణ్యశీలరు నిజానుభవంబునఁ గాంతు చేర్పడన్. 16
- చ. అశ్వరమేశ్వరుండు శబ్దగోచరుండు గాఁడనిన నతఁడేను సకలలోకపరమేశ్వరుండై
యుండ నాయెదురం బరమేశ్వరుండు పరమేశ్వరుఁ డని పరుని పలుమాట నుదా
హరించెద వోరి చావం దలంచితి వేల యనవుడు ప్రహ్లాదుండు 17
- గీ. నాకకాదు లోకములకు నీకుఁ బ్రభుఁడు, వినుము పరమేశ్వరుం డనువిష్ణుఁడొకఁడ
ధాతయును విధాతయునునతండ యందు, నలుకవిడుము శాంతుఁడనగుమయ్యతండ్రి.
- క. నావుడు హిరణ్యకశిపుం, డీవెడగుదనంబుభూత మెయ్యదియో యి
ట్లావేశించెం గా కితఁ, డీవిధమున నేల యటచు నిటు ప్రల్లభముల్. 19
- చ. అనినఁ బ్రహ్లాదుం డిట్లనియె. 20
- ఉ. నామన మొక్కఁడేల దితినందన సర్వము నావహింపఁ దే
జోమహిమన్ వెలుంగు హరి చోద్యపుభూత నుతండు లీలమై
వేమటు నిన్నునన్నుఁ బెట విశ్వచరాచరభూతజాతమున్
భ్రామకుఁ డై నిజోచితవిభావితచేష్టలఁ గూర్చు నెప్పుడున్. 21
- చ. ఇది తదావేశవిశేషంబుగాని వికారకార్యంబుగా దనిన దనుజేశ్వరుండు పరిచరవర్తు
లం జూచి వీనిం గొనిపోయి గురుగృహంబున ద్రోచి రండు విపక్షసంస్తరాకాశం
బయిన చేతోవికారంబు చక్కనగునంతదాఁకనుం దగినయుపాయంబుల శాసింపవ
లయు ననిన నయ్యసుర లయ్యసురరాజమూరుం గొనిపోయి యుపాధ్యాయసదనం
బున నునిచిరుపాధ్యాయుండును బ్రభుశాసనంబున నతని శిక్షించుచుండె నంతఁగొం
తకాలంబుసనినఁ గొడుకుం బిలిపించి తండ్రియొప్పటియట్ల యొక్కనుభాషితంబుఁ
జదువు మని పంచిన నతండు. 22
- క. ప్రకృతిపురుషాత్మకంబును, సకలచరాచరవిశేషసర్గము నెవ్వ
నికెఁ గార్యం బవ్వీష్టుని, వికారవిరహితు సమస్తవిభుఁ బ్రణుతింతున్. 23
- క. అనినఁ గడుఁ గడిఁదియై మదిఁ, గనలు నిగుడఁ బుత్రభావకలితస్నేహం
బును గృపయుఁ బాయ సురరిపుఁ, డనుచరులం జూచి యిట్టి లను రభసమునన్.
- క. కులమునకు గొప్పగుద్దలి, ఖలుఁడు కులాంగారకంబు కష్టుఁడు వీనిం
బాలియింపుఁడు ఘనశస్త్రం, బుల వెస నొక గుడ్డుమునికి బోయేమి యగున్. 25
- ఆ. కొడుకు తండ్రిమాటఁ గొనక యీరసమున, నడచునేని వాఁడు కడిఁదిదాయ
గాన పగతుఁ జంపఁ గాఁ దగుఁ బగవాని, పక్షమైనవారు పగఁకై కారె. 26

వ. కావున నేను చూచుచుండ వీని నిష్పడ యలుఁగులపాలు సేయుం డని పంచిన శతస
హస్రసంఖ్యు లంతకాకారు లగుక్రూరు లక్కుమారుం బొదివి కొదమసింగంబులకు
భంగంబుగాఁ గూడినసార మేయంబులచందంబునఁ బ్రచండశస్త్రంబుల నుగ్రక
ర్తంబులకు సమకట్టుసమయంబున.

27

నీ. ఏలయొడ్డారించె నీపాపఁ డిటుపాప మడసెఁ గటా యని యడలువారు
తల్లి యైనను నాకుఁ దనయుతోడిద యని పూని యాడద యని పొక్కునారు
కావ్యుఁ డైనను వచ్చి కాదు కూడ దనంగ వలదె యి త్తటి నని వనయవారు
హరియైనఁ బొడనూపి కరుణమై బాలకు కిలుకు మాన్పడ యని యొలువారు

ఆ. నగుచు సాధుజనము లంతంతఁ జేష్టలు, దక్కి మ్రగ్గి కలఁగి తలఁగి యొదుగ
నమకవై రిబంధు లాదిదేవునిబంటుఁ, గదిసి పాడువ నడువఁ గడఁగి రపుడు. 28

గీ. అక్కుమారుఁడు మహితసమాధినిష్ఠుఁ, డై మహాగ్రశస్త్రావలియందు నసుర
లందుఁ దనయందు వెలుఁగుసర్వాత్తు విష్ణుఁ, గనుచు నుండెనిశ్చలనిర్వికారలీల. 29

వ. అంత.

30

చ. అనుపమ మేరుభూధరతటాదిక నిష్ఠురవత్సవ వజ్రసం
హననుఁ గుమారుఁ జెంది యసురాధిమకింకరనిర్విశంకపా
తనరకదస్త్రశస్త్రములు వందడిఁ దుత్తుము రై మహితలం
బున దొరఁగె న్నవోత్పలసమజ్జ్వలనూత్పదశంబులో యనన్.

31

క. అది యట్ల కాదె నిష్పనఁ, జెదలంటునె దేవదేవు శ్రీరమణీశున్
మది నునిచినయు త్తమమునిఁ, బొదవునె యాపదలు సూర్యుఁబొందునె తమముల్.

వ. ఇట్లు నిరపాయనిత్యోద్ధీప్తప్రకాయుండును నతర్కితోపాయుండును సహజసము
జ్జ్వలోల్లాసుండును నగువిష్ణుదాసుం బూచి యాచపలుండు క్రోధనిరోధంబుఁ
బాపికొననేరక యిట్లనియె.

33

ఆ. ఓరి పగఱఁ బొగడుపోరామి యేమిరా, యీతలంపు విడువు మింకనైనఁ
బ్రాణభయమువలనఁ బాపి ప్రోచెద నాదు, బుద్ధి వినర యసధిఁ బోవ నేల. 34

వ. అనినఁ బ్రహ్లాదుండు మహాహ్లాదమధురోపన్యాసంబున నహ్వాసవారి కిట్లనియె. 35

చ. భయముల నెల్లఁ బొపుటకుఁ బాల్పడినాఁడు పయోదుహాత్ముఁ డ
క్షయఁ డచలుం డనంతుఁ డనిశంబును నామదిహోన నుండఁగా
భయ మొక టెందునుం గలదె పంకరుహోదరపాదపంకజా

శ్రయులకుఁ దండ్రి పుట్టవు జనామరణాదిభయంబు లేమియున్.

36

ఆ. అనిన నొడుగఱచి యసురద్విషుం దోరి, పడుచ నాకుఁ బుట్టి చెడుగ వైతి
పేర్చి నోరుమూయు పెడతలవాపోయె, దిట్టి నదర గలఁడె యెచట నైన. 37

- క. సర్వంబును విష్ణుం డౌనె, సర్వము సృజియించినట్టిజగ మావిష్ణుం
దోర్వఁగ వచ్చునె విష్ణుఁడ, సర్వేశ్వరుఁ డంటి యీయసత్యోక్తులకున్. 35
- క. నోరెత్తి తేని యింకను, సైరింపఁ జూచి దురాత్త! చలమున నిదె నా
గోరంపుటుక్కుగదఁ గొని, బోయనఁ దల వ్రయ్య నడచి పొరిగొని విడుతున్.
- వ. అనిపలికి తక్షణంబ తక్షకప్రభృతు లగుభీషణభుజంగంబులం బిలిచి విషతుల్యభాష
ణుండును విషమాచరుండును నగునక్కులదూషకుని దుర్విషావలజ్వాలాజాలంబులం
బ్రేలిపడఁ బొదువుం డని పనిచిన. 40
- సీ. కన్నులఁ జూటజూట గ్రమ్ముమంటలతోడ మండెడుఘనఫణామణులతోడఁ
బొరల దేహమున నిబ్బరపుఘ్రొంపులతోడ లోలత గ్రాలునాలుకలతోడఁ
బొదలెడు నాభీలఘాత్కారములతోడ నొదవునిన్కలబేర్చు నొడలితోడ
మెఱయునోళ్లను వెలి కుటుకుదొడలతోడ భుగు లనునుగ్రంపుఁ బొడలతోడఁ
- అ. బాపపగుప లడరి పట్టి బాలకుఁ జుట్టి, నెఱకులెల్ల బిట్టు గఱచి కఱచి
విసము చల్లి చల్లి మిసిమింతుఁడును గాక, యున్నయతనిఁ జూచి యుక్కుదక్కి.
- వ. దైత్యేశ్వరున కిట్లనిరి. 42
- చ. కఱచితి మెయ్యెడన్ విసముఁ గ్రక్కితి మీతనియందు నెట్టిమా
కఱచినకాల్లకున్ శిశువుకాయముతోలును స్రుక్తదయ్య మా
కఱిముఱి నూడిపోయె మణులొదలలం దుము రయ్యె దంష్ట్రికల్
పఱిపఱి యయ్యె నోరు లధిపా నవియంగఁ దొణంగె నంగముల్. 43
- క. హరిహరి యంచు నితం డిదె, గిరివోలెం దెరలఁ డితనికిని బరిపీడా
కరు లగునన్యులు గలిగిన, నరసి పనుపు దేవ! యరిగె నస్తద్బలమున్. 44
- వ. అనుచున్న పన్నగనివహంబులవినశత్వం బుపలక్షించి యక్షతుం డైనయవ్హాక్షశీలు
నీక్షించి సంక్షుభితహృదయుం డగును నయ్యదయుండు బృందారకద్వారబృందం
బులం బిలిచివీఁడు మదీనుపక్షంబువాఁడై మాకులంబునకు నపకారంబుఁ గావింపం
గడంగె. నాపుత్రుండని విచారింపవలగు. తరువునం దోచికాదె దహనుండు తరుస
ముదయంబులం బొడ వణంచుం గావున వీని మీరు తీవ్రదంతాభిఘాతంబులం
జించి వెంబడి నాకుం బ్రియంబు సేయుం డని నియోగించిన 45
- సీ. తరఁగలై తొరఁగెడుదానధారలచేత నురునిర్ఘరస్ఫారగిరులు వోలె
దారుణోత్కటశాతదంతకాండములచే ఘనదండఃకరుచెలికాండ్లు వోలె
నెఱమంటలుమియుచు నెసఁగుచూడ్తులచేతఁ బ్రళయాగ్నిమాత్త్యంతరము నువోలె
వలతులై నిగిడెడివలుడతుండములచే నొదరి చేచాచుమృత్యువులు వోలె
- అ. కింక లంకురింప జంకెలు నర్తింప, బింకె బొసఁగ నిర్విశంకఁరణి
నడరి దిగ్గజంబు లమ్మహాభాగునిఁ, బొదివి పొదువ నడున నదుమఁ దొడఁగె. 46

- వ. ఇవ్విధంబున నవ్వేదండంబు లొండొండ చండక్రీడకొ గోడాడుమండం బుండరి
కాక్షుసాక్షాత్కారంబున సొంపారుడెండంబున నానందనిశ్చలుం డై యచలం
బునుం బోలెఁ బాలుచుబాలునిదృఢవేహంబు సోఁకె. 47
- క. సురకుంజకములకొమ్ములు, మురిసెకొ దొండములు విరిసె మోములు విరిసెకొ
బారిఁబారి నఖిలాంగంబులు, నెరసెకొ జిత్తంబు లురిసె నిరిసె జగంబుల్. 48
- వ. అప్పుడు ప్రహ్లాదుండు తండ్రిం జూచి యయ్యా! యిది మదీయహృదయస్థుండైన
యచ్యుతుమాహాత్మ్యంబుగాని నాలావుగాదు కాని నాకుఁగులిశకతోరంబులగుదిగ్వా
రణదంతప్రహారంబులు సైరించుకరీరంబులెక్కడివి యని యూరకుండె నంత. 49
- ఉ. ఆవిధ మంతయుం గని సురాహితుఁ డంతటనైనఁ దెల్వికిం
దా నలమానరోషమునఁ దద్దయు మేను నడంక నింక నొం
డేవియుఁ గావు తీవ్రబహుశేంధనదీప్తకృశాసుకీలలకొ
ద్రోవుడు వీని నంచుఁ గడుదుష్టమనస్కులఁ బంచెఁ బల్వరన్. 50
- వ. పనుచుటయు వా రవారితరభపంబున భూరితరదారుసంచయం బొనరించియనలంబు
దరికొల్పుటయు ననిలుం డసుతపతిపనుపుననయ్యగ్నిఁ బ్రజ్వరిల్లంజేసెనప్పాపనిం
బాపాత్తు లాదీపితదహనంబునం ద్రోచినం బడి ప్రహ్లాదుండు మేచురజ్వలనజ్వా
లాకలాపదందహ్యమానుండగుచు నుండియునఖండజలధరధారాని చ్యమానాంగుండు
గావున వేడిమిం గందక మందస్థితాననుం డై దానవేశ్వరున కిట్లనియె. 51
- ఉ. శౌరిపదాంబుజస్త్వత్పిరసంబునఁ దేలెడు నామరంబు తం
డ్రీ రుచియింప దన్యముఁ గడిందిగ నీ వొనరించినట్టియి
ద్దారుణవహ్నియుకొ వినుము తామరసాకర మయ్యె నాకుఁ బ్ర
స్ఫారితవీచు లీశిఖలు చల్లనితుప్పర విసుస్థలింగముల్. 52
- వ. అనియె నప్పు డగ్భతరోషమాత్సర్యవిహ్వలుం డగుచున్నయాహిరణ్యకశిపుంగదని
భార్గవనందనులు కొందఱుతదీయపురోహితులు గావునహితంబుఁ జెప్పవలయువారై
సానువచనంబుల నతని కిట్లనిరి. 53
- చ. మునుమునఁ బుట్ట నీ కకట ముద్దులపట్టి గదయ్య వీఁడు మె
త్తనియొడలింత యొచ్చునె కృతంబుల సైఁచునె మాను మింతతోఁ
గినుకలు నీవు గట్టలుక కీ డొనరింపఁగఁ బొందఁజాలువా
రనిమిషసిద్ధయక్షుఖచరాదులు గాక తనూజుఁడే నృపా!. 54
- క. బాలత్వ మెల్ల కీళ్లకు, నాలయ మట్లగుట వినియు నజ్ఞానము గ
వైపు లొచ్చునడఁగఁ గోపం, బేలా నీ యంతవారి కిప్పడుచుపయిన్. 55
- గీ. అనిధిరింపుము మాపంత చుధిస యేము, వదల కీబాలు శిక్షించువార మింక
నొయ్య నొయ్యనఁ దెలివికి నోజపటిచి, వెట్టి దేర్తుము మాటలు వేయునే. 56

క. ఈతనికి విష్ణుదేవగల, ప్రీతి విడువఁ బెలుపు పెంత పెద్ద యధికరో
సాతురుఁ డై యితఁ డతనివి, ఘాతంపను గడఁగు బుద్ధి గఱపెద మోలిన్. 57

ఉ. మాచనంబుల నివినక మాధవుపైఁ గలపక్షపాతమున్
బ్రోవఁగఁ ద్రోవ కిట్ల యయి పోయిన నీ వటుచూచిమెచ్చఁ గ్రో
ధావలి యైనకృత్యఁ గడు నబ్బతభంగి సృజించి పంతు మీ
కావలమంతతోడగనుఁ గట్టపుఁబాట్లకు దైత్యపుంగవా. 58

వ. అనిన నట్ల చేయుం డనుదైత్యపతిపనుపున నతనిబంట్లు మంటలోనున్న పిన్నాతనివెడ
లందిగిచి భార్గవాత్మజుల కొప్పించిన వారునుం గొనిపోయి తమయింటంబెట్టుకొని
బాలరం గొందఱు సంగడంబు గూర్చి చదివించుచు బుద్ధులు సెస్సవయిం బెలుపుచు
బుజ్జగించుచుం దట్టించుచు ననేక ప్రకారంబుల శిక్షించుచుండ నక్షోభ్యస్వభావుం
డగునప్పణ్యభావుం డొక్కొక్క తటి నెడగొని తనతోడం జరుపుదానవదైత్యకు
మారుల కిట్లని యుపదేశించు. 59

క. వినరయ్య యేను జెప్పెద, ననుపమతత్వార్థ మైన యాత్మహితంబున్
మనమున మాకొక్కోయి, ట్లని చెప్పెడు నిప్పు డీతఁ డని చూడకుఁడి. 60

ఆ. పుట్టుఁ బెరుఁగుఁ బ్రాయములఁజాలఁజెన్నొందు, ముదిమిచేతఁజిక్కుఁబిదపఁజచ్చుఁ
బురుషుఁ దట్టిదెసలఁ బొందు టదృష్టఁబ, యిందు లేదు గాదె సందియంబు. 61

క. చచ్చినజీవుఁడు గ్రమ్మఱ, వచ్చున్ బుట్టువున కను టపాయము గా దీ
యచ్చుమునులు శ్రుతిజలములఁ, ద్రచ్చికనిన తెలివి గాన తప్పన దదియున్. 62

ఆ. కారణంబు లేక గలుగదు జన్తంబు, కారణం బపూర్వకర్తృఫలము
కాన యుక్తియుక్త మైనది యిదియుఁ బ్ర, త్యక్ష మెట్ల యట్ల యనఘులార. 63

క. తలపోయఁ దల్లికడుపున, నొలసి చనరు గొంతకాల మునికియు లోకం
బుల కెల్ల దృష్ట ముత్తటిఁ, గలుగు నిరోధంబు శాంతిఁ గైకొన బొసఁగున్. 64

వ. అది యెట్టిదనిన. 65

గీ. ఆఁకలియు నీరువట్టు నర్చ్యు వెరవుల, నడఁచు దాఁక సౌఖ్యముఁ జాతుర్బుద్ధు
లెపుడు నాఱనిచిచ్చుతో నిడుమఁబడుట, గరము దుగిఖంబు గాక సుఖంబెచెప్పఁడ.

క. పెల్లగునాఁకట నన్నము, చల్లనినీ రగ్నివెన్న సౌఖ్యదములు నాఁ
జెల్లునవి కాకయుండిన, నెల్లపగిది నివియ దుగిఖహేతువులు దగన్. 67

క. మదురువుగొని యొడ లెఱుఁగక, మదాకులమనస్కుఁ డయిన మానవునకు నిం
పొదవియుఁ బిడికిళ్లం గొని, చదియఁ బొడుచునేని యదియు సౌఖ్యం బగునే. 68

క. కావునఁ గేవలసుఖదం, బేవస్తువు లేమ వినరె యిదె సంస్కృతి నై
యేకైధి సుఖదము దుఃఖద, మై వెన దుఃఖమును సుఖద మై తిరుగఁబడున్. 69

- చ మృగమదచందనాద్యశుపమేయసుఖోచితసారవస్తువుల్
దగఁ గభవాతపైత్యకలితం బగుకీడులప్రోక రైసెన యా
యగుణశరీరముం గదిసినంతన దుష్టతఁ బొందు మేలుఁ గీ
దుగ నొనరించు నీముఱికిడొక్క మనంబున నమ్మఁ బాడియే. 70
- క ఎంత ప్రియవస్తువులపై, నంతఃకరణంబు గలుగు నది మీఁదట న
త్యంతం బగుసంతాపం, బంతయుఁ గూర్మఁగ నిమిత్తమగుఁ బురుషునకున్, 71
- ఆ. ఆలు బిడ్డ లిండ్లు నర్థంబుఁ జెలులును, బ్రోవు గూడఁ బెట్టి పొదలుతుమతి
యవియ పిదపఁ జెడఁగ నన్నింటిఁ దగిలిన, మనసు నుడువలేక మడిసిపోవు. 72
- ఉ. ఏవున నెమ్మియుం బొదలు నీభవవారిధి నిస్తరింపఁగాఁ
దేవరయంగ వేటొకటి దెల్లము చెప్పఁగ లేడు చెప్పెదన్
నాపలు కాత్త నిక్కముగ నమ్ముఁడు విష్ణు ననంతు నాద్యు
క్తీపతిఁ గొల్వఁ డవిభుఁడు చేకొని కాచు నిజైకచిత్తులన్. 73
- క చెడిపోకుఁడు సంసారముఁ, గడతేర్పుఁడు శౌరిచరణకమలము నెడఁదన్
ఇడికొనుఁ దూరక కాలము, కడసనుఁడి వివేకవీధిఁ గడఁగుఁడు నడవన్. 74
- సీ బాలుఁడ నేనిపు బాలోచితక్రీడ లనుభవించెద మతి యశావనమున
నెఱవాది నై ధర్మ మెఱిఁగి చేసెదఁ గాక యని పోవు నటపోయి యశావనమున
నుఖములచవిచొక్కుఁ జొక్కి యున్నదిగదా మదిమి ధర్మము నెల్లనొదనఁజేయ
నని చనుఁ జని వృద్ధుఁ డై యశావనమునంద జెన్నొంద ధర్మంబు చేయనైతి
- గీ. సేమిసేయుదుఁ గాలుచే యించుకయును, ఐశము గాదు చిత్తంబు తామసము గప్పె
ననుదు నట తాను బొలియు నట్లాత్త హితము, సేయనబ్బదెప్పుడుమూఢచేతనునకు.
- ఉ. కావున శైశవంబునన కష్టతరం బగుమోహ మింతయున్
బోవఁగ ద్రోచి విష్ణుమయపుణ్యసమానతత త్వచింతికున్
దేవలయున్ మనంబు సుగతిప్రద మివ్వెర విట్లు సేయుఁడా
భావన నన్య ముల్లమునఁ బట్టఁగ నీకుఁడు భక్తియుక్తు లై. 76
- చ అలజడి లేదు చిత్తమున కంగములందుఁ బ్రయత్న మేమియున్
నలవదు నిర్మలత్వము నవారితబోధము లోనుగా శుభం
బులు సమకూరఁ జేయలఁతి పుణ్యపదంబు ముకుందసంస్మృతిన్
గలది యొకింత యేనియును గానితెఱం గటు సూతుఁడా పుదిన్. 77
- ప మఱియు నొక్కటి చెప్పెద.
- చ జలగుహలోచనుం డకయ సర్వశరీరములందు నాత్మయై
యెలసినవాఁడు గావునఁ దదూర్జితభక్తి రమించువారి క

గ్గలముగ సర్వభూతదయ గాదిలి గావలయున్ జుడి విని
శ్చలసమబుద్ధి యిట్లొదవ సర్వవిపద్దశనంబు చా నగున్.

79

గీ. అరయఁ దాపత్రయీహితం బఖిలజగము, నిట్లుపుట్టినఁ గొదవల నెరియుచున్న
జీవులకు నొక్కకీడును సేయఁదగునె, చనదె దునిఖిలశరదెసఁ గనికరంబు.

80

చ. తన కరమంగ వేటొకటి తక్కువజంతువు గల్గె నేనిఁ ద
త్తనువున కెగు సేయమి గదా తగు నన్యశరీర మెక్కు డై
యనయము దానహీనుఁ డగునట్టిద యైనను మేలె వైర మే
యనువున భూతమైత్రియ యపాయము లేనియుపాయ మాత్మకున్.

81

క. వైరంబున భూతంబులఁ, గారించుదురాత్తు మాటు గావించుఁ గడున్
వైరంబున భూతంబులు, ధీరుల కిది తెలియుఁ గుమతి తెలియం డెపుడున్.

82

గీ. మనమునను దుస్స్వభావసంజనిత యైన, భేదబుద్ధి దొఱంగి యఖిన్నుఁ డైన
విష్ణు నఖిలభావములందు వెదకి కాంచి, యనఘులార పొందుద మనయముసుఖంబు.

సీ. అనలునిచేఁ గాల దర్కునిచేఁ గ్రాగద మృతాంశుచేత శైత్యమునఁ బడదు
పవనుచే నివురదు పర్జన్యవరుణుఁడచే వృద్ధి పొందదు సిద్ధయత్తు
గరుడోరగామరగంధర్వకిన్నరవరప్రగాడులచేత నాశస్పృధు
లొందదు గుల్మమహోదరాదికరోగతతిచేత సుడియగు దంభలోభ

గీ. మత్సరాదుల నలయదు మహిమమహిత, మేషదంబు మహాయోగిహృదయగమ్య
మట్టియానందతత్త్వంబు ననుభవించు, హరిసమర్పితమానసుం డగుబుధుండు

84

ప. అని యనేకప్రకారంబుల వివరింపుచుండ విని తమమనంబులం దలంచి చైత్యబా
లురు దైత్యుపాలికిం జని యవిధం బంతయఁ జెప్పిన నలిగి యతండు.

85

ఆ తాను చెడుట గాక తక్కినవారిని, జెలుపఁ జూచె నొర గొఱకుఁ బడుచు
వీని నెట్లయైన విసునక పొలియింప, నలయు నేమి వెరవు గెదొ యింక.

86

ప. అని తలంచి వంటలవారిం బిలిచి దుర్భారదర్శనండును దురాత్తుండును నగుప్రహ్లాదుం
డు మత్పుత్రుం డని యనుమానింపక మీరు రహస్యయత్నంబున వీనికి భక్ష్యభో
జ్యాదులయందు హాలాహాలాభిధానం బగుచుహవిషంబుఁ బ్రయోగింపుఁ డని పనిచి
నం జని వారును బ్రభుశాసనంబుఁ జేసిన

87

చ. అమృతు ననంత నచ్యుతుని నాత్మఁ దిరంబుగ నున్చి నిత్యబో
ధమునఁ గరంగు నప్పతమధార్తికుఁ డింపుగ నారగించున
య్యమితహాలాహాలాదృఢతవిషానలసంచయదక్షణంబునం
దమృతముకంటెఁ బ్రీతికర మయ్యెఁ దదంతరబాహ్యచేష్టలన్.

88

క. విషమచరితుండు బాలుఁడు, విషాహరణమునను జాల వెలుఁ గొందె మహా
విషనిధిజనితవిశృంఖల, విషానలము మ్రింగి పొంగువిషమాక్షుక్రియన్.

89

వ. ఇట్లు విషాన్నంబుఁ బ్రయోగించి నిర్వికారుం డైయున్న యక్కుమారునిం జూచి
నూపకారులు లోకాపకారియగుదివిజువై రిపాలికిం బోయి తమచేసినపనియు వచ్చుగు
టయుండెప్పినయప్పుడమ్మాటకుండు పురోహితులం బిలిపించి మీరు మునుపుప్రతిజ్ఞ
చేసిన వారు కారె? ఈప్రహ్లాదుం డనుదురాత్తుం బారిగొనుకృత్యనుత్పాదించునది
యనిననియ్యకొని పోయివారుప్రహ్లాదునకుం దొలుతనామపూర్వకంబుగానిట్లనిరి.

ఉ. అన్న! త్రిలోకపూజ్యఁ డగునంబుజగర్భనియన్వయంబునం
దున్నతిఁ బుట్టి తా కొలఁదియో యిట యెక్కుడు చూడు తండ్రి పెం
పెన్నితెఱంగులం జలము నేటికిఁ బెద్దలపంపుఁ జేయుమా
నిన్ను నుతించు లోకములు నీకు నపాయము లేక యుండెనన్. 91

క. హరి గోవిందుఁ డనంతుఁడు, పురుషోత్తముఁ డనుచు నేల పొగడెడు చెవుమా
యరుల నుతించిన సైఁతురె, నరపతు లిది మానవే జనస్తుత! యింకన్. 92

గీ. ఇట్టితండ్రికడుపునను బుట్టి నీకు, నొరులఁ జేరి నేల యితనియుల్లమునకు
వచ్చుతెఱంగున మెలఁగెడువాఁడ వైన, నితనిరాజ్యంబు నీదకా కెవ్వరి దగు. 93

క. గురుఁ డనఁగఁ దండ్రికంటెను, నరసి యొకనిఁ జదివి చెప్పుమా శ్రుతిధర్మం
బురులకొ ద్రోవఁగ నగు విన, గురుశాసన ముజ్జగించి కుటిలపుఁదెలివిన్. 94

క. దేవుండు వానుదేవుఁడు, నేవోత్తముఁ డంచు నేల దేకువ నెడితో
దేవుఁడు గీవుఁడు దక్కెన, దేవతలును నెంతవారు దితిసూనునకున్. 95

వ. ఇంతకు మిక్కిలి చెప్పనేర మిటమీఁద నీన యెఱుంగుదు ననినఁ బ్రహ్లాదుం డిప్పు
హీనురుల కి ట్లనియె. 96

సీ. మీరు చెప్పినయట్ల మేదిసీనురకులంబునఁ బుట్టెఁ దండ్రిసంపున ఘనంబు
జనకుఁ డెక్కుడు గురుజనముల కెల్లను నతినిశానము నేయంగవలయు
నీతగ వింతయు నెఱుంగనివాఁడఁ గా నదియు నట్లుండె మీ రరయ మాకు
నాచార్యులరు మిమ్ము నతకరించుట కోస మైనను నొకమాట యాడవలసె
గీ. వాసుదేవగంస్తుతి నేయఁ వలవ దనిన, కుత్సితోక్తి మీకిట్లు వాక్రవ్వఁ దగునె
చదువరే యెఱుంగరే మీరు చదివి యెఱిఁగి, వినినయాధ్యులనడవడి వినరెతలఁగి.

వ. ఇట్టిమాటలు మీకే యొప్పునని చిఱునవ్వునవ్వి యశ్శాసనం దావృద్ధులంగనుఁగొని
వెండియు. 98

క. కినగినబడి యించుక మీ, తనయునివిన్నపము వినఁగఁ దగ దని బాల్యం
బునఁ గదిరినచాపలమున, మనమునఁ దోచినటు లాడుమాటలు సుండీ. 99

సీ. మనకంటెఁ బెద్దలు ఘనబోధనీయులు దక్షాదులును పసిష్ఠాదు లవల
నత్రిపులస్త్యాదు లట మఱి వ్యాసులు వెఱ్ఱులై కొలిచిరే విష్ణుదేవుఁ

- గొందఱు భర్తంబుఁ గోరి భజింపంగఁ గొందఱు అర్థము మడిఁ గోరి కొలువఁ
గొందఱు కామంబుఁ గోరి సేవింపంగఁ గొందఱు మోక్షంబుఁ గోరి తెలుప
ఆ నిందఱును సేవ్యుఁ డేవేలు పొక్కప, ద్వాత్తుఁ డజుఁ డనంతుఁ డప్రమేయుఁ
డచ్యుతుఁడు పురాణుఁ డనునొక్కరుఁడు గాక, వెండి దైవమనఁగ నొండుగలఁడె.
క జ్ఞానము సిరు లున్నతి సం, తానం బైశ్వర్య మధికధనము మఱియు నే
మేనియు వలసిన బెటవెత, వైనఁ గలదె హరిపదాంబుజార్చనదక్కన్. 101
- ఉ. మాటలు వేయునేమిటికి మాధవుఁ డొక్కఁడ దైవమేను ము
మ్మటికిఁ జాటితిన్ గుటిలమత్సరభావము లుజ్జగించి య
మ్మేటిభజింపుఁ డీతెరువు మేలుగఁ గైకొనుఁ డాత్మలోన మో
మోట యొకింతలేదు హరినొల్లమి యొప్పుదు చెప్పితిం జుఁడీ. 102
- గీ. హరియొకండ జగత్కర్త యఖిలభర్త, విశ్వసంహర్త భోక్త వివేకయోక్త
తలఁపుబలుపునుగొలుపును దెలుపునతని, దెసన కావింపనగు నొండుదిక్కు వోక.
వ అని చెప్పి ప్రహ్లాదుండు. 104
- క. ఇది యగునొ కాదొ చెప్పుఁడా, తుదిఁ బడుచులమాట లంత దూన్పంగలదే
మది నైఁపవలదు మిక్కిలి, చదివినయెఱుకలకు సరియె చదువనియెఱుకల్. 105
- వ అనినఁ గోపించి భార్గవాత్మజు లతని కిట్లనిరి. 106
- ఉ. పట్టికరంబు కిన్క పటుపావకకీలలఁ ద్రోచి యెంతయుం
గట్టిఁడి తండ్రి నిన్ను నిటుగాల్పఁగ నడ్డము సొచ్చి వానితోఁ
బెట్టిద మాడ నిన్వెడలఁ బెట్టినచుట్టలతోడిసాగతం
బిట్టిదయయ్యె నొద ఖిలుఁ డేమియెఱుంగు మహోపకారముల్. 107
- క. ఇంక నిటమీఁద మాతో, వంకలపదురులును నాడువాఁడెవ యగుమీ
జంకెఱుపనిలే దిదె నిను, గొంకర నోనడుచుకృత్యఁ గొల్పెదము వెసన్. 108
- క. రక్షించువారిపలుకు ల, పేక్షించినవానిపక్ష మేటికి నిన్నున్
భక్షించుకృత్య సేప, ద్వాత్తుఁడు రక్షించుఁగాక యప్పుడ కడఁకన్. 109
- వ. అనిన నమ్మహానుభావుండు. 110
- గీ ఒకఁడువధియించువాఁడగునొకఁడపద్యుఁ, డొకఁడురక్షించువాఁడగునొకఁడురత్నయ్యఁ
డనఁగ నిది యంతయునుభ్రాంతియాత్మ యాపు, లిన్ని తెఱఁగులవాఁడు సర్వశ్వరుండు.
వ. అని యిట్లుపలికినవినియధిక రోషదండహ్యమానమానసు లగునసురపతిపురోహితులు
సులక్షణంబయజ్ఞముఖంబుఁజేసి వ్రేల్చికృత్య మత్పాదించి ప్రహ్లాదుపయిం బనిచిన.
ఉ అఁకయొకింతలేక వివృతాస్యరటత్ సుఖటనహ్నికీలముల్
దాఁక దిగంతముల్ గమియ నొడలుదీటుచు వాఁడికిన్కఁ బే

- రాకలిసీజగత్త్రయము నాహుతిచేయుఁ దలంచెనోయనన్
 వీరకఁగడంగి కృత్య యొక ప్రేరకనిశూలముఁ గేలఁ దాల్చుచున్. 113
- చ. కడఁగి కుమారుపేరురము గబ్బున నుబ్బును దొంగలింపఁగాఁ
 బొడిచె నభేద్య మాద్య మనఁ బూహముమోహము విష్ణుతత్వముం
 డెడుచెన నమ్మహాపురుషుడెందము గావున నం దొకింతయున్
 దొడంగు నొప్పిగంటియును వోపదు తోలును స్రగ్గదేమియున్. 114
- చ. ఘనశలిశోల్ల సత్కరిన గాఢశరీరుఁ గుమారుఁ జెంది యా
 బినుఁగుపిశాచికైదు వొకబెండునుబోలె నిమేషమాత్రలోఁ
 గునిసి తొలంగి నేలఁబడి తుత్తుమునై పెను భృంగి బ్రుంగె బ్రుం
 గినఁ గని భీతిమై మఱలెఁ గృత్య యకృత్యనికృంతగర్వయై. 115
- క. నిక్తము హరివాసులకును, మొక్తలమునఁ గీడుచేయ మొనసినయేనిన్
 సుక్తదె వాసపుఁబట్టిన, చొక్తపుఁబలుకైనఁ బెద్దశూలం బైనన్. 116
- చ. అని యివ్విధంబున మరలి యాకృత్యదైత్యపతి పురోహితుఁ న పొదవి ఘోరానల
 జ్వాలారూపంబునం దాపం బొనరించి ప్రాణంబులు పెఱుకదొడంగిన నమ్మహీసురు
 లాక్రోశింప ననుకంపానుకంపమానసుం డగుచు నమ్మహానుభావుం డసమానధ్యానము
 కుళితలోచనుండై. 117
- గీ. కృష్ణకృష్ణ యనంత యే కీడులేదు, వీరిదెస వెఱ్ఱులై వీరు తారు తమకుఁ
 దీర్పరానియీ పెనుచిచ్చుఁ దెచ్చుకొనిరి, కరుణ నీవిప్రవర్యులఁ గాననలయు. 118
- చ. అని యాత్మస్థితుఁ డైనపరిమేశ్వరుఁ బ్రార్థించి. 119
- చ. సకలజగన్నియామకుఁడు సర్వచరాచరకర్త విశ్వవ
 ర్తకుఁ డఖిలేశ్వరుండు నవతామరసాత్ముఁ డనంతుఁ డాద్యుఁ డీ
 ప్రకటితభూతజాతమునఁ బ్రబ్ధి యొకండ వెలుంగుచున్నియే
 నొకటన మోసపోక కని యుండుదు నొం డెఱుఁగం దలంపునన్. 120
- సీ. క్రొవ్వాఁడియలఁగులఁ గొని తూరఁబొడుచువో ఘనవిషదంష్ట్రులఁ గఱచువోటఁ
 దోరంపుఁగొన్తులఁ గోరిచెండాడువోఁ గడిఁదిచ్చునఁ ద్రోచి కాల్చువోట
 నక్కజం బైనవిషాన్నంబు వెట్టువోఁ బటుకృత్య జముదూతఁ బనుచువోట
 నట్టిక్రూరమునకు నట్టిఘోరమునకు నట్టియుక్తి ఐమున కట్టితెగువ
- ఆ. కట్టిబెట్టిదమున కట్టిశంకలమది, నే ననూయనేయ నింత నింక
 నీనిజంబువలన నీవిప్రులడిచొర, ఐహ్నిఁ బడక బ్రతుకువారుగాత. 121
- చ. అనిపలికి నిరంతరనిజకారుణ్యసుధాసారసేకంబున నమ్మహాద్విజుల నుజ్జ్వలితులఁజేసిన
 వారును నిరామయదేహులును విగతసమ్మోహులును నై యమ్మహానుభావుఁ జేరం జను

- దేంచి వేవవేలు దీవన లిచ్చి చని హిరణ్యకశిపునకుఁ దద్యృతైంతం బంతయు
నెఱింగించిన వెఱగుపడి కొడుకు రావించి యతం దతని కిట్లనియె. 122
- క. మంత్రబలమొ మాయయొ యీతంత్రము సహజంబొ నీకుఁ దనయా ! విననీ
జంత్రమునకు విస్తయపర, తంత్రంబైనది మనంబు తథ్యము చెపుమా. 123
- క. అని యడిగినఁ బ్రహ్లాదుఁడు, జనకుని చరణద్వయంబు సంప్రీతిమెయిన్
దనశిరము సోఁక నెఱఁగి స, వినయంబుగ నిట్టు లనియె విహితాంజలి యై. 124
- గీ. అయ్య ! యిదిమంత్రబలముగా దరయ మాయ, గాగు నాదగునై జంబుగాదువినవె
యెవ్వరికి నైనఁ జొప్పడు నిట్టిపేర్చి, యుల్లమున విష్ణుఁ దిరముగా నునిచి రేని. 125
- వ. విష్ణుపరాయణత్వం బెట్టిదనిన. 126
- క. ఒరులకుఁ గీడు తలంపమి, హరిభక్తికి రూప మొదల నాత్మ సమమకాఁ
బరికించువారి నాపద, బొరయునె కారణము లేక పొందునె భయముల్. 127
- గీ. మనసుఁ బలుకును జేతయు ననఁగ నిట్టి. మూఁడుదెఱఁగులసాపంబు ముదిరెనేని
నదియ సంసారవారిధి నదిమియుండు, మనుజుఁడెన్నఁడుఁ దలయొత్తికొనఁగలేడు.
- ఉ. ఇంతయుఁ జూచి నిక్కముగ నేను నచింత్యు ననంత నచ్యుతుం
జింతన సేయుదున్ సకలజీవులయందును గాంతు నవ్విభున్
భ్రాంతి యొకింత లేదు మదిఁ బండినభక్తియు నొండు దిక్కు వో
దెంతటిపేర్చి యైన నగు నిట్టితెఱంగున దైత్యపుంగవా!. 129
- గీ. అనినఁ బులిఁగోల ప్రేసినయట్లు రేఁగి, కాఁగి హుమ్మని యసురయంగంబు వడఁకఁ
బేర్చు కినుకఁ గింకరకోటిఁ బిల్చిపిల్చి, నెలుఁగు నింగిఁ బొంగారంగ నిట్టు లనియె.
- చ. ఇది శతయోజనోన్నతము హేమగిరిప్రతిమంబు హర్ష్య మీ
తుది నిలువెక్కి వీని దిగఁ ద్రోవుఁడు క్రిందట నున్నచట్టుపైఁ
జదియఁగఁ గూలి మేనఁ గలచర్తము నెమ్ములు కండలున్ వెనన్
జిదురుపల్లె చనం బొలియుఁ జింతయు వంతయు మాను నంతలోన్. 131
- వ. అనినం గ్రందుకొన నమ్ముకుందదానుం బ్రాసాదశిఖరంబునకుం గొనిపోయి పట్టి
దిగఁద్రోచిన. 132
- చ. కుడువఁగ నొల్ల కెంతయును గ్రొవ్వునఁ గూలఁగఁ ద్రోచుఁడున్ దిగం
బడియెడుదానవప్రభునిపాలిటిభాగ్యమువోలె మేడమీఁ
దెడలెడుబాలు విష్ణుమయహృత్కు ధరించె ధరిత్రిదూదిప్రో
విడె మునుమున్న యాతనికి నింపుగఁ జేసిన నెజ్జయో యనన్. 133
- మ. కని దై త్యేంద్రుఁడు గాఢమోహబలవద్భ్రాహంబు పెన్వారతఁ జి
క్కినచేతోగతిఁ ద్రిప్పలేక మఱియున్ గిన్నెక్కఁగా శంబరుం

- ఉనుడేరుంగలదానవుఁ బిలిచి మాయల్ పెక్కు గావించుఁ జి
క్కొనరింపంగలవిద్య నీపాలుపు నేఁ డుల్లాసముం జూపుమా. 134
- చ. కఱతఱ పెద్ద వీని కిటుకాఱియఁ బెట్టెడుమానకేమిటన్
నెఱఁకులు మీటుచుండుఁ దననీచపుమాటలు వీనిఁబట్టి క్ర
చ్చఱఁ బరిమార్పఁజేసినయుపాయము లన్నియు గొడ్డువోయె నీ
పుఱక సధింపఁగావలయు నుగ్రపుమాయల నిర్దురాత్తునిన్. 135
- ప. అనినఁ బొంగి యఖర్వగర్వాడెంబరుం డగుచు శంబరుం డతని కిట్లనియె. 136
- గీ. కలవు నూలులు వేలులక్షలును గోటు, లప్రమేయలు ఘనమాయ లధిప నాకు
వానిఁ దగులకపోరాదు వనజభవున, కైన నభవునకైనను నన్య లెంత. 137
- ప. అనినదుర్బుద్ధి యగునన్యసంబంధుండు బంధమత్సరుండై కడంగిన. 138
- క. కులశైలంబులు ఐహికెను, గలఁగెఁ బయోధులు పయోజగర్భుఁడు సురలున్
దలఁకిరి మునులమనంబులు, గళనళ మయ్యెన్ దదీయగర్వోద్ధతికిన్. 139
- ప. అంత. 140
- ఉ. మాయలు డాయనీక యసమానత నత్యుపమానమై ముని
ధ్యేయతభక్తితత్పరవిధేయ మనందగువిష్ణుతత్వమున్
బాయనిమాడ్కి స్వసమభావనఁ గ్రాలెడుబాలు బాలిశుం
జేయ నతండు సూపెఁ దన చెన్నఁటిమాయలదొంతు లన్నియున్. 141
- గీ. వీఁడు మాయలఁ దను నేచువాఁడు డాయ, వీఁడు నాకు నెగ్గొనరించువాఁడుకుమతి
యనఁ గళంబరునంగును నమ్మహాత్ముఁ, డప్పుడనసూయుండై యుండెనల్లనగుచు. 142
- ప. అట్టిసమయంబున భక్తప్రసాదేనుండును బరాపరేశ్వరుండును నగుపరమపురుషుం
డప్పుణ్యపురుషునకుఁ బరివక్షణార్థంబుగా సకలదురితాపకర్మనం బగుసుదర్శ
నంబు నాజ్ఞాపించిన. 143
- ఉ. ఘోరయుగాంతకాలకృతకోపఖరాంశుకతోరదారుణా
కారముతోడఁ జక్ర మతిఖండితచండసమిద్ధమండల
స్ఫారిత నేగుదేవ సురశత్రుఁ డొనర్చినమాయవోయి నీ
హారమపోలె మాయమయి యచ్చట నచ్చటఁ గ్రఁగె వ్రేల్చిడిన్. 144
- ప. తదనంతరంబ యమ్మహాస్త్రంబంతర్హితం బయ్యె నట్లు శంబరనిర్హితమాయాసహస్తం
బులు సమసిన తమిస్త్రంబులం బాసినసహస్రకరుండునుంబోలె వెలుంగుబాణ నా
లోకించి వెండియె. 145
- క. తన్నుఁ బొలియింపఁబుట్టిన, చెన్నఁటిచల మపుడు వెట్టిచేయు నలుకతో
నన్నీచుఁ డచటఁ జేరువ, నున్నపవనుఁ జూచి పలికె నుగ్రాకృతియై. 146

- ఉ. ఓయి సమీర! యీ ఖలు దురుక్తిధురంధరు శత్రుపక్షసం
ధాయకు మాయలాని సముదగ్రజవంబునఁ దాకి వీనిను
ష్కాయముఁ జొచ్చి ధాతువులఁ గ్రాచి వెనుపట్టుకట్టఁగాఁ
జేయుము నీదుశోషణవిశేషణనైపుణికిల్లి యేర్పడన్. 147
- వ. అని పనిచినం బనిపూని సంశోషణాభిధానుండగునప్పవమానుం డాదైత్యరాజసూను
శరీరంబుఁ బ్రవేశించి నిజవ్యాచారవికారంబులు గావింపందొడంగిన. 148
- ఉ. హానియు వృద్ధియున్ బొరయు కస్తసమస్తవికారుఁ డైనల
క్షీనిధి మేదినీధరునిఁ జిత్తమునందు ధరించియున్న మే
ధానిధి యయ్యశోనిధి కృతస్థితచారుముఖారవిందుఁ డై
తా నొకయీనులేక ప్రమదంబున నుండె నకంపితస్థితిన్. 149
- ఉ. అంతఁ దదీయహృద్గతుఁ డనంతుఁ డనింతదయాంతరంగుఁ డ
త్యంతవిభూతి నప్పవనమంతయుఁ గ్రోలినఁ గృత్తిములమై
యంతటఁ బేరడంగె నది యాత్మఁ బ్రమోదము పొందె లోక మే
కాంతవివేకులన్ వికృతులందునె యెంచును నెవ్విధంబునన్. 150
- వ. అనురేశ్వరుండును నసమానలజ్జాకందళితాంతరంగుఁ డగుచు నభ్యంతరంబునకుంజని
యె నంత ప్రహ్లాదుండునుం గురుగృహంబునకుం జని పూర్వప్రకారంబునం జడుపు
చుండెనాచార్యుం డతనికిం గ్రమంబున భార్గవప్రణీతం బైననీతితంత్రంబు నకలం
బును నపగతంబుఁ గావించి యతనిశాస్త్రపారీణత్వంబు దృఢంబుగా నెఱింగి
యొక్క నాఁడు హిరణ్యకశిపువారికిం జని యిట్లనియె. 151
- చ. పవలును రేలు దుగిఖపడి బాలుని నొయ్యన బుజ్జగించి దా
నవకులనాధ! యేను జతనంబునఁ జెప్పితి రాజనీతిన్
భవపరిబోధకారి యగుభార్గవనూక్తమహర్థితంత్రమం
త్రవికలబుద్ధి నీకొడుకు దాఁచుదముట్టె నుదాత్తవిద్యలన్. 152
- వ. అనిన సంతసిల్లి తండ్రి కొడుకు నాప్రాద్దుగావించి చేరువనుచుకొని యన్నా! నిన్ను
మీయొజ్జ నయకళాపారంగతులగా నుదాహరించినదిమాకుం బెల్లంబుగా నెఱుంగవల
యు, గాజులకు మిత్రులమిత్రులు నుదాసీనులను మూఁడుదెఱంగులవారలు గలరు, వా
తలయందు భూపతి యెట్టియెడలఁ బ్రవర్తిల్లు, నభ్యంతరులు బాహ్యులునగునమా
త్యులయెడ నెవ్విధంబులవాఁడుగాఁడగు, హరసంచారంబును బాఠజానపదజనాను
లాపనంబు నేలాగునంజెల్లించు, విశ్వాసులనవిశ్వాసుల నెల్లంగినఁగొను, గార్యం
బు నకార్యంబు నే వెరవున నిట్లయిందు, బుద్ధంబు లేమియును సవరించు, నరణ్యశోధ
నులగుదక్షిణరాత్రుల నేమాడ్కి నియమించు, గలవల నేగింగభంగించునిమియు

మఱియు వలయువిషయంబుల వివరించిచెప్పినయనఁబ్రహ్మానుండాదై తేయప్రభు
పునకు నభివందనంబుఁజేసిచేతులు మొగిడ్చివినయవినమితమ స్తుండగుచునిట్లనియె.

చ. ఒకటఁ గొఱంతలేడు గురునొద్ద నృపాలనయోపచారముల్
సకలము నభ్యసించితి నిజం బదిమంచివిగావు దేవ యే
నొకగతి విన్నవింతుఁ బుయిలోడక యిప్పుడు దాని నీ వొకిం
చుకపడి చిత్తగింపు మనసూయుఁడవై మదిఁ గింక వాయఁగన్. 154

ఉ. సామము తొల్ల దాన ముపజాపము దండము వెండియేలుతో
లేమఱునీయుపాయములు విద్విషుఁ డాదిగమువ్వురందు నె
ట్లేమెయి నెట్లుపొందుపడు నెవ్వనియందది యట్లొనర్పఁగా
సేమముగల్గు రాజునకు సిద్ధపదం బెది నీతిపద్ధతిన్. 155

చ. విను మిదియెల్ల నామదివివేకముచొప్పునఁ జెప్ప నప్రయో
జనములు తండ్రి మిత్రుఁ డన శత్రుఁ డనంగ సముం డనంగ నీఁ
డనియెఱుఁగం ద్రికాలములయందును సాధ్యము తొల్లఁ గల్గ సా
ధనమటతొఁచుఁగాత వితథంబుగ సాధన మూర కేటికిన్. 156

క. మేనుల కెల్లను జీవుఁడు, తానే గోవిందుఁ డొకఁడు తండ్రి! యున్నాఁ
డా నిక్కము తనకబ్బెను, గానుపురిపుమిత్రమధ్యగణనకుఁ బొలమై. 157

చ. నిఖిలజగన్తయందు హరి నీకును నాత్తుఁడ యెంచి చూడఁగా
నఖిలశరీరధారులకు నాత్తుఁడు దీని నిజం బెఱుంగు చి
త్సుఖభరితుండు మాయలకుఁ జొప్పడఁ డప్పని గాన ముక్తి కు
న్తుఖిత వహింపఁగావలయు మోహముఁ బాముఁగఁ ద్రోచి భక్తిమైన్. 158

క. మిడుఁగు అనితలచబాలుఁడు, మిడుగురుఁబుర్వుఁ గని మేనమిడికడుజనుఁడు
బాడుగునదగుప్రోలింతయు, జడనిధిగాఁ జూచునవలజారనితెలివిన్. 159

ఏ. అట్లగుటంజేసి. 160

క. పెడవిద్య లెవ్వియును భవి, ముడుపఁగలే వాత్త బంధ ముడుపునదియ యె
క్కుడువిద్య యెట్టివిద్యలు, దొడఁగుపనియ మంచిపని విధూతకలంకా. 161

క. ఇదియంతయుఁ దగఁ గనుఁగొని, మదినిస్సారంపువిద్య మరుఁగకబంధ
చ్చిదఁజేయు నాత్మవిద్యకు, నొదవఁ గొడఁగినాఁడ నుడుగ నుద్యమ మెట్లున్.

సీ ఉద్యోగముల కెల్ల నొదవునె ఖలసిద్ధి యెవ్వఁడు దొలుమేన నెంతఁజేసె
నంతయు వానికి నబ్బునిబ్బామున శ్రీలు విద్యలు నెల్లమేలు నాత్మఁ
గోరినివాఁడును గోరి యోపినయంత నుత్సహింపనివాఁడు నొకఁడు గలఁడె
ఘోరత లేక యుదాఘోరత లేకయే తెలివయు లేకయే తెఱఁగులేక

- గీ. యూరకుండెడునీచులకొదవు గరిమ, వానివెరవున నెయ్యది వచ్చుఁ జెపుమ
యయిన నుద్యోగిగావలె నంద్రు బుధులు, భాగ్యమిట్టిదియని కానఁబడదుగాన.
- క. కావున ముక్తికి యత్నము, గావింపఁగవలయు సమత గల్గుటఁ గోరం
గావలయు నెప్పుడును స, ద్భాసంబున సమత యవ్విధం బండ్రేనిన్. 164
- క. చెప్పినమాటలె పలుమఱుఁ, జెప్పంగా వలసె నీదుచి త్తముచొరమిన్
దప్పకయ విన్నవించెద, నొప్పుగఁ గృప నవధరింపు మూర్జితచరితా!. 165
- ఉ. దైవతదైత్యమానుషకదంబములోనుగఁ గల్గుజంగమ
స్థావరభూతసంచయము సర్వము విష్ణుశరీర మిందులో
నేవిధి నేశరీరమున కించుకనొప్పియుఁ జెందకుండఁగాఁ
గేవలసత్కృపానిరతి గీల్కొనియున్నసమత్వ మాయన్. 166
- చ. విను దనుజేంద్ర యిట్టిసమన్యత్తిఁ జరించువివేకశాలికిన్
ఎనరుహలోచనుం డజుఁ డవార్యుఁ డచింత్యుఁ డనంతుఁ డద్యుతుం
డైనయఁగ మెచ్చునట్టిపరమేశ్వరు మెచ్చొనరించుతీవ్రసం
జననజరానిరాసనవిశారదసారసమగ్రసౌఖ్యముల్. 167
- మహాస్రగ్ధర. అనినం గల్పాంతవాత్యాహతవిబుధనగోగ్రాకృతిన్ హేమసింహ
సనభాగోత్తానవేగోజ్జ్వలుఁడు దశనవిస్ఫుట్టదంష్ట్రధరోష్ఠం
డును రోహిత్కింపతీప్రుండును ఘనరభసాటోపదీప్తుండు నై య
ద్దనుజుం డాపుణ్యవత్సస్థలముఁ గడునడిం దాఁచె నిశ్శృంఖలాంఘ్రిన్. 168
- ఎ. ఇవ్విధంబునం దాఁచి. 169
- ఉ. కోలుమసంగి చేచఱుచికొంచు మొగంబునఁ గన్నుఁ గోనలన్
రాలఁగ నిప్పు లీత్రీభువనంబుల నొక్కట మ్రొంగఁ జూచెనో
కాలుఁడొ యీతఁ డింతటికిఁ గాలము నిండెనొ కాక యంచు భూ
తాలి దలంక నిల్చి యసురాధిపుఁ డిట్లని వలె బంట్లతోన్. 170
- అ. ఓయి విప్రజిత్త! యోయి రాహువ! యోయి, బలుఁడ! రండు వీనిఁ బట్టిపెట్టి
చటులనాగపాశసంచయంబులఁ గట్టి, యబ్ధినదుమఁ ద్రొక్కుఁ డదటణంగ. 171
- క. ఇటుసేయకున్న నిటమీఁ, దట మనయసురాన్వయంబుఁ దక్కినజగమున్
గుటిలుఁ డగువీనిమాటలఁ, దటమటగమనంబు లూని తప్పఁగ నడుచున్. 172
- చ. మనదెసఁ గీడు లేదు పలుమాఱును జప్పిడినోరి శత్రుక్
త్తన మిటుసేయఁగాఁ చిగదు రా యని యిష్టైయిఁ జాటి చెప్పినన్
వినఁడు దురాత్తు తైనయవివేకులకున్ బ్రతికార మెష్టైయిన్
మును గలదే వెగం జదియ మోదుట చింపుట దక్క నెక్కడన్. 173

- వ. అనియాజ్ఞాపించిన నజ్ఞానదూషితులగునద్దోషకారులకు మారుఁ గ్రూరమటలఁ భుజం
గపాశబద్ధంజేసి కొనిపోయి మున్నీట వైచిన. 174
- క. ఘనభుజగశతఘణావృత, తనుఁ డై బాబుఁడు పయోధితరఁగలమీఁదన్
బెనుబాఁపసజ్జఁ బనడిం, చినవెన్నునిపాటి యగుచుఁ జెన్నెసలారన్. 175
- ఉ. అంత నిరంతరోర్తులు దిగంతము లందుచు మ్రోఁతిమం జగం
బెంతయు భ్రాంతిఁ బొందఁ దెన లెత్తి కుమారునిఁ దన సైఁస క
త్యంతరయంబునం బుడమియంతయు ముంచు ననంగఁ బొంగెఁ గ
ల్పంతమునాఁడు నిట్లు యనునట్లు సరిత్పతి భీకరాకృతిన్. 176
- వ. అట్టియదృఢతప్రకారంబుఁ గనుంగొని యనురేశ్వరుం డనుధల నందఱ రావించి
యిట్లనియె. 177
- సీ. అలుఁగులఁ బొడిపించి యహికోటిఁ గఱపించి కరులచేఁ ద్రొక్కించి కనలుటగ్నిఁ
ద్రోయించి విఁగమున చోఁగిన యన్నంబుఁ బెట్టించి కృత్య కొప్పించి సాడువు
నందుండి వెసఁ ద్రొక్కిండుగాఁ గెడయించి మ్రూరంబుమాయల కొంకులందుఁ
దవిలించి పవనుచే నివృరించి యప్పుడు నీమహాంభోధిలో నిట్లు వైచి
- అ. యెట్లుఁ జాల మైతి మీఖలు మర్దింప, దాయ యింక మనకుఁ దాన చిక్క
నూడుకొనఁగ వైవు డుర్వీధ్రములు నవి, మీఁద మెలఁగ కుండ మిడుగకుండ.
- క. చావం డొండొకవెంట నేమిట మదిన్ జర్చించి యే నెప్పుడుం
భావం బేర్పడఁ గంటి నిట్లు లొనరింపన్ గ్రొవ్వు పెంపాఱడిం
బోవం బెద్దయుఁ గాలముండినవియుం బుత్రాకృతిన్ శత్రుఁడై
తా వేళంగుల నన్ను నేఁచుఁ దగ దీదర్పాంధు పైరింపఁగన్. 179
- చ. అనవుడు దానవేశ్వరునియానతి నప్త సహస్రసంఖ్య ల
ద్దనుజులు పేర్చి యార్చుచు నుదగ్రనగంబులు దెచ్చి తెచ్చి యో
జనములు పెక్కువేలయెడసాలగఁ బ్రబ్బిన బిట్టు వైచిరా
ఘనతరమూర్తిమీఁదఁ దదఃపతిలీలకుఁ జోద్య నుంచుచున్. 180
- ఉ. వీఁపున నబ్ధి నొక్క-పృథివీధరమున్ దగఁ దాల్చె నంచు ల
క్షీపతిపేర్చి చాలఁ గడుఁ జిట్టలుగా శ్రుతు లుగ్గడించు నీ
రూపునఁ గోటిసంఖ్యలగుల్ ధరియించినవిష్ణుదాసు పెం
పేపగిది న్నుతించునొకొ యింకని వెక్కస మందె లోకముల్. 181
- ఉ. పిండలిదండుగాఁ గలఁగెఁ బెల్లుగ నంబుగు లెల్ల మేదిసీ
మండలి దిద్దిరందిరిగె మ్రగ్గె దిశాకరిసంపయంబు మా
ర్తాండుఁడు మాసె విశ్వమును దామరజాకుననీరువోలె నొం
డొండ చరించె నయ్యవఘుఁ డున్న నితొంతనిరోధింగికిన్. 182

క. అప్పుడు నెంగును జెందక, చిప్పిలుగ క్తిరసలీలఁ జిత్తము దనువున్
దొప్పఁగఁదోఁపఁగ బాలుం, దెప్పటిక్రియ నుండె జగదధీశ్వరచింతన్. 183

ఎ. ఇట్లు మహితసమాధిచిష్టం దైయున్నయ బాగవతశ్రేష్ఠుండు నిజగరిష్ఠభావనివాసుం
డై భాసిల్లువాసుడేవు న నేకప్రకారంబుల వినుతించుచుం దలంపులుం దెలుపులం
జేయు మున్నీరుచొచ్చినయేలులచందంబున గోవిందునందు డిందనానందకాంక్ష
నధిష్ఠించియుండ నొండొండ నయ్యరగరాజరజ్జువులు నజ్జరాలులఁ గరాళశైలసహ
స్రంబులరాసులు పృశ్నిపానీ వారాశింబడి మునింగిపోనం గసుగందకసుందరశరీరం
బుతో సముద్ధితుండై సముద్రతరంగతురంగమారాధుండై రయంబునం దీనంబున
కరుగుడెంచి. 184

ఆ. మనసు గొంతవెలికి గొని వచ్చి తాను ప్రహ్లాదుడని జగంబు లనఁగఁ గలుగు
నాత్మ భిన్నభావ మాపచారికదృష్టిఁ, జూచుచుండె వికృతి సోకకుండ. 185

క. అని ప్రహ్లాదచరిత్రము, మునివరుఁ డగు గాలవునకు మోదాదృఢతసం
జనకంబుగ నుగ్రశ్రవుఁ, డనుపమతేజుండు చెప్పె నని తగ మఱియున్. 186

క. తల్పితదత్నాకర సం, కల్పితభక్తజనకావ్యకల్పనచూడా
కల్పితశితికంతచ్చద, శిల్పితజగదండచతురచిత్రవినోవా 187

మందాక్రాంతవృత్తిము. వేలాక్రాంతి త్రిభువనమహద్విద్విషల్లక్ష్యసూక్ష్మా
స్థూలావిశ్వస్ఫురితరచినాదుర్మిరూపాత్మ భ్రో
తోక్తలాకారక్షుభితవాయోత్కూలకల్లోలమాలో
లోలాబ్ధింద్రోల్లఠితనసుధాలోకరక్షాసమక్షా. 188

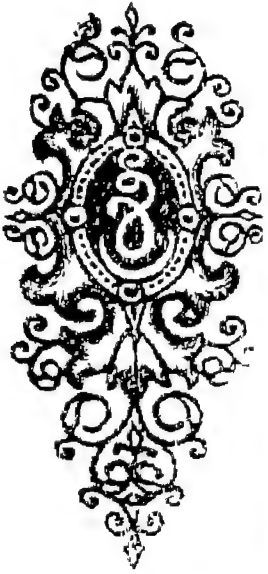
క. దైతేయభయదస్మధుశర, పీతాంబరకంబుహస్త పీతాంబరప్ర
స్ఫీతాంబురుహేక్షణభి, భీతాభయదానకరణ పేశలకరుణా. 189

అంబురుహవృత్తిము దేవకులార్చితదేవశిరోమణి దేవదేవజగత్త్రయా
పావనమూర్తి కృపావనవర్తి విభావనామకచిత్తరా
జీవమధుప్రతజీవదశాపరిచేష్టితాభిలలోకల
క్షీవదనాసవశీతల సౌరభసేవనాంచితజీవనా. 190

గద్యము. ఇది శ్రీశంకరస్వామిసంయమిశ్వరచరణసరోరుహధ్యానానందసౌందర్యధు
ర్యశ్రీసూర్యసుకవిమిత్రసంభవ శంభుదాసలక్షణాభిధేయ యెఱ్ఱయనామధేయ
ప్రణీతం తైనశ్రీలక్ష్మీనృసింహావతారం బనుపురాణకథ మంగుఁ జతుర్థాశ్వాసము.

శ్రీ ర మ్మ.

పంచమాశ్వాసము.

కరకటాక్షునిగమ

శ్లోకితవివిధావధాన సురశరణభుజ

ప్రాకారకృపానిత్య

స్వీకార యహోబతేశ శ్రీ నరసింహః.

1

వ. దేవా రోమహర్షణుండు మహర్షుల కిట్లనియె నివ్వినంబునం బటుశస్త్రపాతంబు
మొదలుగా దైత్యనాయకుండు చేయనపాయంబు లనేకంబుల నెందును దగులుప
డక నిగుడుప్రకటితాహ్లాదుం డగుప్రహ్లాదుచందంబుఁ గనుచుం దజ్జనని భయవిస్త
యానందంబులసందడిం బడిన డెందంబుతోడ భవిష్యత్కాలవిపాకంబునకు నాశం
కిత యగుచు నుండు నంత.

2

క. కట్టినకట్టులు దనువున, దెట్టిన పెనుకొండసాదలు దీటిచికొనుచున్
బిట్టుజలధి నెడలినయా, దిట్టనితెఱఁ గనురవిభుఁడు తెలియన్ వినియెన్.

3

వ. ఇట్లు బహుభంగులఁ దనకావించుకల్పసంబుల ముసిముట్టకమెఱయు నాజగజెట్టి
చందంబు విని డెందంబున భయంబును నమ్మితంబునుం గోసంబును ముప్పిరిగొన
హిరణ్యాక్షపూర్వజుండుగర్వంబువాఁడిమియుఁ జిత్తంబువేఁడిమియుమాత్సర్యంబు
పోఁడిమియు దరంకి నెఱకులమెఱుంగుటమ్ములు మెఱమినతెఱంగున నతనిచరిత్ర
స్తరణంబులు చిత్తోత్కంఠంబు నొనరింపఁ గంపితశరీరుండును భృకుటీవికారుండు
నుగల్పితస్వేదసంచారుండును నగుచుఁ దద్వధోశాయంబున కుసాయంబూహించి
యొద్దియుం గానక కలుచపడి పెలుచ నంతిపురంబు వెలువడి కొలువుకూటంబు
నకు వచ్చి సింహాసనాసీనుండై పెద్దలునుం బ్రెగ్గడలును దొరలునుం బరివేష్టింపఁ
గొలువుండి కొడుకుం బిలిపించిన.

4

క. బహుమేఘపటలపరివృత, సహస్రకిరణుండపోలె జనుదెంచె జగ
న్తహితుఁడు ప్రహ్లాదుఁడు, స్సహతేజుఁడు ఘోరదనుజసంవేష్టితుఁడై.

5

మ. హరినామాంకము లుగ్గడించుచు ముకుందానేకచారిత్రముల్
వరుసం గీర్తనసేయుచున్ ఐరదు తత్త్వవ్యాప్తిఁ జింతించుచున్

బరమానందనిరుధి నొండొకటియున్ భావింపకేతెంచున
ప్పురుషశ్రేష్ఠునిఁ జూచి దైత్యవిభుఁ డుదూభతాధికోక్త్యగుండై.

6

చ. కవిదెసఁ జూచి నీఁడు కడుకష్టుఁడు వీనిమనోగతంబునం
దవిలినదైన మెన్విధులఁ దక్కద యక్కటయింకఁ జేయనే
మినడువు గల్గునీశుని మేనడితోడన వెల్పి లెల్పి యీ
యవినయబుద్ధి మాన్వఁగలయంతయు నింకను నాడి చూతమే.

7

క. కానితెఱఁ గై నమనకును, వీనిదెసం గార్యమేమి నెడలనడత మె
వోచ్చనైన నుండుఁగాకను, దాననపతి మాటలఁ గవి దగుఁ దగు ననియెన్.

8

చ. ప్రహ్లాదుండును తదాస్థానంబుఁ దటయంజొచ్చి తండ్రికి నాచార్యునకు నమస్క
రించినం గావ్యుం డతని నాసీనుండ వగుమని పనిచిన నట్లచేసె నానమయంబున

9

ఆ. అతనిఁజూచి యసురలందఱుఁ బెంచుడెందములు కలఁగి కరము దైన్యమంద
బాలభానుఁగనిన బహుశనీలోత్పల, పండ మనఁగఁబోలుచుండెఁ గొలువు.

10

క. దితివంశవల్లభుఁడు భృగు, సుతువదనమునందుఁ దనదుచూడ్కి నిలిపి కు
త్సితుఁ డగువీనికిఁ జెప్పుడు, మతిగానని దుష్పథంబు మానుతెఱంగున్.

11

ఉ. వేఁగులు గొన్నమానవుని వేమఱుగంటియు బిట్టుగాల్చియున్
మోఁదియు నీటఁద్రొక్కియును మున్నొని తీర్పఁగడంగునెజ్జాన
ట్లేఁ దగ నిన్నిచందముల నీతని దీర్చుటకై పెనంగితిన్
బేదతికంబు గట్టుకొని బెట్టుగఁ జిక్కితి నేమిసేయుదున్.

12

చ. అన శుక్రుఁడు ప్రహ్లాదు నాలోకించి.

13

శా. అన్నా! బాధలఁ బొందనేల జనకాజ్ఞాయు త్తచిత్తుండవై
యున్నన్ సేమముగాదె? తండ్రులప్రియం బొందించుటం బోలఁగా
నెన్నన్ ధర్మముగల్గునే? గురుహితం బెబ్బంగి మష్కర్తమై
యున్నన్ బుణ్యపదంబు గా బుధజనం బూహించు ధర్మసితిన్.

14

క. జననీజనకుల కప్రియ, మనజనసద్ధర్మ మైననది గురితమకా
మును బుగ్గడింతు రది నీ, మనమునఁ దలపోయవలదె మహితవిచారా.

15

ఆ. అనినఁ గేలు మోడ్చి యద్దానవాన్వయా, చార్యుఁ జూచి వినయసంప్రయోగ
కలితచిత్తుఁ డగుచు గంభీరవచున, నియుల ననియె బాబుఁ డెల్లవినఁగ.

16

క. మీ రరయనిధర్మంబుల, మేరలు నెఱుకలును గలవె మీకుం దగవే
నారాయణభక్తిపరత, వారించెద ననుట యిట్లు వైదికవగ్యా!

17

ఆ. మీరు గురులుగారె మీమాట యతనికి, వినఁగవలదె కలుషవృత్తి విడిచి
వాసుదేవునిఁది వైరంబుదక్కి న, ర్తిల్లుగురువుగాఁగఁ దెలుపవలదె?

18

క. తామసుఁ డితండు విష్ణుమ, హామహిమలకొలఁది యెఱుఁగఁ డద్వేవుడెసన్

వేమాణు నలుగనంతయు, సోమించిన నుడినిబ్రదుకు నులభంబగునే. 19

గీ. తల్లిదండ్రులకును వెసఁ దగుహితంబు, చెప్పగురుగాక యిపుడు నిషిద్ధమైన
యుభయలోకవిరుద్ధమహోగ్రన్యత్తి, కార్యముగఁ జెప్పఁటెందునుగలదె యనఘ!

ఎ. అనధరింపుము. 21

నీ. వాసు దేవునిపాదసనరుహంబులభక్తి తగదనుతండ్రియుఁ దండ్రిగాఁడు
వేదచోదిత మైనవిష్ణుధర్మమునకుఁ గోపించుగురుఁడును గురుఁడుగాఁడు
భవదుగ్ధములుమాన్మఁ బ్రభువైనహరిసేన నెడలించుహితుఁడును హితుఁడుగాఁడు
పరయోగమత మగువైష్ణవజ్ఞానంబు వదలినచదువును జగువుగాదు

గీ. కేశవాకారలీలలు గీలుకొని ము, దంబుఁ బొందనితలఁపును దలఁపుగాదు
మాధవస్తోత్ర ఘనసుధామధురయచులఁ, జిలుకకుండెడుజిహ్వయు జిహ్వగాదు. 22

చ పురుషగుణంబు మేనఁగలపోణిమి నొందినవాఁడు మేలు కీ
డతయుఁగఁ జాలుబుద్ధి బాలుపారినవాఁడు నుఖంబు నాయువుక
జిరముగఁ గోరువాఁడు సరసీరుహనాభు ముకుందు నిందిరా
వరు భజియింప నొల్లఁడఁటె వానికి నెక్కడి వేశుభంబులున్. 23

ఉ. ఊసురవీజముల్ భసితయోజ్యఘృతంబులు షండకన్యకా
న్వేషణముల్ పయోధిగతవృష్టితతుల్ మృగతృష్ణికాంబుగం
దూషలు దుర్గకాననకతోరితచంద్రిక వేదమూకస
దాభషలు విష్ణుమంగళకథావిముఖాత్తులదుష్ట జన్మముల్. 24

క. మోహోంధుఁడు దుర్గతిపద, సాహసికుఁడు బహుళదురిత సాగరవీచీ
గాహనశీలుం డాత్త, ద్రోహిగదా విష్ణుభజనదూరుఁడు ధరణిన్. 25

ఎ. అనిపలికి హిరణ్యకశిపు నాలోకించి. 26

క. నిన్నింతవానిఁజేసిన, యన్నాటుగుమోములతిఁడు హరిపొక్కిటియం
డున్నవెలిదమ్మియిన, కున్నయగుట తెలిసి విడువు కోపము తండ్రి. 27

క. హరికంఠెఁ బరము లేదిది, పరమార్థము నేవుదీనిఁ బాటింపుము ను
స్థిరముఁగఁ దలఁపు మతనిమ, చ్చరమునఁ గన్నయది తలఁతె చలమో ఫలమో. 28

ఎ. నావుడు నేయిపోసిన మండునగ్నియుంబోలె నగ్గలందైన కోపంబు దీపింప నిలింప
వైరి నిజసేవాగతుఁడై యున్నదండధరుఁజూచి నీవు సకలప్రాణి సఁహరణాధికారధు
రీణుండవు కావున విప్పాపాత్తునిపాపంబున కనురూపంబుగా నాగ్రహింప యాత
నలం బనుపుమని యచుకాసించినఁ బ్రసాదంబుని యయ్యంతకుం దనంతధ్యానపర
వశుం దనవశంబుచేయ సమకట్టి. 29

ఉ. కింకరకోటిఁ బిల్చి మదిఁ గింక మొగంబున నంకురింపఁగా
జంకెలు మిక్కుటంబుగఁ బ్రచండపుదండముఁ గేలఁ బూని ని

శృంకితః గాలపాశములః గేల నమర్చి మహాగ్రమూర్తియై
బింక మెలర్ప దాసః బటుభీషణశుర్విపురస్సరంబుగాన్.

30

ప. ఆసమయంబున నా ర్తిశరణ్యుండగుగరుడధ్వజుండు పనుపఁ దదీయ సేనాధిపతివిష్వ
క్సేనుండు కింకరకోటియున్ దానును దివ్యహనుధట్టంబులతో నాడివెట్టి బిట్టఁగన్
తాంతకింకరుల నుట్టి కనుపుగొట్టి మోడంగివం గని దైత్యపతి తానును భయభ్రాం
తుడై డిగ్గి తొలంగి యభ్యంతరగృహంబునకుంబఱచి వెఱచఱచి సందులు బ్రందులు
గొందులు దూఱియుండె నాలోన.

31

మ. ఖరఘోటాగ్రఖురావసాతనిహతిన్ ఖండంబులై యాశ్విక
స్ఫురదుద్దామకృపాణకుంతముఖవిసోఘటంబులన్ ప్రసిస్సీ భీ
కరసేనాపతిచక్రధారఁ దుమురై గోర్వోల్లసత్కాలకిం
కర సైన్యంబులు వ్రేల్చిడిన్ బాలిసె నుత్కంఠింపఁ దైఃప్రిలోక్యముల్.

32

క. అంతఁ బరమాత్ముకింకరు, లంతం బట్టుకొని యోరి హరి దాసుల ని
ర్జింతునని పూనఁగా నీ, వెంతటివాడఁ విటఁ గుడుపు మీఠలమనుచున్.

33

క. మొగిమును ముక్కును బదయఁగ, బిగువగుపిడికిళ్లఁబొడువ బెగడి జముండున్
సుగుణాశరప్రహ్లాదుఁడు, విగతభయుడఁ నన్నుఁగావవే కృపననఁగన్.

34

ఆ. అస్తహానుభావుఁ డస్తహావీరుల, ననునయించి వీఁడు ననపరాధుఁ
డీకృతాంతు విడువుఁ డీతిఁ డపరాధియఁ, డేమిచేయు సుజనుఁ డీనులేదు.

35

ప. అనిన నట్లక క యని యంతకువిడిచి యసురాంకిభృత్యులు దైత్యపతి మున్నుతల
యుంజీరయు విడనాడివాటుటఁ జూచినవారు గావున వాఁడు నరసింహనఖంబుల
కెరగాఁగఁవాడిని నిశ్చయించినవారై యేమియుంజేయనొల్ల కయాదితీనూనుపురం
బుఁగాల్చి దైత్యులఁగొందఱబారిసమరి సమదగమనంబునం జనిరి ప్రహ్లాదుండును
దండ్రకడకుఁ జని యిట్లనియె.

36

మ. సకలేశుం డగువిష్ణుసైన్యపతి విష్వక్సేనుఁ డీవిరుఁ డె
న్నికకున్ బెక్కుబలంబు లీతినికి వర్ణంపంగ శక్యంబె యి
ట్లొకఁ డేతెంచిన బొల్లరాఁ బొలసె నీయుద్దామదర్పంబు దా
న కడంకన్ పారినచ్చినం జెపుమచిన్ గావంగ నింకొక్కనిన్.

37

ప. ఇది దృష్టంబుగాఁ గన్గొని.

38

ఉ. చెన్నఁటి యింకినుంజెడక క్రిరమణీశుచకుంకుమచ్చటా,
చ్చన్నశరీరునుద్యదసి శంఖసుదర్శనహస్తుఁ గొస్తుభో
ద్భిన్నగభస్తివిస్తరణదీప్తభుజాంతరు నంతిరంగసం
పన్నదయాంతిరంగు పారి భక్తివిధేయ భజింపు మింపునన్

39

క. యి దంబుల భేదంబుల, వాదంబులఁ ప్రపులేదు ననబాక్షుమహా

- త్వోదయము నిండుఁజెలివికి, గాదిలియై చేరు దీనఁ గనుఁగొను మనఘా. 40
- ఐ. అనిచెప్పి ప్రహ్లాదం దూరకుండె నయ్యసురేశ్వరుండును నట్ల బెండుపడినవాఁడై
తనలో నిట్లని వితర్కించు. 41
- సీ హరినాకుఁ బగగదా యతనిపక్షంబుదా వీఁడెంతచేసిన విడువఁ డింక
వీనికినై తాను వేమాటుఁ దనలావుఁ జూపుచున్నాఁడు విష్ణుఁడు గడంగి
యయిన నేమగుఁ జూత మాతనిబలిమియుఁ గలిమియుఁ జెలుపును నిలుకడయును
ఎటుఁగు వీఁ డిదియెల్ల నిప్పుడు వీనికాక్యంబులచొప్పును నరసిచూచి
- గీ యాముకుండునిపై దాడి యరిగి యతని, మొల్లమంతయు వెసఁగొని ముట్టిపట్టి
కట్టుకొనెవచ్చి చెఱఁబెట్టి కష్టపఱుతుఁ, బూని మున్నున్నదివిజాలలోనఁ గలపి. 42
- ఐ అనితలపోసి క్రమ్మఱ నంతరిపురంబు నిర్గమించి సమంబితకాంచనరత్నరచితమహా
స్తంభశతసంభారమండితం బగుసభామంటపంబుఁ బ్రవేశించి యొప్పటియట్లయనుజీ
వలోకంబు గొలువం బెద్దగద్దెయపైనుండి ప్రహ్లాదురాలించి యిట్లనియె. 43
- అ. పయికి వెఱవకిట్లు పగవారివాఁడవై, మమ్ము నేఁచె దింకమాటలేల
యీవిధమున నీకు లావిచ్చి పెనఁగించు, నతనికొక నిన్ను చనఁగ నేల. 44
- క. నీవ కనుఁగొనుచుండుము, మీవిష్ణునిఁ బట్టితెచ్చి మెదిపెద మును నా
లావున కగపడి యడఁగిన, నీవిబుధులకంటె నాతఁ డెక్కుడుగొలమే. 45
- ఐ. అనిన నగుచుం బ్రహ్లాదుం డిట్లనియె. 46
- గీ. అయ్య! నీవేమిసేయుదు వఖిలజగము, వెట్టిచేసుంగఁ బుట్టినవిష్ణుమాయ
నిన్నుఁజెలియంగ నీకు దుర్మితఁ దెలుపు, చుండ నీప్రల్లదంబుల సొంపు మెఱసి. 47
- సీ. నీవెంతవాఁడవు దేవతలైనను మునులైన ఘనులైన మాసపోదు
రమ్మహామాయచే నారభ క్తిసీమకు నడ్డమై త్రోవఁగ నలవిగాక
విలసిల్లినమ్మాయ విశ్వాత్ముఁ డగువిష్ణు తలఁపులోనన తాను గలిగియుండుఁ
ద్రిభువనవ్యాప్తిని ద్రిపురుషాధీశ్వరి త్రిగుణస్వరూప యాదివ్యశక్తి
- గీ. యుష్టలోచనుకరుణాకటాక్షదీవి, వ్రాలు నేవారపై వారచాలువారు
మాయకడలినిబడమి కమ్మహితభక్తి, కలితవృద్ధయులై తఱచుగాఁగలరె ధరణి. 48
- ఉ. తామసజీవులై భవనిధానమునాఁ జనుమాయ చేయును
ద్దామవికారముల్ గదిరి భర్త విదూరులు కొందఱ అమృతుల
దామరసాత్ముఁ గైకొనక దర్పము మచ్చరముల దలిర్పఁగా
వేమఱుఁ బుట్టుచున్ జెడుచు వేగదు రుత్కటనారకాగ్నులన్. 49
- ద. తపము లొనర్చి దానముల భర్తములన్ దుదిముట్టి నిష్ఠతో
జపములు నిర్వహించి కమసంయుమసౌమ్యసమాధిఁ బఁడి భ

న్యపుదెసఁ జేందఁగా బహుసహస్రభవంబులపిమ్మటంగదా
విపులముకుందభక్తిపదవీధిఁ బ్రపన్నతనొందఁ గాంచుటల్.

50

సీ ఎసఁగువానయు నీతు నెండియు నైరించి తనువులింకఁగఁజేయుతపముకూలి
యిడుములుబడి కిన్నయొడలు నెంచిని నిర్ణయమున నడుపుజన్మములపంట
లాసతో నమ్మిక యాధారముగఁజేయు వివిధదానంబులవెల్లచొప్పు
కాలినిపడ నెల్లకడ భూమిఁ గ్రుమ్మటి యాడుతీర్థములయాసఫలము

గీ. దివిజకాంతలయిటిచన్నఁగవలమిఁద, వ్రాలికలఁ గన్న తెఱఁగున సోల నొకఁడు
సత్య మత్యంత మనఘ మక్షయ మనఁత, మమృతార్చనాసంభృతోదాత్తఫలము.

చ. జడధులు నింకుఁ గూలుఁ గులశైలచయంబును ధాత్రియుకొ డిగం
బడుఁ బెడబాయు భానుశశిభివ్యవదంబులు నబ్జసూతియుకొ
సుడివడు నెన్నఁడుకొ జెడనిచోటు మకుందపదప్రపన్నులుం
డెడు నెడ యెట్టివారలకు డెందములందనిగొంది యెమ్మెయిన్.

52

శా. అక్రూరాత్తులు సత్యసంగతులు మాచూదూరు లత్యంతిని
ర్విక్రాచారులు ధీరు లుత్తమకృపావ్యాపారు లుద్గ్రద్భ్యకో
విక్రాంతాఖిలలోకు ల్పార్జితసమావేశప్రకాశోన్నతుల్
శక్రాద్యామరపూజ్య లచ్యుతకథాసక్తుల్ మహాత్తుల్ మదిన్.

53

సీ. ఎలసినఁ జారుగీర్వాణతరుశ్రేణు లొదవి పెందోటలై యుల్లసిల్లు
ఎలసినఁ గామధుగ్వరధేనువులు పెనుగడుపలై ముందటగడిపబెరఁగు
ఎలసినఁ బ్రస్ఫురదఃఘుచింతామణివ్రాతముల్ క్రీడాదులై తనర్పు
ఎలసిన నుద్గతోజ్జ్వలసిద్ధసములు గరువంపుఁబేరులై తరఁగలాత్తు

గీ. నమరగరుడనిశాచరయక్షఖచర, వితతి ఎలసినఁ గింకరస్థితిఁ బరించు
నయినవారిభక్తినిర్యులయనుపమాన, నిత్యసుహనీయమహిమ వర్ణింపవశ మె.

54

చ. అమరపదంబు మెచ్చ రమరాధిపులీల గణింప లేమియుకొ
గమలధవత్వముకొ సరికుగాఁ గొన రాకులీతార్థధర్మమో
క్షములతెఱంగుఁ జీరికిని గైకొన రమృతిదాస్యవృత్తిమై
నమితసుఖానుభూతి నమృతాంబుధిఁ దెలుచునుండుసాత్త్వికుల్.

55

క. తారొకరులమాటలచవిఁ, గోరరు హరినామసుధాయ క్రోలుచు బెఱుకొ
గోరరు సంతతిసౌమ్యులు, శ్రీరమ్యులు విష్ణుచరణసేవాసక్తుల్.

56

క. నారాయణనామము సం, సారసజోషణము దురితిసముదయభూభృ
ద్దారుణభీదరము మంగళ, కారణమని ఖలుకెల్లు గణపఁగవచ్చున్.

57

క. దాతవృఁ డొకఁడు విష్ణుఁడు, శ్రోతవృఁ డొకఁడు దనుజసూదనుఁడు సము
ద్రాతవృఁ డొకఁడు, చేతవృఁ డొకఁడు విష్ణుభక్తిచే నఖిలంబున్.

58

- క. విష్ణుమయము వేదంబులు, విష్ణుమయము వర్గ మఖిలవిజ్ఞానములున్
విష్ణుమయము జగమంతయు, విష్ణుమయము విష్ణుఁ డొక్కఁడ వేద్యుఁడు బుద్ధిన్. 59
- సీ. త్రిభువనవ్యాపకదీప్తినిర్గుణమూర్తి నానుదేవాఖ్య నుజ్జ్వలతనొంది
బగదేకసంహారసమదతామసమూర్తి నతులసంకర్షణాహ్వానతః పేర్చి
విశ్వరక్షాకరవిశుతసాత్వికమూర్తిఁ బ్రద్యక్షు నామవిభాతఁబరఁ గి
భువనసంభవహేతుభూతిరాజసమూర్తి ననిరుద్ధ నామధేయాప్తి నొంది
- గీ. శ్రుతిపదంబులుఁ దనుఁ జతుర్ముఖయనఁగ, నఖిలకథలును దనుఁజతురాత్ముఁడనఁగ
నాగమంబులు దను జతురత్ముఁడనఁగ, నొక్కగుఁడ యాతఁడమృతుఁడల్లసిల్లు.
- క. మఖినేతయు మఖధాతయు, మఖదాతయు మఖనిధానమాతయు మఖదు
ర్ముఖజేతయుఁ బీతాంబరుఁ, డఖిలమునకుఁ దానకాక యన్యుఁడుగలఁడే. 61
- క. జీవునిప్రకృతిం దొలితొలి, కావించెను బుద్ధిమోదలుగాఁగల్గినత
త్వావలి నోలిసృజించెను, గోవిందుఁడు దాన యింతకునుమూలంబై. 62
- సీ. బొడ్డునఁ దామరఁ బుట్టించి యందజుఁ గలిగించి లోకాధికారమిచ్చె
నాగమంబులు నాలు గంగంబు లాటును మఱిపురాణములు మీమాంసనునఁగ
న్యాయంబు ధర్మశాస్త్రావలి యనఁబడు నాలుగువిద్యలు నోలిసిలిపె
ప్రహ్లాదములును నబ్రహ్మను దొంతులుపేర్చి యందులో భువనంబు లరయదీర్చె
- గీ. నబ్ధులన గిరులన దీపులనఁగ నేఱు, లనఁగ నడవులనఁగ నూరులనఁగ నరుస
నచ్చుకట్టి యిన్నింటికి న్దకరులఁ, బనిచెఁ బరమేశుఁ డబ్జలోచనుఁడు దాన. 63
- క. మనువును మన్వంతరములు, మునులును దివిజులును దివిజముఖ్యులు మనునం
దనులును దత్కులసనితులు, వనజోదరునాజ్ఞ నుద్భవస్థితికారుల్. 64
- క. తారగ్రహనక్షత్ర, స్ఫారవ్యాపారములును భవనస్కంధా
వారనిబంధస్థితులును, నారాయణ శాసన ప్రణయకీలితముల్. 65
- క. ఐనురుద్రాదిత్యాది, శ్వసనగణంబులును సిద్ధసాధ్యోరగరా
క్షసమక్షధూలైవై తే, మసమూహంబులును విష్ణునాజ్ఞాకారుల్. 66
- సృష్టికోటి కాలచక్రము నిర్వికల్పముగా నుకుండుఁడు ద్రివిధము
నీలితక్రమవిక్రమైకసమృద్ధిమై లయవిక్రమా
నేళ నింతయు సంహరించుఁ బ్రవృద్ధయోగపరోల్లస
త్కాలరూపముదాల్చి దుర్వహార్వనిర్వహబుద్ధియై. 67
- గీ. అతఁడుకనుదెర్వ బ్రహ్మాండవితతియొదవు, నతఁడు గనుమూయనన్నియునడఁగిపోవు
భువనసంభవసంహారభూరిమహిమ, తోయజాక్షున కరయ లీలాయితంబు. 68
- క. తానిట్లెంతటివాఁడును, నైనట్లులయుండునిక్క మారసి చూడం
గా నేమిటివాఁడునుగాఁ, దానందచిత్తైకమూర్తి యద్యుతుఁడెందున్. 69

- మ. జననం బొందుననంగరా దజుడు నా శక్యంబుగా దబ్ధియం
దనిశంబుకొ బనడించునా నిజముగా దత్యంతబద్ధుండునాఁ
జన దేకాంతతపస్వి నాఁ జనదు శశ్వతోక్రీడినాఁ బోలదే
మనివర్ణింతును వారిజోదరునియత్యాశ్చర్యచారిత్రముల్. 70
- క. ఆలించునా ర్తరస ము, స్థూలించును ఖలుః సతతముకొ సజ్జనులం
బాలించును గృహనెంతయు, శీలించును మత్ప్రభుండు శ్రీవిభుఁ డాత్మన్. 71
- మ. ఒకకేలకొ పిలగత్పుదర్శనము వేటొంటం బరిసాఫరినం
దకముకొ బ్రస్ఫురితాన్యహస్తమున నుద్యత్పంచజన్యంబు నొం
డొకటకొ శాన్తము చాల్చి ధర్మరేపుల స్థోరాజిమర్దింపుచుకొ
సకలై కాశ్రయమూర్తితోడ నెపుడుకొ ఎర్తించునాముందటన్. 72
- న. అనుచు ననేకవిధంబులఁ బ్రహ్లాదుండు విజ్ఞానపరశకుండై పలుకుచున్నపలుకు లప
హసించి యసురేశ్వరుండు. 73
- క. తొలిమేనికర్తవశమున, బలవంతపువెట్టిబిట్టుఁ బట్టిన నేభం
గులనోరు మూయనేరక, పలుదెఱఁగులఁ బ్రేరేదీవు ప్రాజ్ఞులు దెగడకొ. 74
- న. ఇంక నున్నత్తుతోడిమాటలఁ బ్రయోజనంబు గలదె యనిన నమృహనుభావుం డమ్మా
హంధున కిట్లునియె 75
- ఉ. ఆదికినాదియైన పరమాత్తుని విష్ణునిమూర్తిఁగాన బ్ర
హ్మాదులచాల రవ్విభుశుభాకృతి యస్థలితైకభక్తిసం
చోదితుడై కృపంబొడవుచూపుఁ బ్రపన్నులకిచ్చు లైనన
వ్వేదమయుండు పొందుపడువేటొకటొల్లక తన్నుఁ జెందినన్. 76
- క. ఎఱిఁగిన వారికి నెందును, గుఱుకొనితోనుండుఁ దన్నుఁ గొనకుండెడువా
రెఱుకలకుఁ జేరునయ్యాను, బొఱయందగఁ డతఁడు నిఖిలభువనములందన్. 77
- సీ. కలఁడు మేదిని యిందుఁగలఁ డుదకంబులఁగలఁడు వాయువునందుఁ గలఁడు వహ్నిఁ
గలఁడుభానునియందుఁ గలఁడుసోమునియందుఁ గలఁడంబరంబునఁ గలఁడుదిశలఁ
గలఁడుఃచరంబులఁ గలఁ డచరంబులఁ గలఁడుబాహ్యంబునఁ గలఁడు లోనఁ
గలఁడుసారంబులఁ గలఁడు కాలంబులఁ గలఁడు ధర్మంబులఁ గలఁడు క్రియలఁ
గీ. గలఁడు కలవానియందును గలఁడులేని, వానియందును గలఁడెల్లవాని యందు
నింకవేయునునేల సర్వేశ్వరుండు, కలఁడు నీయందు నాయందుఁ గలఁడు కలఁడు.
- చ. అనవుడు రోషహాసవివృతాననుఁ డై దివిజారి యోరి నీ
వనయత నెందుఁ గల్గునని వర్ణనఁ జేసినయాతఁ డిందుఁగ
ల్లనె యనుచుకొ జగద్వలయఘోరకరాహతివ్రేసెఁ గంబ ను
త్యనుపమతత్సభాభవన మల్లల నాడఁ గలంక లోకముల్. 79

వ. ఇట్లు వేసిన.

80

- సీ. బడబానలాహతి జడనిధిలోనున్న పటుశైలతతి వ్రేలి పెటిలె నొక్కొ
ఘనతరోత్పాతనిర్భూతసహస్రంబు గడఁగి యొక్కఁబ మ్రోసి పడియె నొక్కొ
పెక్కుజీవులులోన బిక్కట్టుపడఁగ నా బ్రహ్మాండభాండంబు పగిలె నొక్కొ
తటి గాక యున్నయుద్ధతిఁ బేర్చురుద్రుండు విలయోగ్రపటలంబు వ్రేసె నొక్కొ
- గీ. యనఁగ నాకాశసకలదేశావకాశ, భరితమై విశ్వమును మూర్ఛ పాలుపడఁగ
మొననపెధిలు పెధిల్లను మ్రోత వెడలఁ, బగిలెఁగింబంబు భువనకంబంబు గడువ.

స్తంభోద్భవ నచనము.

ఆప్తుహస్తంబున విజృంభమానజిహ్వవివృతపదనగహ్వరస్ఫురదసహ్యాకహకహో
త్తరనగజ్జానూర్జితంబును వికటకకోరఘోరదంష్ట్రదండదారుణదహనదందహ్యమా
నదశదిశాభాగంబును విపులకపిలక్రూరతిరలతారికాతరంగితోద్వృత్తనృత్యాలుతేక్ష
రూక్షరదనస్ఫులింగపూరితభువనరంధ్రంబునునభంగ భూభంగభయదఫాలభాగప్రాం
తభంగురభ్రమరకదురసలోకంబును విశ్వధురంధరస్కంధపరిణాహపరిణతోదగ్రకిం
జల్కపుంజసింజరితభాసురకేసరప్రసరవిప్రక్షలితాంతరిక్షంబును హేమకమలతంతు
కాంతి కోమలరోమవల్లరీగహనకరాళకర్ణకోటిరఘుటితకుండలమణిమరీచిమంజరీరం
జిత గండస్థలోద్భాసితంబును గల్పాంతపవనకల్పానల్పదర్శోల్ల సితసమీరసంపాది
తకంఠాకులిత సులధరనికరంబును సముత్కటోత్పూటకోటికుట్టనకుంతితకుటిలకుంత
లాయమాన శ్యామజీమూతసకలమనోజ్ఞ మూర్ధభాగంబును శ్రీవత్సకౌస్తుభవైజయం
తీప్రముఖనిఖిలలక్షణోల్లక్ష్య మాణవత్కస్థలప్రస్థాలప్రారంభ నిర్విలంబలక్ష్మీసమారో
హణోత్సవంబునుభక్తజననచనన ర్చనచింత నానురోధనిరసగాహనకరుణాసుధాపూర
పూరితపుణ్య హృదయప్రదేశంబును దితిసుతవ్యపదేశపశుబంధనోపయుక్తయూ
పస్తంభాయితోరుయుగళంబును గనత్కనకమణీమేఖలాకలాపకలితకటితటికాం
చన వసనాంవనాండోళన ధగద్ధగితధామచ్ఛటాస్ఫురితజగదండఖండంబును బహు
ళమాణిక్యహంసకావతంస సితనఖాభిరామశ్రీమచ్ఛరణసరోయహప్రసభాగ్యహీత
ఘట్టనాగ్రహోగ్రాటోపరభస త్సుభితక్షోణిసంయుంబును హిరణ్యకశిపుప్రహ్లాదవిష
య నిగ్రహానుగ్రహవేశవ్యతికర విషమసంరంభ గుర్వారగర్వారంభభీషణాభిరుప
సంస్థానంబునుశృంగారవీరక మణాచ్ఛతానేకరసనికరసంకరసంకులప్రకారదుర్నియా
పోపష్టావంబును సహస్రకీరణకృశానుశశాంక సహస్రకోటితేజగిప్రతాపకాంతిసమ్మే
ళనమహితోత్సాహతీవ్రసౌమ్యస్వభావభావితంబును యద్రుహిణపురుహూతాది
సకలదేవతాశక్తిసభాసంభావనీయంబును సర్వాశ్చర్యసంజననంబునుగర్వలోకాతి
రిక్తంబును సర్వజగదుద్భవకరణకారంబును సర్వైశ్వర్యధుర్యంబునుసకలవిభవాను

భావగంభీరంబును సకలశ్రుతిస్మృతిపురాణసిద్ధాంతసిద్ధదర్శనంబును సకలమంత్రతంత్రయోగవినియోజ్యంబును సమస్తసమాశ్రితజనాభయప్రధానపరమప్రతైకపారంగతంబును సమస్తమనోరథఫలైకసాధనంబును సమస్తసాధుజనహృదయవ్యాపారపరానందనిష్యందంబును సమస్తనిరసనప్రదీపంబునునగు క్రీనరసింహకూపంబావిర్భవించిన.

82

ఉ. అక్కజమైన యీనరమృగాకృతితేజము లోకమంతటకొ
బిక్కటిలంగఁ దీవ్రగతిఁ బేర్చి తలిర్చినఁ జేరిచూడలే
కెక్కడయుం జనంగఁ చెలియింపు నెఱుంగక దైత్యుఁ డెంతయుకొ
జొక్క మనంబునకొ దిగులు చొచ్చెను జేష్టులుదక్కె నత్తటిన్.

83

గీ. కురిసె నందనమందారకుసుమనృప్తి. మొరసె గంధర్వకర్తృతమురజువము
బెరసె నారదముఖమునిబృందనుతులు, బలసె నింద్రాదినిర్జరపరికరంబు

84

వ. ఇట్లు విజృంభించిన దేవదేవుదివ్యావతారం బాలోకించి ప్రహ్లాదుండును భయసంభ్రమాద్భుతభక్తియుక్తం బగుచిత్తంబుతోడ నుదాత్తధ్యానాతివందనస్తోత్రపరవశుండగుచు నెదుర్కొని నిశ్చేష్టితుండగుతఁడై బేర్కొని యమృతహారాని నతనికిఁ జూపి యిట్లనియె.

85

చ. అతులతపస్సమాధినియతాత్ముల కైనను గానరానియ
దృఢతపరమాత్మమూర్తియిదె తోచెఁ గృతార్థుల మైతి మింకనీ
కతలును మాని యివ్వెభు నగణ్యకృపాసిధి నాశ్రయింపుదు
స్మృతములకెల్ల శుద్ధియగుఁ జేకుఱు నీకు ననంతసౌఖ్యముల్.

86

క. నీకడుపునఁ బుట్టినఋణ, మేకరణిం బాతునొక్కొ యేననిపడితికొ
గైకొనవే నాపలు కీ, పాకము దప్పుటయు భయము వాటిల్లుఁ జూమి.

87

గీ. అనిననప్పుడు దనుఁ గాల్పఁ గొనినచలము, విడువఁజాలక దై తేయవిభుఁడు రేగి
బేయేలమాటల వెఱపింప నన్నుఁ, జూచి యెవ్వఁడు సవ తిలఁచాడు మింక.

88

క. ఈవికృతరూప మిటులై, చావఁ దలఁచి తోచె దీని సమయించెద నా
లావున కెదురై పెనఁగఁగ, నీవిశ్వమునందుఁ గలఁడె యెవ్వఁడైనన్.

89

వ. అని పలికి యుత్సాహంబు మెఱయ బాహుబలంబు చూపుటకు నాటోపంబునంజాపకృపాణాదిసాధనంబులు ధరియించి యీనరసింహమూర్తికి నెదురు నడచి కదనంబునకుంజొచ్చెనసురులునిజేశ్వరు తెగుటఁజూచియేచిసహస్రసంఖ్యలుగూడపడియార్చుచునర్చిష్టంతుమీఁదఁ బ్రచురశస్త్రాస్త్రపాతంబుఁ జేయందొండగిరి తదనంతతంబ.

ఉ. వారల యేపుఁ గోపము నవారితెశస్త్రఘనాస్త్రలీలలుకొ
వారిధిఁ జెంది డిందెడుస్రవంతికలట్లు నృసింహుతేజముకొ
జేరి యడంగిపోయె విలసిల్లె జగన్నివహంబు లప్పుడుకొ
గోరి సుతుండు తండ్రి యతికోపము దీర్పఁగడంగె నత్తిరిన్.

91

ఉ. శ్రీనరసింహరూపమునఁ జెన్నుఁగఁ దోచె సహస్రకోటిసం
ఖ్యానము లైనబాహువులయం దొడగూడినచక్రమున్ విల
భ్యానుపమానశత్రునివహంబులచే నొకమాత్రలోన న
ద్దానవసేనయంతయును ద్రగ్దఁ దదీశుఁడు బెగ్గడిల్లఁగన్.

92

వ. ఇట్లు తనచుట్టు శూన్యంబైనదై న్యంబు మొగంబున నెగయి వెడబిగువుగ బిగియించు
కొనుచుఁ జలంబు మిగుల ననురపతి యప్రతిహతానేకదివ్యాస్త్రప్రయోగంబొనరిం
చిన నదియంతయునయ్యనంత తేజోరాశియందు నిరాసంబునొందెనాసమయంబున.

సీ. ఈచైత్యమాత్రకు నిట్టిరాద్రుమూర్తి శ్రీనాథుఁ డేటికిఁ జెందె నొక్కొ
మడిసిరి దైత్యులు మడిసినవాఁడ తత్పతిదేవుఁ డిటమీఁదఁ దలఁగు నొక్కొ
యియేఁపు చూడఁగ నీశుఁ డీశంతన కల్పాంతమునుజేయఁ గడఁగు నొక్కొ
తక్కువయును లేని ధర్మచిత్తులుఁ గర్త కాలంబు నిండక కాచు నొక్కొ

గీ. మనము వేడినఁ బ్రహ్లాదుఁ డనునయింప, నాదిదేవుండు శాంతత నందు నొక్కొ
యనుచు నింద్రాదిదివిజులు నఖిలమునులు, నద్భుతోద్వేగనిర్మగ్ను లగుచునుండ.

ఉ. కోటలుగీటుచున్ నయనకోణములం దహనస్ఫులింగముల్
గాఱఁగఁ గర్ణముల్ బిగియఁగా ఘనకేసరముల్ విదుర్చుచున్
మీఱినయుబ్బునన్ బొదలి మీఁదికి మూరెడు పేర్చి కింక దై
వాఱఁగఁ బట్టె బిట్ట దితిపట్టి నృసింహుఁ డసహ్యాతీవ్రతన్.

95

వ. అంత.

96

సీ. పటుమృగాధిపుబారిపారిమదంబేది వడఁగుబంధురమదావళముభంగి
నుద్దామవిహగేంద్రుచురునడికగపడి యదలుచు నొడలుమహాహిపోల్చి
మెదలికోల్పులిబిట్టుపొదివిన నణఁగుచు వెగడొందుసారంగవిభునిమాడ్కిఁ
గడఁగి సాగదచరగ్రాహంబు నొడపున జడిసి చిక్కినతీవ్రఘ్నములీల

ఆ. రాద్రవేగరోషరభసనిదంతర, స్ఫూర్తియగు నృసింహమూర్తి కప్పు
డగ్గమై సురారి యపగతతేజుడై, యడఁగి యుండె మొదల మిడుకలేక.

97

వ. ఇవ్విధంబున నాగ్రహంబునకు ననువుపడినయాకడిందియసురం బొదివిపట్టి నెట్టన
నల్పవిహగంబు నొడసినబలుడేగయుంబోలె గగనంబునకెగసియయ్యాదిమవీరుండు
దుర్మీత్యుప్రకారుం డగుచుఁ బ్రహ్లాదముఖశక్తజనంబులును మునిదేవగంధర్వాదులు
ను జయజయశబ్దముఖసహితులగుచు నుండం గొండొక సేపు చటులనటనాటోపంబు
న దీపించి యనంతరంబ సముత్తుంగశృంగసంఘటితవియ త్తలంబగుమహాశైలంబున
కు నవతరించి యం దాసీనుండె.

98

చ. దివిలు హేనృసింహ! భవదీయమిదంనమ యంచు నంచిత
స్తవము లొనర్ప సన్నుతులు సత్య మహాబలరుద్రరూప మా

ధన భవతే నమోయన నుదగ్రనిజాంకతలంబునందు దై
త్యవిభుని నున్చి విశ్వజనతాభయతారణఘోరవీరతః.

99

చ. అలఘుతరాట్టహాసము లజాండకటాహము వ్రయ్య భీషణో
జ్వలవికటస్ఫురత్కులిశశాతనఖాంకురతీవ్రపాతనం
బుల ననురేంద్రుపేరురముఁ బొల్పఁజింది కలంచి శోణితం
బులు దొరఁగించెఁ గ్రుంచెఁ బెనువ్రోవులుగా బలుప్రేవు లుక్కునన్.

100

చ. తొలితొలిఁ గ్రమ్ముదైత్యపతి తోరపునెత్తురు నీటిధారలం
గలియ నుదగ్రమైననిజకాయముఁ దొప్పఁగఁ దోఁచితోఁచి యం
దలవడ నాత్రిలోకమయుఁ డారిపుదేహముఁ బాసి రాగగు
ర్విలసితమూర్తి నప్పడటు వెల్వడినిల్చినయాత్తుఁడో యనన్.

101

ఉ. పెల్లుగ దోయిలించుకొని భీషణదానవదేహరక్తముల్
వెల్లిగొనంగ సానువులవెంట మఱి న్నరసింహదేవుఁడున్
జల్లఁగ నిండుఁగాలువలు సాగి కరంపె భయంకరంబుగా
నెల్లడఁ గ్రొత్తకావి నెలయేలుల చెన్నొడగుడె నగ్గిరిన్.

102

క. దనుజేంద్రమృత్యుకారణ, ఘనసంధ్యాసమయదీప్తిఁ గడునొప్పిన య
వ్వినువీధితోడఁ బురుణిం, చినక్రియ మహిదైత్యరక్తసిక్తత నొప్పెన్.

103

క. నరహరి చల్లినయసురె, శ్వరుశోణితశీకరములు వనపట్టులపైఁ
దొరిఁగి నితంతరపల్లవ, వివచితనూతనవసంతవిభ్రమ మొనఁగెన్.

104

క. పగయింతగాని పోదని, తగదానవు మేనిశోణితపు వెల్లువ నిం
పుగ దోఁగి రనఁగ నమరులుఁ, బ్రగుణితరక్తాంగులైరి ప్రమదముపేర్చిన్.

105

గీ. వీరనరసింహదేవుఁ డుద్వృత్తిఁ బెరికి, పాపవైచినఁ బడియొప్పి పగతుప్రేవు
లసురసంపద యనుకాంత యలుతనుండి, త్రెల్లిదోగినహారంపుఁ దీలెనఁగ.

106

క. శతనారసింహనఖరా, హతదైత్యమహీపనూపహారంబునఁ ద
ర్పితయయ్యె ననఁగఁ బరిశాం, తతనొందె ద్రిలోకపీడ తత్క్షణమాత్రన్.

107

న. ఆసమయంబున.

108

సీ. ఒండొండ వీడ్వడ నునిచినఁ బాలుపారుపదములఁ బర్యంకబంధ మమఁ
దొడలపై నున్న దైత్యునిప్రేవు లిగుదెసఁ దివిచియై త్తిన కరిద్వితయ మమఁ
గమనీయ శంఖచక్రప్రభాభాసురం బై పెరహస్తద్వయంబు నమర
దంష్ట్రాకరాళంబు దరళజిహ్వాయునగు వదనంబులింత యొప్పిదము చూపఁ
గీ. దీప్తిలోచనత్రయదీప్తి దీటుకొనఁగ, నిభృతికర్ణకేశరకాంతి నివ్వటిల్ల
దిటజసురయనిధ్యానవిధి మలీలఁ, దేజరిల్ల శ్రీనరసింహదేవయూర్తి.

109

ప. అష్టహామూర్తిః గనుంగొనుచునాదిత్యులునాదిమునులు ప్రహ్లాదపుత్రస్సరంబుగానభి
నందనములొనరించుచు నంజలీపుటంబులునిటలంబులఘటియించియిట్లునివినుతించిరి.

దండకము:—

శ్రీనాథనాథా జగన్నాథనమ్రైకరత్నాసమత్సరోజాత్మసర్వాభివంద్యామహానందగో
విందసివెందునీవిశ్వదృశ్యప్రపంచంబునకొనిండి యొండొండయంతర్బహిర్యోప్తి
శోభిల్లునండంబుచిందములైమ్రోసి తేల్చుకొని బరానందకందములామ్నాయబృందంబు
లిట్లున్ననీయున్నరూపాత్మరూపించు దీపించునిక్కంబులేయింకఁ జొక్కంబులై
చిక్కనీచిక్కువాపంగనేలా గురూత్తప్రసన్నత్వనిష్ఠానుసంధానసంధూతసందేహ
లైయున్ననీయున్నతస్థానమెట్లైనఁ జేయందు నాయందు నెందుకొనురారాతిధా
మంబులుకొనికొక కేరాకలందేకయేపాపముకొనిగాక లోకాతిరేకామలాలోకమై
యొప్పులోకంబు నీలోకమూలోకనీయంబెనీలోకసామాన్యధర్మావబోధానురోధంబు
లకొనిగ్రోధకామాదులకొనివాఁకియేచింతలకొనిజెంతలకొనిజేరఁగానీకయేఁకంతిక
న్వాంతులైయుండువారందువారందు నీదాఁకరాతేకలోలోర్నిదోలావలీకేలి
లోలాజగన్మూలమూలాలవాలోల్లసత్సంవిదానందనిష్యందనీమాసమారామరమ్యస్ఫు
రద్ధామసత్యప్రకాశావకాశాగుణావేశదేవేశనీవిశ్రుతైశ్వర్యమోవిశ్వధుర్యంబ
వార్యంబహర్యంబనార్యకొసమాత్సర్యలైపూని దుర్బోధబోధాపగాధీశులోగుఁగి
పొంగారుమాయాతరంగోరుసంఘాతసంఘట్టనందూలియేత్రోవలందావులంబొందకు
దామదృశ్యదృశ్యద్దాహనిగ్రహ్యులైపోదు రవ్యక్తసువ్యక్తదివ్యాకృతీకృష్ణత్వ
ష్టామయోద్వృత్తివేలాయితాఖర్వయోగాపయోగామహాయోగినిర్ణేతనీతత్త్వ
మాద్యంబునాద్యంతమత్యంతమక్షోభమక్షీబమక్షీణమక్షీబమక్షశమవ్యాజమాజే
యనిర్వాణసర్వస్వమూలంబు మూలంబునున్మూలమామూలమానస్వతంత్రీభవ
ల్లోకశోకంబవేలంబకాలంబకర్తంబునిస్సీమశర్తంబునిర్తాయధర్తంబునిష్పంకతే
శంబునిశ్చంకరూపంబునిష్పేయకప్రత్యయోద్భూతిహేతుత్వసిద్ధంబుసిద్ధాంత
సిద్ధాంతిసంపాదమిట్లుండఁగానేని నానానుమానాదిబంధాత్తులుకొనిబుద్ధినైర్మల్య
కల్యాణముంబొందకున్నారదుశ్శాస్త్రశస్త్రక్షతతమోలుద్యుక్తశక్తికొమహాభక్తి
సంయుక్తులైసత్యసంవిత్సంధాసిక్తనూక్తుల్భవత్సాదపంకేరుహాభ్యర్చకైకూర్చునీకూ
ర్చువారైనిరాతంకకైంకర్యసామ్రాజ్యసంపూజ్యతంబొల్చువారెదురెయెల్లవా
రుకొనుకుందాసముద్రాంతకానందనందాత్తజానందకక్రీడనాభ్యస్తహస్తాహతో
ద్వృత్తినిర్వృత్తినిర్వక్తచక్రానలజ్వాలికాహూతిదైతేయసామ్రాట్వతంగాప
తంగాగ్నికోటిప్రభాఖర్వసర్వంకమోతేజతేజోమయాకారకారణ్యాగాఢోత్తిరంగా
విహంగాధినాథాపరోపక్రియాదత్తురత్పరత్వంబుమీపాలుమాపాలునీపాలన
ప్రాధిభావంబుభావించిసేవించుభావంబుభవ్యాగమప్రాతిచార్యంబుకార్యంబుగా

గొన్నయన్నీచుమున్నీటఁ బెన్నీటఁ బాతాళమూలంబులకొ గిట్టి వేపట్టి చెండాడిక్రి
 డారసోత్యేకపాకంబుఁ గైకొన్న యన్నిర్భరోస్తానమీనావతారక్రియావిభ్రమం
 బుకొ బరిభ్రామ్యమాణసుఫ్ఫటోత్తుంగశృంగతుతాకాశకూఁబు శైలంబు కవ్వంబు
 గర్వోల్లసత్కాలకాకోలకాలానలాభీలభోగంబు నాగంబు వేత్రంబుచిత్రంబుపెం
 పొందుఁ బొంగారు నుజ్జ్వంభితాంభోధికుంభంబునై నట్టిపెన్నోపుదీపెక్క నింపెక్క
 సంపద్యమానాత్మ సంపత్కృతా నందతంద్రాశునై బొల్చునక్కామ్యకూర్తత్వశిల్పంబు
 కల్పతుయోద్వృత్తితోయంబులం జెంది పొందేది యందేదియుకొ దిక్కుదాఁగాన
 మింగ్రాఁగుపెన్నేనన్నేలు నాఁడిప్పడిప్పాటులీలంగటాక్షింతునో యందుఁ బేరాస
 గూఠంగ నారంపుఁ బేర్చికొ నడుంగేద నాబాఁబు క్రొవ్వాలుగోరం గడుంబ్రేమనాలిం
 గితుంజేసి వేతెంచి యిచ్చాచురూపస్థితికొ మిన్నుమన్నంద మన్నించి నిష్పంకతా
 చిత్రవిద్వత్తనగిపల్వలక్రోడసంక్రీడశీలించునుత్తాలకోలస్వరూపావతేపంబు నైవేర్చి
 యుకొ స్వర్చిదాకారఘోరాసురాధీరపక్షస్థలోద్యేపకీలార్కబాలార్కుచే లీలఁ
 దైలోక్యచేతస్సు ఘరధ్యాంతముం ద్రోచిరోచిష్ణులై యున్నయాభవ్యదివ్యావతారో
 దయనూర్తి నాపూర్తమై యొప్పునీయొప్పుమన్నెపురక్షించు లక్ష్మీశయాశా నృసిం
 హా నమస్తే నమస్తే నమస్తే నమః.

111

చ. అని బహుభంగుల న్తునిసురావలి తన్వినుతించువాఙ్మయ
 ధ్వనులు నభోదిగంతమిళితంబులుగా మదవేగవిసుఫల
 ధ్వనదితీసూనకుంజరవిదారణదారుణభేలనంబునం
 దననరసింహలీల వినుతస్థితి సార్థకమై తనర్పఁగన్.

112

గీ. వీరరాద్రభయానకవిస్తయాఖ్య, రసములను బోధ్యభంగులనెసకమెసఁగ
 నఖిలభువనహృద్యంబుగ నవ్విభుండు, నిపుణవక్రతానటనంబు నిర్వహించు. 113

క తదనంతరంబ యయ్యు, న్నదఘోరవిజృంభణంబు మానవికాసం
 బొదవఁగఁ బ్రహర్షసాము, ఖ్యదయాసౌందర్యనూతనాకారుండై

114

క. సితకమలదళంబునకుకొ, బ్రతియగులోచనములందు బ్రబలుప్రసాద
 స్థితరుచిజాలములు నిశా, ప్రతటికొ బూర్ణేందురుచులభంగి వెలింగెన్.

115

ప. ఆయాదిదేవుండు ప్రహ్లాదునాలోకించి నిజజనకునిజననంబు భక్తివిరహితంబయ్యె
 మమ్మఁ గలయుటకు లెమ్మని యంతఁగంబుతోడనున్న యతనియాకారంబుపలక్షిం
 చి నగుచు నిట్లనియె.

116

గీ. తండ్రియొకలేమికి విషాదంబు నిలదు, కాలగతితోడ నతనికి మేలు గలుగుఁ
 బుత్రకృత్యంబు లెల్లను బూసనడపు, జనకునకుఁ దద్విభూతియు సంభవించు. 117

క. మెచ్చితి నినుఁగీకీపార, పొచ్చెపుఁబలు కేల యింక బుధపూజిత! నీ
 సచ్చరత మిచ్చట నచ్చపు, టచ్చ మిదీయప్రపత్తి కఖిలమునందన్.

118

- క. దైతేయరాజ్యవిభవః ఖ్యాతి యోసగ నీవు పెద్దకాలము భవభో
గాతిశయము నాసత్తుడ, వై తగ భుజియించి పొందు మస్తత్పదమున్. 119
- క. నాయెడ నసూయ చేసె, స్త్రీయయ్యయనంగ వలదు నిజ మతఁడును వో
షాయత్తుడు గాఁడు తుదికొ, జేయుదు నతనికిని బరమసిద్ధి కుమారా!. 120
- ఉ. ఈననరాసు లీకులమహిధరసప్తక మీరవీందుతా
రావిభవంబు లీగగన మీదిశలుండెడునంతకాలముకొ
గోవిదకీర్తనోల్లసితఘోషణ మై భవదాత్మభక్తిస
ద్యావవివేకపాక జనితం బగుపేర్చి ప్రసిద్ధి నొందెడున్. 121
- ప. అని ప్రహ్లాదుం డాహ్లాదంబునొందుకృపామధురవచనంబు లుపచరించుచున్న య
ప్పరిమాత్తుపరమవాత్సల్యవై భవంబునకుం బొంగి మహామునులును ననిమిషులునుజయ
జయశబ్దంబుల నద్దేవునభినందించిరి. తదనంతరంబ యయ్యందఱఁ బ్రసాదదృష్టి
నాలోకించి యజ్జగదీశ్వరుం డిట్లునియె. ఈమహానీయస్థానంబు పరమమంగళంబై
నన్నుం దనయందు నునుపంగోరుచున్నయది నాహృదయంబునం జూఁఘ్తులు నిం
డంబ్రియంబు నొందెంగావున నిమ్మహాశైలంబునంద యుండంగలవాఁడ మీరు మదీ
యబలం బహోబలశబ్దపూర్వకంబుగాఁ బ్రశంసించితిరి గావున నీతీర్థం బహోబల
నాయధేయంబునఁ ద్రిభువనపావసంబై వెలయుంగాత నాచేత నధిరూఢంబైనయి
గ్గిరియును గరుడాద్రియనం బ్రఖ్యాతినహించునని యానతిచ్చె నప్పు డగ్రభా
గంబున. 122
- ఉ. శ్రీకమనీయమూర్తి నరసింహపదాంబుజసేవ గోరి మం
దాకిని ధాత్రిమీఁది కవతార మొనర్చి నిజాంగళీల న
సోక తరంగగుంగములతో నమదాలిమనోజ్ఞపంకజో
త్సేకమతో లసచ్చిశిరసేకమనోజ్ఞమహోత్సవంబుతోన్. 123
- ప. అమ్మహానది కొలువు గైకొనియె నాదేవుండు భవనాశినీసమాహ్వయం బని యభినం
దించె, నింద్రాదిసురలును ప్రహ్లాదప్రముఖులును గొనియాడిరి తదనంతరంబ తత్ప్రదే
శంబున బున్నాగ నాగకేసర సరళ తసాలతాల హింతాల తమాల నారికేళ నారంగ
మాతులుంగ లవంగ లికుచ క్రముక కుటజ నిమల చందన చంపక పకుళ కురువకా
ళోక శమ్యాక శమిక మధూక మాధవీతిలక తింత్రీణీ నింబ జంబూ జంబీర పనస
హరిభద్ర భద్రదారు దాడిమీ సుమనోమల్లికా మరువక తులసీప్రముఖవివిధతరుల
తాలంకృతంబును నిరంతరవసంతివాసభవనంబును నగుపనంబునంగుండి. 124
- సీ. నిండారుచందురు నెరిసుఁ గొండొక జేసి మిగులఁ జెన్నొందిననగు మొగంబు
వెలిదమ్మిరేకులచెలుపుమాయించి యుగ్గడువుగ బెలసినకన్నుగవయఁ
గనకకుంభములఁ జాల్కలుచేసియొంతియఁ గ్రొవ్వాడిప్రేక్షనకుచయగంబుఁ
గందలిరాకులయందంబు వెసఁ జించి రంజిల్లమెతయొకరద్యయంబుఁ

గీ. గలిగి సర్వలక్షణశుభాకారలీల, విమలభూషాంబరోజ్జ్వలవేష మమర
నాదిలక్ష్మీయు సకలలక్ష్మీకమాత, అమృతహామూర్తిః జేరంగ నరుగుజెంచె. 125

ఉ. శాంతియు దృష్టియున్ ధృతియు సంతతియున్ మొదలైన నెచ్చెలుల్
సంతతభక్తి దన్తోలువ సంయమిదేవగణంబు లర్చుతౌ
క్రాంతకుతూహలస్ఫురణఁ గన్తోనుచుండఁగ నట్లువచ్చి శ్రీ
కాంతముకుందునంకతటిఁ గైకొనియెన్ సవిలాసభేరితన్. 126

ఉ. కోరిక లంకురింపఁ దనకూర్చి నితంబిని యూయశీరమున్
జేరినమేన నెల్లెడలఁ జెన్నలరన్ బులకంబు లొక్కమై
నీరికలెత్తఁ గన్నులకు నెక్కుడుచాయలు పెంచ నవ్వునిం
డారమొగంబునం బెలయ నప్పరమేశ్వరుఁ డొప్పె నంతయున్. 127

క. ఆలక్ష్మీసతియాకృతి, యాలోకంబులను నంతరాలోకములన్
గ్రోలుచు నానందాంబుధిఁ, దేలుచు నుండిరి మనీంద్రదివిజప్రవరున్. 128

న అమృతహామృతీనివాసంబైన యారమణీయోద్యానంబునులక్ష్మీవనం బను పేరనమరులచేతన్
గీర్తితంబయ్యె నాక్షణంబ వేదంబులు నాల్గును సాకారంబులై తత్సమీపశైలంబున
నవతరించి సవరించి చనుదెంచి లక్ష్మీనరసింహు ననేకప్రకారంబులం బ్రస్తుతించె
నదికారణంబు గా మునులాశైలంబునకు వేదాద్రి యనునభిధానం బొనరించి కొని
యాడిరిట్లులక్ష్మీసమేతుండై యానృసింహదేవుండు తేజఃప్రసాదోల్లాసదేదీప్యమాన
దేహుం డగుచున్నయవసరంబున. 129

మ. నుతలక్ష్మీవనపుష్పసౌరభముల నొప్పంపారి లోలోర్చిసం
గతరంగద్భవనాశినీసలిలసేకస్వైరశీతాత్మఁడై
యతులోద్యస్తస్సదులీల మందసననుం డబ్జాక్షసేవాసమా
గతదేవద్విజకోటిచిత్తములకుం గావించె నాహ్లాదమున్. 130

నీ. కిన్నరగంధర్వగీతనాదంబులు వింతచందంబున విస్తరిల్లె
ద్యోదోఃప్రహతనాదిత్రఘోషంబులు చిత్రరూఢంబులై చెన్నుమీఠె
నమరకాంతలలసదభినయోల్లాసంబు లభినవన్యాసంబు లమరఁజేర్చెఁ
గల్పభూరుహపుష్పకమనీయవృష్టి యపూర్వసౌరభములఁ బొల్పుమిగిలె
గీ ప్రమదములునిండెఁ బావనప్రతిభ నెఱసె, నఖిలకల్యాణభంగులు నతిశయిల్లెఁ
గరుణ నరసింహదేవుండు చిరతరముగఁ, దగిలి శ్రీమదహోబలస్థాయియైన. 131

వ. తదనంతరంబ 132

చ. సనకసనందనాదియతిసంఘము నత్రిమరీచు లాదిగాఁ
దనరుపిధాతలున్ బ్రకటధర్మతపోవ్రతనిత్యకీర్తులున్

మనువులుఁ దోడరా భువనమాన్యుఁడు పద్మజుఁ డేగువెంచె న
వ్యవరుహనాభు భక్తజనవత్సలు భక్తిభజించువేడుకన్.

133

ప. మఱియును మేరుమందారహిమవద్వింశ్యనిషధ హేమకూటకైలాసచక్రవాళాదితై
లంబులును గంగాయమునానర్తదాదిమహానదులును ప్రభాసపుష్కరప్రయాగసాల
గ్రామగయావటకాశీరకాలంజిరకేదారాదిమహాతీర్థంబులును గాశితేత్రకురుతేత్రాది
పుణ్యతేత్రంబులును పుష్కరారణ్యదండకారణ్యనైమిశారణ్యాద్యరణ్యంబులును
లవణోదకశుద్ధోదకాద్యాదిసాగరంబులును జంబూష్టక్షశాల్మలాదిమహాద్వీపంబులును
నగ్నిహోమవాజపేయాతిరాత్రహయమేధాది మహాధ్వరంబులును యమనియమాది
యోగాంగంబులును మహాపద్మశంఖచక్రకచ్ఛపాదిమహానిధులును నహోరాత్రిపక్ష
మాసర్త్యయనసంవత్సరాదికాలవిశేషంబులును భూలోకభువర్లోకాదిలోకంబులును
దిగ్విదిగ్గనంబులును కమనీయాకారంబులు ధరియించి యయ్యాదిదేవుంగొలువ నా
విర్భవించె వసురుద్రమరుదశ్వవిశ్వేదేనాదిదేవగణంబుల జయజయశబ్దంబులును బర
మయోగీంద్రమునీంద్రనివహంబులసాధువాదంబులును బ్రహ్మదనారద ప్రముఖభక్త
జనంబులనిరంతరస్తోత్రనాదంబులును బ్రహ్మాండమరుత్ప్రిజాపతులమహాప్రసా
దాభినందనధ్వనులును గిన్నరవీణాస్వనంబులును భరతాదులయాతోద్యనినదంబు
లును గలసి బ్రహ్మాండకటాహంబు పూరించె నివ్వధంబున నభినవస్వర్గం బనందగి
యపరబ్రహ్మలోకంబు నానొప్పారి ద్వితీయవైకుంఠం బనంబరఁగి యహోబలంబు
సకలకల్యాణంబులకు జన్మభూమియు సమస్తసంపదలకు నాస్పదంబును నఖిలధర్మం
బులకు నాధారంబును బరమభాగవతైశ్వర్యంబులకు నిత్యనివాసంబునునై ప్రకా
శించుచుండె నట్టియెడ.

134

క. తనబింబము వేఱొకటై, పెరుపొందినయట్లు మెఱయు వెలిగొడుగు ప్రియం
బునఁ బట్టె నమృతకిరణం, డచుపనుతేజున కహోబలాధీశునకున్.

135

చ. ఇరుదెస నబ్ధినాథుఁడు సమీరుఁడు కాంచనదారుచండచా
మరములు దాల్చి తన్మృదులమారుతలీలఁ జతుర్భుజాంకసు
స్థిర యగునిందిరారమణి శ్రీకరకుంతలభారచారువ
ల్లరులకు నూత్ననర్తనవిలాసము లిచ్చుచు నుండి రచ్చటన్.

136

ఉ. ముందట వైనతేయుఁడు సముజ్జ్వలనూతనపక్షమాలికా
సుందరమేరుశైలమున సొంపగునున్నతిఁ బేర్చియున్ భయా
స్పందితమానసోల్లసితభక్తిపరానతిమూర్తియై జగ
ద్వందితు నయ్యహోబలునివాసు భజించె నృసింహదేవునిన్.

137

శా. ఏకాలంబును రా నెఱుంగరు మనం బేకాంతవిజ్ఞానకే
లీకాంతంబుగ నుల్లసిల్లుదురు పాలింతుర్ జగజ్జాలమున్

వైకుంఠస్థిరవాసు లట్టిఘనకై వల్యాఢ్యులున్ వచ్చి రా
లోకస్వామి నహోబలేశ్వరుఁ గృపాలోలాత్తు నేవింపఁగన్. 138

వ. ఇట్లు పరమచుహోత్సవంబై యున్న నరసింహు పేరోలగంబున మానీంద్రులును యో
గీంద్రులును సురేంద్రులును సాద్రానందసందోహసుందరాకారులును భక్తివినయసం
భావగంభీరులును గరపుట క్రమఫాలతలస్ఫారులు నగుచుండ నఖండితై శ్వర్యధుర్యం
డును బ్రసిద్ధభాషాచాతుర్యుండును లక్ష్మీశదయాలాభోన్ముఖుండును నైన చతుర్ము
ఖుండు కృతాంజలిరై యాదేనదేవున కిట్లనియె. 139

ఉ. ఆగమత త్వవాచ్యుడ వనంతయశోబలధర్మవాజ్ఞయా
యోగరమాసమగ్రుడవు యోగిమనస్సరసీపరిస్ఫుర
దోగమరాశీనాథుడవు గుర్తమదోగ్యలదారితారివ
క్షోగణితాప్రదీప్తనఖశోభనమూర్తి వహోబలాధిపా! 140

క. నీకృప నీవిక్రమరస, పాకము నీకేళిలీల ప్రస్తుతినేయన్
నాకువశంబె దయాకర!, శ్రీకర! నరసింహ! గుణవశీకృతలోకా! 141

సీ. దైత్యుని యత్యుగత్రతపమున కిచ్చిన కొఱగామి నాయంగు నెఱయగలదు
క్రొవ్వి యయ్యసుర యక్కొలఁదుల నిలువక చేసినతప్పును జెప్పఁ బెద్ద
బాములన్నియుఁ బడినామిఁద సొలయక యున్నవేల్పుల తాల్చి యెప్పుఁబొగడ
దిక్కెవ్వరును లేనిదీనుల సురలఁ గైకొన్ననీకరుణకు గుఱుతుగలదె

ఆ. పగతు దునుమ నీవు పన్నినమతములు, దలఁప నుగ్గడింపఁ దలమే దేవ!
భక్తివిభవసులభ! ప్రహ్లాదవరద! లక్ష్మీనృసింహ! నిగమశిఖరిసింహ! 142

చ. అసురులు వంగి నప్పు డమరావళి గ్రుంగిన యష్ట ధర్మముల్
పస మఱి తూలినప్పు డపవర్గము వ్రాలినయష్ట దోకకా
రసికశుభావతారములఁ బ్రస్తుతి పొందుదు విశ్వరక్షణ
వ్యసనమతిన్ జతుర్యగములందును నీకృప యిట్లు శ్రీనిధీ! 143

క. ఆపదయగుచో నెందును, రూపించిన నంద కలఁగి రూపుగ భక్తుం
జేపట్టుదు నీ సరిగా, నోపు నె యేదైనములు నహోబలనిలయా! 144

ఉ. నేరనివార మేమిటికి నిక్క ము నీగుణరూపచింతకు
న్నేరము పెద్దయు న్నియమనిష్ఠయు భక్తియుఁ బూని సల్పఁగా
నేరము మమ్ము నివ్వధము నేరమి చూడక యాశ్రితైకర
క్షారతబుద్ధివై కరుణఁ గావు మహోబలతీర్థ నాయకా! 145

వ. అని యిట్లు భారతీవల్లభుండు సల్లాపరూపంబుగా నభిరూపార్థసంస్తవంబు గావిం
చినఁ గారుణ్యతరంగితాంతరంగుడై దేవతాసింహుం డగులక్ష్మీనరసింహుం డప్పితా
మహుడెస మధురస్థితవికాసభానుతంబులుగా నాలోకించి యిట్లనియె. 146

- సీ. మునులతీవ్రపుశాపమునఁ జేసి మత్స్యప్రహారులు దితిసూనులై జనించి
 రందగ్రజుఁడు హిరణ్యకశిపుఁ డభిహ తుఁడయ్యె హిరణ్యాక్షుఁ డనుజుఁ డింక
 నాదివరాహరూపాస్తదీయోగ్ర తే జంబుచేతన యుపశాంతిఁ బొందు
 వినుము త్రేతాయుగంబున వీరరావణకుంభకర్ణాఖ్యరక్షోపరేణ్యు
- తే. లై సముద్భవ మందుదు రపుడు నేను, నవతరించి జయింతు మూఁడవయుగంబు
 నందు శిశుపాలదంతవక్త్రాఖ్యఁబుట్టి, పడయుదురు వీరు మద్భావభవ్యపదము. 147
- వి. అని యానతిచ్చి యిట్లనునహోబలనామధేయంబున నిష్ఠుహాతీర్థంబుమదీయనివాసం
 బై నేఁడుమొదలుగాఁ ద్రిభువనపూజనీయత్వంబునం బొగడొందు నిష్ఠుడుమత్సే
 వోత్సవంబునకుం జనుదెంచిన యియ్యమరగణంబును నిష్ఠునిసముదయంబులునుసా
 గరద్వీపాదివిశేషంబులునుంగూడ నిన్నియు నిచ్చోటన నిరంతరంబును సన్నిధిచేసి
 యుండునది యిది యస్తదీయవిజ్ఞాపనంబు. 148
- చ. సకలసురైకవాసమగు సర్వమునీంద్రమయంబు విశ్వతీ
 ర్థకలితమున్ సమస్తసుకృతప్రభవంబును నై త్రిలోకదీ
 పకమగు నీయహోబలము భక్తి యెలర్ప భజించునంచితా
 త్తమలకు నెల్లతీర్థములుఁ దధ్యముగా సమకూరు నెప్పుడున్. 149
- సీ విషువద్దినముల రవిగ్రహసోమగ్రహణములఁ బున్నమ నమవసలను
 హరిదినముల జయంతి బారసి వెండియును చేరుకలపుణ్యయు క్తతిథుల
 భక్తి నేతెంచి యీభవనాశినీమహానదిలోన నభిషేచనంబు సల్పి
 గరుడాద్రికందర స్థిరమండిరంబునఁ బొలుపారునన్నహోబలపురీశుఁ
- అ. గొలుచువారు పుణ్యములకెల్లఁ గుదురై న, వారు నన్ను నెపుడు వలచువారు
 వలతు నెపుడు నేను వారికివారికి, నేనొనర్చు టరయ రెట్టివారు. 150
- మ. భవరోగంబుల కౌషధంబు భవపాపజ్వాలకున్ వైరి దు
 ర్భవపంకప్రవిరోధనంబు భవభానస్ఫారతృష్ణాహరం
 బవిరోధం బకలంక మక్షయరసోదాత్తంబు భక్తప్రియో
 త్సవ మెందున్ భవనాశినీజలము నిత్యస్తుత్య మిమ్మేదినిన్. 151
- క. భవనాశిని భవనాశిని భవనాశిని యనుచుఁ బలుకు భక్తజనులకున్
 భవనాశిని భవనాశిని, యవుటకు భువియందు సందియంబును గలదే. 152
- ఉ. నాకరుణారసంబు భవనాశిని నా నవిచాళనాకృతిన్
 శ్రీకరవాహినీతమజఁ జేకొని నాకమసుష్యలోకద
 ర్వీకరగేహగాహితపవిత్రగుణౌఘమునన్ మహాజన
 శ్లోకితయై తనర్చు నతిలోకవిలోకసుపాకభవ్యతన్. 153

అనురాంగనాకుంకుమాంగరాగంబున నరుణోదయచ్ఛాయ నమరు నెడలు
 సీ . మునివరనియమనిర్ముక్తకుశాతుతములఁ దెట్టువలు గట్టి పొలుచు నెడలు
 శబరికాశ్రవణప్రశస్తబర్హిచ్ఛదచిత్రితోర్ముల విలసిల్లు నెడలు
 మదకలకాంతాతమాతంగమదజలోద్వేలాంబువుల నిగ్గుదేరు నెడలు
 తే. నగుచుఁ బ్రతిదివసంబును నతినవంపు,టొప్పిదంబులు దనుఁ జెందె నుల్లసిల్లు
 సకలకళ్యాణకాలీలసత్ప్రవాహ, భవ్య యీభవనాశిసీపరమతటిని. 154

ఉ. ఈవనధిప్రసూతయును నేనును నింపెపలార వేడ్కమై
 నీవనమధ్యభాగమున నెప్పు చరింతుము దానఁజేసి ల
 క్షీనననామ మిన్వనము శ్రీరమణీయము లోకపావనం
 బావనజాప్తచంద్రవసుధాంబరసుస్థిత మిజ్జగంబులకొ. 155

క. తనుఁ దలఁచినఁ దనుఁజూచినఁ, దనుఁజెందినఁ దను సమంచితస్తోత్రములకొ
 గొనియాడిన లక్ష్మీవన, మనుపమసకలార్థసార మగు జనములకుకొ. 156

సీ. భవభానుతీవ్రతాపంబునఁ బడనీదు తనతరుశాఖలతనుపునీడ
 దుగ్గిఖవాసనములఁ దొలఁగించుఁ దనలతానరపుష్పశోభితవాస నముల
 దనతను గాలిసోఁకునఁ జాలఁ జిగురొత్తుఁ జతురమనోజ్ఞవిజ్ఞానలతలు
 వనవిహంగమములయనుఁగు టెలుంగు లాహ్వనంబు సేయుఁగై వల్యఖగము
 గీ. ననినఁ బొగడ నలవి యగు నె యహోబలభూషణంబు సుకృతపోషణంబు
 సాత్త్వికప్రియంబు సర్వాశ్రయంబు ల,క్షీవనంబు భువనపావనంబు. 157

ఉ. ఈవిపినంపుఁ గమ్మవిరు లిందిర గ్రొమ్ముడి కీపరాగముల్
 శ్రీపదనాజ్ఞవాసనకుఁ జెన్నగునీవనపల్లవంబు ప
 ద్దావిలసత్పదంబుగరిమంబున కెందును దాన మేది ల
 క్షీవనమంచు సంస్తృతులు సేయుదు రథి సమస్తలోకముల్. 158

క. ఈవేదశైల మమరఁగ, నావేదశిఖాగ్రవర్తి యగు ననఁగను వి
 ద్యావిభవము సాధులకుకొ, గావించుచునుండుఁ దన్నుఁ గని కొల్వంగకొ. 159

క. వేదనగ మభిలకల్తష, వేదవినోదమున వేదవేదాంగవిధా
 వేదితము విసరభవని, ర్వేదాదివిదితవివేకవేద్యము ధాత్రికొ. 160

ఉ. ఆగమశృంగశైలములయందు మృగేంద్రసకృద్విభూతి నే
 నేగతి నొప్పుదు న్నహిమ యింపుగ శ్రీనరసింహమూర్తిలీ
 లాగరిమంబునకొ దనరులాగున నిట్టిడ దీనిమాళియ
 ట్టిగరుడాద్రిపేర్చి నుతియింపఁగ శక్యమె యెట్టివారికిన్. 161

క. గరుడాద్రి దురితవిషధర, గరుడాకృతి సిద్ధసాధ్యగంధర్వమరు
 ధ్రుడాసేన్యం బుజ్జ్వల, గరుడాయత ముస్తదీయకర్తృస్థితికిన్. 162

- ఉ. భాసుతభాసుభానునిభభావిభవుఁ గరుడాద్రిదివ్యకిం
హాసను నన్ను నున్నతదయార్దు నహోబలతీర్థనాథుల
క్షీసముపేతుఁ జారునరసింహశరీరు భజించునుత్తముల్
వే సకలార్థసార్థసుఖవీధులఁ గ్రాలుదు రెల్లకాలమున్. 163
- ఐ. మఱియు నీయహోబలంబు సమస్తతీర్థసారంబుగావున నిందలితీర్థంబులవివరింపనుం
దత్ఫలంబు భూషింపనుం బహుతరంబైన కాలంబువలయుఁ గృతత్రేతాద్వాపరకలి
యుగంబుల నిష్పహాతీర్థంబుమీఁదఁ దాత్పర్యంబులేక నన్ను గొల్వక యభేష్టచరితుల
గుదురు భాగ్యంబున నెవ్వరేని యిచ్చటికినచ్చి భయభక్తివిశ్వాసంబులతో మదీయ
సేవాసక్తులయినవారలు సకలమనోరథంబులు సఫలంబులుంగాఁగని డివిజాలకుం బడ
యరానియస్తదీయలోకాభిగమనంబుఁ బడయుదురు. యిదిపరమరహస్యంబు త్రైలో
క్యహితార్థంబు గా నెఱింగించితి నని వెండియు నిట్లనియె. 164
- క. వినుకలియుగమున మానవు, లనయము నాస్తికులు దృష్టమైనది దెలియం
గనుగొనియు నమ్మరని యే, నొనరించితిఁబ్రత్యయంబు లొకకొన్ని గృహన్. 165
- సీ. సంతానకాంక్షులై యెంతయుఁ జింతిల్లు కాంతలు పురుషులు గలిగిరేని
చేరి జయార్థులై బీరంబు మిగులంగఁ గడఁగెడురాజులు గలిగిరేని
యధికరోగార్థులై యారోగ్యసంసిద్ధి గావింప వెజ్జులు గలిగిరేని
బహువిపత్తగుల్మై పారంబు గానక కలఁగెడుదీనులు గలిగిరేని
- ఆ. వారు వారు వారు వారును భక్తియు, నమ్మికయును నెమ్మనముల మిగుల
నను నహోబలేశు నరసింహదేవునిఁ, గొలిచి కాంక్షు రెల్లకోరికలను. 166
- క. కన్నులు జాత్యంధునకుఁ, గన్నియకును జారుభర్త గర్భిణికి సుతుం
డున్నతవిద్య విమాధునకు న్నిజముగ నమ్మి నన్నుఁగొలిచిన నొదవున్. 167
- క. నరహరి యహోబలేశ్వర, శరణం బగుచునుచుఁ బలుక సర్వానన్ధాం
తరముల నెప్పుడు నతనికిఁ, గరస్థలము భుక్తిముక్తికల్యాణంబుల్. 168
- సీ. క్షీరాబ్ధిభవనంబు శ్రీపురుషోత్తమం బాదికేశవ మనంతాలయంబు
శ్రీకాంచిపురి, హరిత్రేత్రంబు మధుర శ్రీద్వారక శ్రీరంగభూరిపదము
శ్రీకూర్మసదనంబు సింహాచలంబును నాదివరాహసమాశ్రయంబు
మాధనాఖ్యంబు గదాధరనిలయంబు బదరీవనము శాన్తపాణిగృహము
- ఆ. మొదలుగాఁ ద్రైలోకవిదితంబు లగుమహాస్థానములును సుజనసంస్తవముల
నొప్పుఁగాని నాకహోబలతీర్థంబు, పగిదినధికవల్లభములు గావు. 169
- ఉ. ఏదిజసంబునందయిన నెమ్మెయి నెనను నెవ్వఁడైన న
త్యాదరవృత్తి భక్తికుతియై చనుదెంచి యహోబలేశు న

న్నాదిమదైవతంబుఁ గనినట్టిమహాత్ముఁడు సిద్ధసౌఖ్యస
మ్మోదము నొందు నెంతయు నమోఘము నాపలు కంబుజాసనా.

170

వ. విశేషించి మద్భక్తజనంబులును వసంతమహోత్సవంబు మిగులంబాటించికొలువంగో
రునప్పు డేనుబ్రసన్నుండనై సేవకు మనోరథార్థంబులు నెరపుదు నమరాసురసంయ
మిసిద్ధసాధ్యగంధర్వాదులు దమయిప్తిసిన్ధ్యకంబు వసంతయాత్రాప్రసంగంబునంజను
దెంచి నన్ను నారాధించెద రాసమయంబున మర్త్యులమర్త్యులను భేదంబుదోషకస
ర్వంబును దేవతామయంబయ్యు నిష్పటిమహోత్సవం బిట్లాప్పినయట్ల వసంతో
త్సవంబు నాకు మనఃప్రియంబై యుండు.

171

చ. ఆమర వసంతయాత్ర నఖిలావనిమండలిమధ్యవాసులున్
దమతమకల్పి భూజను లుదాత్తవిభూషణపత్రగంధమా
ల్యములు నొనర్చువారలు నువాయనసంచయ మిచ్చువారునై
ప్రమదముతో నొనర్తురు కృపానిధి నన్ను నహోబలేశ్వరున్.

172

ఉ. అట్టివసంతయాత్రఁ గొనియాడినవానిని రిత్త నెన్నడున్
బుట్టువు చావు నొందనిప్రభుత్వము వైష్ణవరాజ్యలీలకున్
గట్టునుఁ బట్ట ముజ్వలవికాసకృపాకమనీయబుద్ధిమైఁ
జుట్టులు వీరునాకు నని చూతుఁ దిరంబుగఁ నేను వారలన్.

173

అ. హేమరత్నరజతభూమికన్యాదిక, దానములును సద్వ్రతక్రియలును
నొకటి కొకటి ఫలము నొసఁగు నహోబల, తీర్థమున నొనర్చు ధీనిధులకు.

174

క. తపములు పితృకార్యంబులు, నుపవాసంబులును నియ్యహోబలమున ని
క్కపుభక్తిననుష్ఠింప న, సుఖమంబగు తీర్థఫలము లొందఁగఁగలుగున్.

175

సీ. అనవరతంబును నస్తదీయధ్యానశీలురై బుద్ధిరంజిల్లువారు
చక్రాంకతులసీవిశాలసాలగ్రామసేవ నస్త త్ప్రీతి నేయువారు
నతిభక్తి మచ్చరణాగతజనులను గొనియాడి వేడుకఁ దనరువారు
మామకదివ్యనామస్తోత్రసంసక్తి నానందపరత నింపారువారు

అ. చేరిగొల్చువారు శ్రీమదహోబల, తీర్థనాథు దేవదేవు నన్ను
వారుభుక్తిముక్తివై భవభాగులు, వారు పుణ్యధనులు వారు ఘనులు.

176

క. యతులును సాత్వికులును సా, త్వతులును జక్రాంకభాగవతులును నిత్య
వ్రతులు నహోబలతీర్థ, స్థితు నరసింహోత్తు నను భజింపఁగ నర్హుల్.

177

శా. వేదార్థప్రతిపాలనైకనిపుణుల్ విప్రోత్తముల్ సత్కథా
స్వాదప్రీతులు భూపతుల్ గుణవశుల్ వైశ్యుల్ నిజాచారసం
వేదుల్ తక్కటివారునుం గలియుగావిర్భావకాలంబునన్
వేదాతీతు నహోబలేశు నను సేవింపంగఁ బాత్రుల్ మహిన్.

178

- ఉ. వారల కెల్ల కల్ప సునివారిణియై మహానీయసంపుటా
కారిణియై విముక్తపదకారిణియై విలసిల్లుచుండును
తామరణికత్వలీలవినుకట్టపుజాతీయు సన్నహోబల
స్థాననివాసుఁ జేరి కనుబ్రాజ్ఞనిషేవితపుణ్యలోకముల్. 179
- మానవకోటి కింక ననుమానములేల విముక్తికల్పి వి
జ్ఞానవిహీనపక్షిపశుజాతములున్ దటిసిమహీధ్రముల్
స్మృనును రాయి లోనగుసమస్తచరాచరజంతుజాలమున్
బూని పునర్భవాతురతఁబొంద నహోబలతీర్థగానతన్. 180
- తే. విను మహోబలతీర్థపవిత్రసేవ, యంగు రుచి యెల్లవారికి బొందనీను
మాయ గావించుఁ గట్టపుమానవులను, దానఁజెడుదురు మాతృగృధర్పనిరతి. 181
- చ. అనితరతత్వశీలరగునట్టి మహాత్ములు మాయచేయుత్రి
స్వన బడిపోక భక్తియుత భూతదయాకలితాంత రంగులై
యనఘు ననంతు నచ్యుతు ననాది నతర్కునహోబలేశు న
న్ననుపమనారసింహు మహితాత్ము భజింతురు నిత్యనన్యులై. 172
- తే. నీవుమద్భక్తుఁడవు మునిజేవసమితి, కెల్లఁగురుఁడవు గావున నేను నీకు
నధికగోప్యంబు విబుధరూప్యంబునైన, సిద్ధమంత్రంబుఁ జెప్పెదఁ జిత్తగింపు 183
- చ. ఇలఁగలపుణ్యతీర్థముల కెల్ల నహోబల మెక్కుడన్ తలం
పలనడఁజేయుమామకములై చనుభూత భవద్భవిష్యద
త్యలఘుతరానతౌరముల కన్నిఁటికిన్ నరసింహమూర్తి య
గ్గలముగఁ జూడు మివ్విధమ కాఁగనుమీ శ్రుతిశాస్త్రవీధులన్. 184
- చ. అని పరమాత్ముఁ డిట్లు పరమార్థకథారసలీల వీనులన్
దనియఁగఁ గ్రోల్చినఁ దగబితామహుఁ డుద్ధతసమ్మదాశ్రులో
చమఁడు పరిస్ఫురత్పులకచారుశరీరుఁడనై సుగారిభం
జను నరసింహు శ్రీరమణు సంతతిలో నునిచెన్ దిరంబుగన్. 185
- క. నురలుముసీంద్రులు నానందరసాబ్ధిని దేలుచును నుదగ్ధనలక్ష్మీ
నరసింహమూర్తిమీఁదం, బరఁగించిరి తమసమస్తభావము భక్తిన్ 186
- చ. మఱియు సిద్ధసాధ్యచారణగంధర్వాదులును బరమతసావేశంబునన్ దదాకారంబు గ
నుంగొనుచుం గొతుకాశ్చర్యభక్తిభరితభావంబులతోడ జయజయశబ్దతత్పరులై యుం
డిరి. లక్ష్మీనరసింహదేవుండును బ్రహ్మాదు నఖిలదానవకులైశ్వర్యధుర్యుంగా నభిషేచ
నంబుచేసిన నతండును సాష్టాంగదండప్రణామంబులతోడ బహువిధస్తోత్రపవిత్రా
ర్చన లొనర్చినం బ్రసాదమధురలోకనంబు లతనిపై సొలయ నప్పరిమేశ్వరుండు
నరం బడుగుమనిన నస్తుహాత్తుం డిట్లని విన్నవించె. 187

క ఏజన్తమున జనించిన, నాజన్తమునంను నీసమంచితచరణాం
భోజంబులపై విజిత, వ్యాజచుయిన భక్తి భక్తపత్నీ! యీవే. 188

క. ఖలులకు సంసారముపైఁ, గలవేడుకఁ బాపి మోక్షగరిమము గూర్పన్
వెలయవలయు నీమహిమలు, దలపుచు నిట్లున్న నాదు తలఁపున వరదా!. 189

ఎ అనిన బ్రసన్నుండై భక్తనత్సలుండట్లకా ననుగ్రహించితి యోగీంద్రులకుమద్భక్త
జనంబులకునుంబ్రాజ్ఞ జనంబులకు నన్నియు నీయరచేతిలోనివి నీవుమదీయసాలోక్య
సామూహ్యసామీప్యసాయజ్యసిద్ధులన్ గ్రమంబునన్ బొందఁగలవాడెవ యని
యానతిచ్చి మఱియు నిట్లనియె. 190

నీ అధికబోధమున నస్తత్పదాంబుజభక్తిరసంబునఁబ్రకటమైన
నీమహానీయవినిశ్చలచరితంబు సంప్రీతి నేస్త్రద్దుఁ జనువువారు
వినువారు జనులకు వినిపించువారును సకలకల్పషసముచ్చయము ద్రోచి
యాయురారోగ్యపుత్రార్థసమృద్ధులఁ బొంది మద్భక్తి సాంపున ఐహింతు
తే రన్యలకుఁ బడయరానియుదాత్తనిత్య, పదముఁ బడయుదు రానందభాగులగుచు
సర్వపూజనీయం బగుసాధుహితము, వాచకంబు మన్తహిమకు వాఙ్మయంబు. 191

క. అని యానతిచ్చి త్రిజగ,జ్జనకుఁడు ప్రహ్లాదదేవుఁ జరితార్థునిగా
నొనరించె విశ్వలోకము, ననిశము రక్షించుచుండె నధికప్రీతిన్. 192

చ సమధికభక్తియుక్తుడయి శార్ఙ్గి భజించునరుండు సంతత
సిమితయశోవిలాసుడయి చెన్నలరారెడు భోగభాగ్యదు
ర్దమవిభవంబు మై సుకృతి తద్దయుఁ గాంచుచు మర్త్యలోకని
ర్దమనమునాఁడు విష్ణునుపకంఠము పొందు వినిశ్చలంబుగన్. 193

క. అనిదేవశ్రవుఁ డెఱిఁగించిన దివ్యక్షేత్రమహిమఁ జిత్తమెలర్పన్
విని గాలవుండు ముదమును, దనువును బెనఁగొన నృసింహుఁ దలఁచుచునుండెన్. 194

ఎ. అనిరోమహర్షణుఁడు వినిపించుటయు సంయమిప్రవరులుభక్తిరసావేశంబున నానం
దామృతధారల మునింగి యహోబలనాథునిచ్చలు దలంచుచు యథేచ్ఛం జనిరి 195

అశ్వాసాంతము. ఊఊ

క. గర్వితదైత్యవిఖండన, దర్శికరశయన వరసుదర్శనశార్ఙ్గా
ఖర్వాయుధమండితభుజ, గీర్వాణావనముదాత్త కేశవ నృహరీ. 196

కా. పారావారశయాన సింధుతనయాపాంగేక్షణోదార ము
స్తేరాలోకనమూర్తి దైత్యవిభవశ్రీవర్ధనవ్యత్యయా
కారుణ్యామృతవృష్టితర్పితసుభక్తవ్రాత నిత్యోదయా
రారాజచ్ఛరణాబ్జసంజనితగీర్వాణాపగా శ్రీహరీ!. 197

మాలినీ. ప్రకృతిగుణతతంగా ప్రస్తుతౌదార్యసంగా
 సుకృతిజలధిభంగా సూరిచేతోబృభృంగా
 నికృతిజనవిహారా నిర్మలాకారమారా
 వికృతిదనుజవీగావేశసంహారకారా.

198

గద్యము. ఇది శ్రీకంకరస్వామిసంయుమిశ్వరచరణసరోరుహధ్యానానందసౌందర్యధుర్య
 శ్రీసూర్యసుకవిమిత్రసంభవశంభుదాసలక్షణాభిధేయయెఱ్ఱయనామధేయప్రణీతం
 బయిన శ్రీచక్రీనృసింహావతారంబనుపురాణకథయందుసర్వంబును బంచమాశ్వాసము.

నృసింహపురాణము సమాప్తము.